

- Araştırma Makalesi -

**⚖️ HAKEM MAHKEMESİ KARARLARINDA ADALARIN DENİZ
ALANLARININ SINIRLANDIRILMASINA ETKİSİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ***
(*EVALUATION OF THE EFFECTS OF ISLANDS ON THE
DELIMITATION OF MARITIME AREAS UNDER THE ARBITRAL
TRIBUNAL DECISIONS*)

Dr. Beyza ÖZTURANLI ŞANDA**

ÖZ

Deniz hukuku, devletlerin varlığı kadar eski, aynı zamanda modern uluslararası hukukun önemli bir alanıdır. Her kıyı devletinin deniz alanları üzerindeki egemenliğinin sınırları, uluslararası hukuk tarafından cevaz verilen uluslararası andlaşmalar ve ulusal düzenlemeler ile belirlenmektedir. Bununla birlikte, deniz alanlarının sınırlandırılması konusunda uyumsuzluğa düşen devletler bakımından, uyumsuzlukların barışçıl çözümü, coğrafi, siyasi, tarihsel, ekonomik bakımdan pek çok yönü haiz

^H Hakem denetiminden geçmiştir.

* Bu makale 07.11.2018 tarihinde Yayınevimize ulaşmış olup, 20.12.2018 tarihinde birinci hakem; 07.01.2019 tarihinde ikinci hakem onayından geçmiştir.

Bu makale, Ankara Üniversitesi Deniz Hukuku Araştırma Merkezi (DEHUKAM) ve Koç Üniversitesi Denizcilik Forumu (KÜDENFOR) tarafından, 18 Nisan 2018 tarihinde düzenlenen, “Deniz Alanlarının Sınırlandırılmasında Adaların Etkisi ve Doğu Akdeniz Çalıştayı” bünyesinde tarafımızca sunulan aynı başlıklı tebliğde değinilen hususların gözden geçirilerek güncellenmiş halidir.

** Dr., Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi (bozturanli@bartin.edu.tr) (ORCID ID0000-0003-4184-5563).

olan ve tarafların söz konusu çözümden tatmin olmama ihtimalini de içeren karmaşık bir süreçtir. Bu süreçte, deniz unsurları üzerinde devletlerin egemenlik haklarının yeniden tanımlanması kadar, bunların deniz yetki alanlarının sınırlandırılmasına etkisi önem arz etmektedir. Bu konuda uyuşmazlığın tarafı devletlerin seçebilecekleri yargısal çözüm yollarından biri de tahkimdir.

Deniz hukukuna ilişkin uluslararası teamül hukuku kurallarının kodifikasyonunda gelinen önemli bir aşamayı temsil eden 1982 tarihli Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi'nin, devletlerin deniz ülkelerinin önemli iki parçası olan kıta sahanlığı ve MEB sınırlandırılmasına ilişkin temel hükümleri ve bu konudaki devlet uygulamaları, karşılıklı ya da yan yana kıyıları olan devletlerin deniz alanlarının belirlenmesinde söz konusu deniz alanında bulunan adaların sınırlandırmaya nasıl bir etkisinin olacağı konusunda açık değildir. Bu çalışmada, modern uyuşmazlıkların karmaşık yapısı dikkate alındığında yargısal çözüm bağlamında daha işlevsel olduğu iddia edilen hakem mahkemelerinin, devletlerarası deniz hukuku uyuşmazlıklarında adaların deniz sınırlarına etkisine ilişkin saptamaları değerlendirilecektir. Bu çerçevede hakem mahkemelerinin, muhtelif deniz hukuku uyuşmazlıklarda verdiği kararların ve sınırlamaya ilişkin saptamalarının, adaların deniz alanlarının sınırlandırılmasına etkisine ilişkin uluslararası hukuk kurallarının yorumunda başvurulacak önemli ilkeler içerdiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ada, Deniz Sınırlandırması, Tahkim, Hakem Mahkemesi.

ABSTRACT

Law of sea is a primary ancient discipline of international law as the existence of States. The limits of the sovereignty of States on maritime areas is identified by international agreements and national laws. Besides, peaceful settlement of disputes on maritime delimitation is a complex process which include geographical, political, historical and economic factors between disputed States. In this process, the effect of maritime features to delimitation is as important as redefinition of sovereignty rights of States on maritime features.

Although 1982 United Nations Convention on Law of Sea has become a point being arrived at the end of the codification of customary rules of law of sea, its basic provisions related to the delimitation of exclusive economic zone and continental shelf and the states practices are not very clear about the certain effects of islands located on disputed area. In the present study, the findings of arbitral tribunals related to the effects of islands to maritime delimitation which are claimed to be more functional in comparison with other international judicial practices of the courts will be appreciated. In this frame, it is purported that the decisions and findings of arbitral tribunals related to various disputes on law of sea contain significant principles for interpretation of international rule of law on effects of islands on maritime delimitation.

Keywords: Island, Maritime Delimitation, Arbitration, Arbitral Tribunal.

GİRİŞ

Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi'ne (BMDHS) taraf devletler bakımından Sözleşme'nin uygulanmasından veya yorumlanmasından kaynaklanan bir uyuşmazlığın çözümünün andlaşma ile sağlanamaması durumunda, Sözleşme'nin XV. bölümü kapsamındaki, zorunlu yargı yetkisini de içeren yargısal çözüm mekanizmaları, en etkili çözümü temin etmektedir¹. Elbette bu yollar, tarafların uyuşmazlığı kendi seçecekleri herhangi bir barışçıl yolla çözüme konusunda anlaşmaları hakkına halel getirmemektedir². Ancak taraf devletlerarasındaki bir uyuşmazlık, Sözleşme dışında herhangi bir barışçıl yolla çözülememişse, uyuşmazlığın taraflarından herhangi birinin talebi üzerine, XV. bölümün 2. kısmına göre yetkili uluslararası mahkemeye ya da hakem mahkemesine havale edilmek zorundadır³. Taraf devletlerin, BMDHS'i imzalarken onaylarken veya ona katılırken yahut daha sonra herhangi bir zamanda söz konusu uyuşmazlığın 287. maddedeki forumlardan birini seçtiğini bildirmesi mümkündür ki bu seçenekler, Uluslararası Deniz Hukuku Mahkemesi, Uluslararası Adalet Divanı, Ek VII'ye göre oluşturulmuş bir hakem mahkemesi veya Ek VIII'e göre oluşturulmuş özel bir hakem mahkemesidir. Ancak belki de uyuşmazlıkların barışçıl çözümü bakımından devrim sayılabilecek gelişme, tarafların 287. madde hükmüncü

¹ United Nations Law Sea Convention, 16 November 1994, 1833 U.N.T.S. 3 (Buradan sonra "BMDHS") Sözleşmenin Türkçe metni için bkz. Kuran, S.: *Uluslararası Hukuk Temel Metinleri*, II. Baskı, İstanbul 2011, s. 346.

² BMDHS m. 280.

³ BMDHS m. 286. Sözleşme'nin XV. bölümü, yalnızca zorunlu yargı ya da tahkim yollarını içermemekte, ayrıca Sözleşme, 297. maddede işaret edilen uyuşmazlıklar bakımından Ek V kapsamında zorunlu uzlaştırma yöntemini de öngörmektedir.

bir tercih yapamamış olması halinde, tahkim mekanizmasının bağlayıcı hale gelmesidir. Sözleşme yürürlüğe girdikten sonra bu yargısal çözüm yollarının hepsi de aktif olarak kullanılmış ve barışçıl çözüme hizmet etmiştir⁴. Sözleşme'den kaynaklanan yükümlülükler dışında da devletlerin, uyuşmazlık doğmadan önce ya da uyuşmazlık doğduktan sonra, bir andlaşma ile *ad-hoc* nitelikte bir hakem mahkemesi kurabilmeleri mümkündür.

Elbette gelecekte deniz sınırlarının belirlenmesinde yeni deniz alanlarının, yeni esas noktaların ortaya çıkması mümkün olabileceği gibi “ada” tanımının da zamanla değişime uğraması mümkündür⁵. Gelecekte zamanın gerisinde kalabilecek olan BMDHS hükümlerinin yorumunda teamül hukuku kuralları bu nedenle önemlidir⁶. Deniz unsurlarının değişime ayak uydurmaya mahkûm hukuki tanımları gibi uyuşmazlık çözüm yollarının da bu evrim karşısında esnekliğini ve işlevselliğini sürdürmesi gerekmektedir. Devletlerin ve kimi zaman devlet dışı aktörlerin de içinde bulunduğu taraflar arasındaki deniz hukuku uyuşmazlıklarının nihai ve bağlayıcı bir karar ile çözümünde tahkim yöntemi, gerek BMDHS'nin zorunlu yargı mekanizmasını içeren hükümleri, gerekse taraf olmayan devletlerin yetkilendireceği bir hakem mahkemesi nezdin-

⁴ Bu konuda ayrıntılı değerlendirme için bkz. Gauiter, P.: *Access to International Courts and Tribunals in Law of Sea Disputes*, in *Liber Amicorum in Honour of a Modern Renaissance Man His Excellency Gudmundur Eiriksson*, 2017, s. 165-193.

⁵ Prescott, V. - Schofiht, C.: *Maritime Political Boundaries of the World*, 2. Edition, Brill – Nijhoff, 2004, s. 523-528.

⁶ Briscoe, J. - Prows, P.: “*The Role of Islands in the Generation of Boundaries at Sea*”, in *The Limits of Maritime Jurisdiction*, Edited by Schofield, C. H. – Lee, S. - Kwon, M. S.: Brill Online, 2013, s. 108-109.

de başvurulsun, geçmişte olduğu gibi günümüzde de önemini korumaktadır.

Aşağıda, adaların deniz sınırlandırılmasına etkileri bakımından önemli saptamalar içerdiği kanısına varılan hakem mahkemesi yargılamalarına değinilmiştir.

I. İNGİLTERE/FRANSA, KANAL TAHKİMİ

1969 tarihli Uluslararası Adalet Divanı'nın Kuzey Denizi Kıta Sahanlığı⁷ kararından sonra sonra en önemli kıta sahanlığı sınırlandırılması kararı olarak görülen yargılamanın konusu, İngiliz Kanalı'nın doğusundaki bölgeden itibaren 1000 metre derinlik ve İngiliz kıyısının batısına doğru 200 mil ötede, iki ülke arasında kıta sahanlığının belirlenmesidir⁸. Kanalda sınırlamayı etkileyen Eddysone kayalığı, Kanal adaları ve Scilly Isles bulunmaktadır ki bunlardan Kanal adaları İngiltere'ye ait olmakla birlikte Fransız kıyısına 10 mil mesafededir⁹.

1975'te tarafların uyuşmazlığı tahkime havale eden bir andlaşma yapmaları üzerine teşkil eden beş üyeli Hakem Mahkemesi kararını 1977'de vererek, orta hatta dayanan, ancak Kanal adalarını görmezden gelerek çizilmiş bir kıta sahanlığı sınırı belirlemiştir. Eddystone kayalığının nite-

⁷ North Sea Continental Shelf, Judgment, I.C.J. Reports 1969, s. 3, <<https://www.icj-cij.org/en/case/51/judgments>> (et. 11/10/2018).

⁸ Arbitration between the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the French Republic on the Delimitation of the Continental Shelf, Decisions of the Court of Arbitration dated 30 June 1977 and 14 March 1978), International Legal Materials, Vol. 18, No. 2 (March 1979), s. 397-494 (Buradan sonra "English Channel Arbitration").

⁹ English Channel Arbitration, s. 494.

liği ve Birleşik Krallık'ın bu kayalıkla ilgili tutumu ve buna ilişkin Fransa uygulamasını etraflı şekilde değerlendirdikten sonra Mahkeme, kayalığın, Kanal'daki orta hattı belirlerken esas nokta (*base point*) olması gerektiğine karar vermiştir. Kanal adalarını, kuşatılmış ülke parçası olarak niteleyen Mahkeme, takımadanın kuzeyinde ve kuzey batısında 12 mil kıta sahanlığı belirlemiştir. Kanal adaları bölgesi ve Fransa kıyısı arasındaki sınırı belirleme yetkisinin bulunmadığını belirten Mahkeme, bu bölgedeki sınırın tarafların gelecekteki karasuları iddialarını etkileyebileceğini eklemiştir¹⁰.

Temel noktayı belirleyen Mahkeme, İngiltere kıyısının batı ucunda bulunan Scilly adalarının eşit uzaklık sınırını çok fazla güneye saptıracak etkisinin, Kanal sularının eşitsiz paylaşımına neden olacağı gerekçesiyle, eşit uzaklık sınırının belirlenmesinde, Scilly adaları etkisini azaltacak bir formül hazırlanmıştır. Bunu yaparken de 1958 Cenevre Kıta Sahanlığı Sözleşmesi 6. maddesine Fransa tarafından konulmuş çekinceleri ve bu hükmün teamül hukuku ile ilişkisi ile bu maddedeki “özel durumlar” ifadesinin anlamını değerlendirmiştir¹¹. Mahkemeye göre özel durumlar

¹⁰ English Channel Arbitration, s. 23, para. 19.

¹¹ Her iki devlet de 1958 Sözleşmesine taraf olup; Fransa Sözleşmenin 6. maddesine, şu hallerde eşit uzaklık kuralına göre belirlenecek bir sınırı kabul etmeyeceğine dair çekince koymuştur: a) Nisan 1958'den sonra hesaplanacak bir sınır olması halinde; b) Bu sınırın 200 metre derinliğin ötesine geçmesi halinde; c) Söz konusu bölgenin, hükümet bakımından “özel durumlar” olarak değerlendirilmesi halinde. Mahkeme bu çekinceyi, bahsi geçen ilk iki durumda, bu dava bakımından kabul edilemez bulmuştur. İngiltere ise üçüncü duruma bağlı çekinceyi “kabul edilemez” bulmuştur. Mahkemeye göre, belirli bir coğrafi alanın taraf devletçe “özel durum” olarak değerlendirilmesi 6. maddenin yorumlanma şekli olmakla birlikte, Viyana Andlaşmalar Hukuku Sözleşmesi'ne (VAHS) uygun bir çekincedir (English Channel Arbitration, s. 418, para. 55). Mahkeme ayrıca Fransa'nın, İngiltere'nin bu çekinceye itirazının hukuki etkisinin, Sözleşmenin taraflar arasında yürürlüğe girmesini engel-

koşulunun amacı, Uluslararası Hukuk Komisyonu çalışmalarına göre, eşit uzaklık kuralının uygulanmasının hakça ilkelere aykırı sonuçlar doğuracağı durumlarda, eşit uzaklık kuralının geniş yorumlanmasını sağlamaktır. Bu nedenle özel durumlar teşkil eden coğrafi ya da diğer koşullar değerlendirildiğinde, kıta sahanlığı sınırlarının eşit uzaklık ilkesine göre belirlenmesini gerektirecek hâkim bir kural bulunmamaktadır¹². Öyleyse andlaşma hükmünü uygulamayan aynı kıta sahanlığındaki komşu devletler arasındaki sınır, emredici nitelikte eşit uzaklık kuralı uygulama yükümlülüğü olmadıkça, hakça ilkelere göre belirlenmelidir.

Mahkemeye göre temel kural, kıta sahanlığının bir devletin karasının, denizin altındaki doğal uzantısı olması ve sınırlamanın amacının bu alanı paylaşmak değil, zaten ilgili devletlere ait olan alanları bölmek olduğudur. Bu yüzden bir devletin, denizin altındaki doğal uzantısı, başka bir devletin doğal uzantısı üzerinde taşma etkisi (*encroachment effect*) yaratmamalıdır. Ancak yine Mahkemeye göre, yargısal bir kavram olarak kıta sahanlığı ve bu kavramın kapsamı, sırf coğrafi ölçütlere göre değil, hukuk kuralları ile belirlenmelidir. Ayrıca Mahkeme, eşitlik ilkesi uygulanırken dikkate alınması gereken coğrafi yakınlık ve ölçülülük

lediğine dair iddiasını da reddetmiştir. Diğer yandan Mahkeme, İngiltere'nin, itirazın hukuki etkisiyle çekincenin taraflar arasında geçersiz olacağı ve Sözleşme'nin 6. maddesinin taraflar arasında çekincesiz halinin yürürlükte olacağına ilişkin iddiasını da reddetmiştir. Mahkeme bir orta yol bulmuş, İngiltere'nin itirazının çekince ile sınırlı olması, VAHS 21(3). maddesi gereği bütün maddeyi etkilememesi gerektiğine, zira tarafların uluslararası teamül hukuku kuralları ile de bağlı olduğuna karar vermiştir (s. 420, para. 65).

¹² English Channel Arbitration, s. 54, para. 84-85.

unsurlarının da her durumun kendi coğrafi ve diğer koşulları ışığında değerlendirilmesi gerektiğini yinelemiştir¹³.

Sınırlamanın somut özelliklerine gelince, Mahkeme, karşılıklı kıyılar arası mesafenin 300 deniz mili olduğunu vurguladıktan sonra, “her ülkenin kıyısında bazı çıkıntıları (*promontory*) bulunduğu ve genellikle kanalin karşılıklı ana karalarının kıyı çizgisinin, yaklaşık denklik ilişkisi (*approximately equal relation*) içinde olduğu” saptamasını yapmıştır. Mahkemeye göre karşılıklı iki devletin kıyı çizgisi bu devletlerin kıta sahanlığıyla ilişkisinde yaklaşık olarak denkse, her bir devletin orta hattın kenarında kalan sahanlık bölgeleri de denk ya da en azından büyük ölçüde benzer olmalıdır. Ancak bu noktada “Fransız tarafındaki bir körfezin kolları içinde konuşlanmış” Kanal adalarının etkisi dikkate alındığında Mahkemenin yaklaşımı, Kanalda orta hat kuralına sadık kalmak ve adaların varlığını dikkate almamak ve adalar bakımından “ tarafların iddialarını ve menfaatlerini daha adil ve daha uygun şekilde dengeleyecek bir orta çözüm bulmak”tan yanadır. Bu çözüm, adalara, karasularının ölçülmeye başladığı esas hatlardan 12 miline uzanan bir kıta sahanlığı tanıyarak adaları kuşatmak olacaktır. Böylece adaların zaten var olan 12 millik balıkçılık bölgesine de tecavüz edilmemiş olacak ve adaların ileride 12 millik karasuları tayin etme hakkına halel getirilmemiş olacaktır¹⁴.

Mahkemenin “özel durumlar” değerlendirmesi ile bir bakıma, İngiltere’nin, Fransız kıyısına daha yakın konumda egemenliğini haiz olduğu adaların kıta sahanlığının, aslında Fransa’ya ait gibi görünen olan bir

¹³ English Channel Arbitration, s. 52, para. 80.

¹⁴ English Channel Arbitration, s. 88, para. 180-187.

alanı işgal ettiğini ima etmektedir. Zira adalar pratikte Fransa kıyısındaki bir körfezin içine yer almakta ve “orta hattının yanlış tarafında durmaktadır”. Bu bakımdan Mahkeme, Kanal adalarının bu durumunu, “adaletsizlikleri gidermek için İngiliz Kanalı’nın dar sularındakine nazaran daha fazla alan bulunan” Kanada’nın güney doğu kıyısına çok yakın Fransız toprağı olan St Pierre ve Miquelon adasının durumundan bilinçli olarak ayırmıştır¹⁵. Mahkemenin sınırlamada kritik bulduğu iki şey, “kıyıların yanal ilişkisi” ve “kıta sahanlığının bu kıyılardan denize doğru uzandığı alandaki mesafe” dir. Yani bir bakıma Mahkeme, İngiltere’nin adalarını dikkate almaksızın ana kara kıyısının Fransa’nunkinden daha uzun olmasını özel durum saymış; Fransa’nın daha kısa bir ana kara kıyı çizgisi olmasına dayalı adaletsizliği gidermeye çalışmıştır¹⁶.

Özel durumlar değerlendirmesinden sonra Mahkeme, eşit uzaklık ilkesini bozan etkisi olan Scilly adasına “yarım etki” veren bir metot üzerinde karar kılmıştır. Buna göre, yarım etki metodu, eşit uzaklık ilkesine göre iki kıyı arasındaki sınır belirlenirken ilk önce açıktaki adanın dikkate alınmaması; sonrasında bu adaya esas nokta olarak kullanılıp yarım etki tanınarak, iki eşit uzaklık çizgisi arasında orta hat çizmeye dayalı bir yöntemdir. Bu metot Kanalı’nın okyanus bölgesinde uygulanırken, önce Scilly’nin ve Fransız adası Ushant’ın dış kenarlarını temel noktalar olarak kullanarak bir eşit uzaklık hattı çizilmiş; ardından Cornish ana kara-

¹⁵ Kararın emsal niteliğine ilişkin eleştiriler için bkz. McRAE, D.M.: “Delimitation of the Continental Shelf between the United Kingdom and France: The Channel Arbitration”, *The Canadian Yearbook of International Law*, 1977, Vol. 15, s. 189.

¹⁶ McRAE, D.M., s. 194. Yazara göre bu sonuç, kıta sahanlığı sınır uyumsuzluklarını çözen sonraki yargı organlarına “coğrafi şekli değiştirmek” yetkisini de vermek anlamına gelmektedir.

sının dış kenarını ve Ushant'ın dış kenarını temel noktalar olarak kullanan bir başka eşit uzaklık hattı daha çizilmiştir. Böylece sınır, bu iki eşit uzaklık hattının ortasından geçirilmiştir¹⁷.

Her ne kadar kuruluş mantığı gereği hakem mahkemesi kararları yalnızca taraflar için bağlayıcı olsa da karar, taraflardan birinin sırf eşit uzaklık ilkesine dayalı bir çözüm talep ederken, diğerinin eşit uzaklığın tek bağlayıcı kural olmadığını, sınırlamanın hakça ilkeler çerçevesinde belirlenmesini talep ettiği, kıta sahanlığının belirlenmesinde eşit uzaklık kuralını başlangıç noktası olarak benimsemesi nedeniyle önem kazanmış bir karardır. Usul bakımından, mahkemeyi kuran Yetki Andlaşması durumun aciliyetine atıf yapan hükümler içermekte olup, yargılama 2 yıldan az zamanda sona ermiştir¹⁸. Hakem Mahkemesi, Kuzey Denizi Kıta Sahanlığı davasındaki Divan'ın görüşlerini reddetmemekle beraber, teammül ve sözleşme hukukunu birleştirmiştir. Bununla beraber kararda, devletlerin aşağı yukarı eşit kıyı çizgisi ve kıta sahanlığı olduğunda “hakça ilkelerin” nasıl yorumlanacağı ve uygulanacağı açıkça ifade edilmemiştir. O halde bu kavram biraz her mahkemenin yorumuna kalmıştır.

Kıta sahanlığı coğrafi bir olgudur ve belirli bir ölçüye kadar da yargı organları doğal uzantıyı takip etmektedir. Ancak coğrafya ve hukuk arasındaki ilişki çoğu zaman belirsizdir ve kimi zaman bunlardan birinin diğerini tahakküm altına almasına müsaade edilmektedir. Bu davada da

¹⁷ English Channel Arbitration, s. 117, para. 251.

¹⁸ Aynı dönemde Uluslararası Adalet Divanı önünde görülen Tunus v. Libya Kıta Sahanlığının belirlenmesi davası yaklaşık beş yılda sonuçlanmıştır. International Court of Justice, Case Concerning the Continental Shelf (Tunisia/Libyan Arab Jamahiriya), Judgment of 24 February 1982, <<https://www.icj-cij.org/en/case/63/judgments>>, (et. 12/09/2018).

doğal uzantının tek başına belirleyici olmadığı ve ancak hukuk kuralının uygulanması suretiyle bir devletin doğal uzantısının belirleyici olmasına izin verilebileceği sonucuna ulaşılmıştır¹⁹. Mahkemeye göre uyuşmazlık konusu bölgedeki coğrafi devamlılık, eşit uzaklığa dayalı bir çözümü haklı çıkarmaktadır. Günümüzde ise, kıyıdan itibaren 200 milin berisindeki kıta sahanlığı sınırlandırmalarında yer bilimsel öğelerin önemsizliği zaten yargı kararlarıyla açıklığa kavuşturulmuştur.

Karar, ana karaya yakın kayalık ve adaların, sınır belirleme sürecinde esas nokta olarak kullanırken, okyanus bölgesindeki sınır belirleme sırasında Scilly adalarına yarım etki vererek, bu davada öne çıkan bir başka durumu, “özel durumlar” kavramının, karşılıklı kıyıları olan devletler arasındaki uyuşmazlıklar ve eşit uzaklığa dayalı bir sınır belirlemenin adaletsizlik yarattığı durumlar bakımından büyük bir etki sahibi olduğunu göstermiştir²⁰. Mesela bir ada ya da adalar grubunun, kendi devletinin ana karasına yakınsa, eşit uzaklığın getireceği adaletsizliğin giderilmesini gerektiren bir etkisi bulunmaktadır. Benzer şekilde ada ya da adalar grubu, ana karasından “yeterince” izole yapıdaysa, kendi devletinin ana karasından bir miktar ayrıldığında ve başka devlet ana karasına yaklaştı-

¹⁹ Bowett, D. W.: “The Arbitration between the United Kingdom and France concerning the Continental Shelf Boundary in the English Channel and South-Western Approaches”, *British Yearbook of International Law*, Volume 49, Issue 1, 1 January 1979, s. 8. Bu konuda ayrıca bkz. Acer, Y.: “Ege Kıta Sahanlığı Sorunu ve Uluslararası Yargı Kararları”, *Ege Kıta Sahanlığı ve İlişkili Sorunlar Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 14-15 Aralık, 2002, İstanbul, s. 60-77.

²⁰ Kararın değerlendirmesi ve karardan sonra taraflar arasındaki ilişkinin seyri için bkz. Fietta, S. - Cleverly, R.: *A Practitioner's Guide to Maritime Boundary Delimitation*, Oxford, 2016, s. 206-209.

ğında (yanlış tarafta konuşlandığında) kuşatma çözümü hakça ilkelere uygun olabilmektedir²¹.

II. DUBAİ - SHARJAH TAHKİMİ

Birleşik Arap Emirlikleri'nin iki federe emirliği olan Dubai ve Sharjah'ın toplamda 41 mil mesafe boyunca yanyana kıyıları bulunmaktadır. Sharjah ve İran tarafından üzerinde hak iddia edilen Abu Musa adası, Birleşik Arap Emirlikleri'nden yaklaşık 35 mil ve İran'dan 43 mil uzaktadır. İran ve Birleşik Arap Emirlikleri 1974'te bir andlaşma ile kıta sahanlığı belirlemişlerdir²².

Tarafların 1892 ve 1971 yılları arasında Birleşik Krallık himayesi altında oldukları dönemde bir deniz sınırı belirlenmemiştir. 1956'dan 1957'ye, Sharjah ve Dubai emirlerinin İngiltere'den belirlemesini istedikleri sınırlamaları da sonradan Dubai emiri reddetmiştir. Benzer girişimler devam eden yıllarda sonuçsuz kalınca, taraflar yan yana deniz alanı sınırlarının belirlenmesi için 1976'da Yetki Andlaşması yapmışlardır²³. Yetki Andlaşması, başvurulacak hukuk konusunda hüküm içermemekle birlikte, Dubai uluslararası hukuk kurallarının uygulanmasını, Sharjah ise Birleşik Arap Emirlikleri ve uluslararası hukuk kurallarının uygulanmasını talep etmiştir.

²¹ Bowett, 18-19.

²² Dubai/Sharjah Border Arbitration, Award (19 Oct. 1981), International Law Reports, Vol. 91, s. 543 (Buradan sonra "Dubai/Sharjah Arbitration").

²³ Bowett, D. W.: "The Dubai/Sharjah Boundary Arbitration of 1981", British Yearbook of International Law, Vol. 65, Issue 1, 1979, s. 107.

Tarafların argümanlarına bakıldığında, Sharjah, eşit uzaklığa dayalı sınırlama talep ederken, Dubai ise sınırdaş oldukları Al Mamzer yarımadasının taraflar arasında ihtilafli olması nedeniyle yeniden sınırlama yapılmasını istemiştir. İki devletin de açığında bulunan Abu Musa adasının nasıl işlem göreceği konusunda, Sharjah, ekonomik açıdan önemli bir ada olması nedeniyle Kanal tahkimindeki Scilly adaları gibi yarım etki tanınması gerektiğini savunmuştur. Zira bütün petrol gelirleri buna komşu deniz yatağından kazanılmakta ve adada 800 kişi yaşamaktadır. Dubai'ye göre ise Abu Musa adası üzerinde İran da hak iddia ettiği için sınırlamada dikkate alınmamalıdır. Mahkeme ise, geçmişte İngiltere tarafından yapılan sınırlamaların taraflarca benimsenmemiş olmasını gerekçe göstererek, etkin işgal kuralı ve tarafların birbirlerinin faaliyetlerini protesto edip etmedikleri vakıalarını ispat vasıtası olarak kullanmak suretiyle sınırlamayı yeniden belirlemiştir²⁴.

Bu çerçevede uluslararası hukukun başvurulabilir kurallarını (1958 Kıta Sahanlığı Sözleşmesi, 1982 BMDHS taslağı, Körfez'deki diğer Arap devletleri uygulamaları, teamül hukuku ve herhalde özel durumlar çerçevesinde hakça ilkeler) uygulamayı uygun bulan Mahkeme, tarafların argümanlarını değerlendirirken, eşit uzaklık ilkesinin bu davada uygulanabilir olduğunu saptayarak, sınırlamanın adanın varlığından etkilenme-

²⁴ Mahkeme, tarafların üzerinde uyuşmazlığa düştükleri Al Mamzer yarımadasındaki 5 millik alanda kimin etkin kontrol sahibi olduğu konusunda, Sharjah'ın 19.yy'dan beri kontrol sahibiyken, 1940 itibarıyla bu kontrolünü kaybettiğini, 20.yy'da burada Dubai'nin etkin kontrol sahibi olduğunu (polis devriyesi, kaza yapan deniz araçlarını kurtarma, plajda bulunan cesetleri soruşturma gibi faaliyetler yürütmek suretiyle), 1970'lere kadar Sharjah'ın da bu faaliyetleri protesto etmediğini saptamıştır. Dubai/Sharjah Arbitration, s. 601-606.

diği yerlerde eşit uzaklık ilkesine göre yapılması gerektiğini bildirmiştir. Zira Mahkemeye göre taraflar arasındaki uyuşmazlık konusu bölgedeki tek özel durum, adanın varlığıdır²⁵.

Mahkeme, Dubai'nin liman faaliyetleri 2 mil mesafede kıyı boyu ve denize doğru 1,5 mil, Sharjah'ın ise 2 mil mesafede kıyı boyu ve denize doğru yarım mil izdüşümü olan alanı kapladığı tespitinden sonra; uygulamaya, 1958 Cenevre Kıta Sahanlığı Sözleşmesi'nin 8. maddesi ve dönemin taslak halindeki BMDHS'nin 11. maddesini gerekçe göstererek kararını oluşturmuştur²⁶. Zira Mahkemeye göre, dava konusu bütün bir deniz alanında eşit uzaklık hattından sapmanın çok az olduğu dikkate alınınca, liman faaliyetlerine tam etki tanımak hakça ilkelere aykırı sonuç doğurmayacaktır²⁷.

Komşu emirliklerin açığındaki Abu Musa adası konusunda Mahkeme, bu adanın karasuları ve karasularının ötesinde kıta sahanlığı sahibi olduğunu bildirdikten sonra, her ne kadar İran devleti ile sınırları konusunda

²⁵ Dubai/Sharjah Arbitration, s. 672-673.

²⁶ 1958 Cenevre Kıta Sahanlığı Sözleşmesi'nin 8. maddesine göre, karasularının sınırlandırılması bakımından liman sisteminin ayrılmaz bir parçasını oluşturan en dışarıdaki daimi liman tesisleri kıyının bir parçasını oluşturuyormuş gibi mütalaa edilecektir (Convention on the Continental Shelf Geneva, 29 April 1958, 499 U.N.T.S 311). Sözleşmenin Türkçe metni için bkz. Selami Kuran, Uluslararası hukuk Temel Metinler, II. Baskı, İstanbul 2011, s. 330.

1982 Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi'nin 11. maddesine göre, karasularının sınırlandırılması amacı ile bir liman sisteminin ayrılmaz bir parçasını oluşturan daimi tesislerden açık denize doğru en uçtakiler sahilin bir parçası olarak kabul edilir. Sahillerin açığındaki tesisler ve sun'li adalar, daimi liman tesisleri olarak kabul edilmeyecektir (United Nations Convention on the Law of the Sea Montego Bay, 10 December 1982, 1833 U.N.T.S 3). Sözleşmenin Türkçe metni için bkz. Kuran, 3.

²⁷ Dubai/Sharjah Arbitration, s. 662-3.

ihtilafli olsa da bu uyuşmazlık bakımından taraflardan birine tabi ülke parçası olarak sınırlandırmada hesaba katılması gerektiğine karar vermiştir. Böylece Mahkeme örf adet hukuku kuralını hatırlatarak, adanın en düşük hattan itibaren 12 mil karasuları olduğunu belirtmiş ve Dubai ve Sharjah kıta sahanlıkları arasındaki yanal eşit uzaklık hattının hayali devam uzantısının, Abu Musa adasının 12 millik karasularının dış sınırı ile çakışması gerektiğine karar vermiştir²⁸.

Mahkemeye göre bazı adalar, “özel durumlara” sebebiyet verme kapasitesine sahiptir ve bu nedenle, varlıklarının, eşit uzaklık çizgisinin bozulmasına veya hakça ilkelere aykırı şekilde etki doğuracağı durumlarda, sınırın belirlenmesinde, adanın etkisini azaltmak gerekebilir. Bu davada da Abu Musa adasına karasularının ötesinde kıta sahanlığı tanımak, taraf devletlerin kıta sahanlıkları üzerinde dengeyi bozan bir etki doğuracaktır. Mahkemeye göre, hakça ilkelerin uygulanması, adanın kıta sahanlığına hiçbir etki tanınmaması gerektirmektedir²⁹.

Özetle Mahkeme Dubai ve Sharjah emirlikleri arasındaki yan deniz sınırının, kara sınırlarının uç noktasından başlayan, iki emirliğin liman faaliyetlerini de dikkate alarak denize doğru ilerleyen, Abu Musa adasını 12 millik karasuları ile kuşatan sınıra kadar giden eşit uzaklık hattına dayalı olmasına karar vermiştir³⁰.

²⁸ Dubai/Sharjah Arbitration, s. 673-74

²⁹ Dubai/Sharjah Arbitration, s. 676-77.

³⁰ Kimi yazarlara göre bu sınırlama daha yakın zamanda yapılsaydı, Dubai'nin aynı bölgedeki liman faaliyetlerini çok daha fazla artırmış ve o aralığa pek çok yapay ada inşa etmiş olması nedeniyle muhtemelen eşit uzaklık çizgisinden hiç sapılma-

Karar, tıpkı daha sonraki tarihte verilen Newfoundland ve Labrador/Nova Scotia davasında olduğu gibi federe devletler arasında deniz iç sınırlamasının önemli bir örneğini teşkil etmektedir. Karasuları ve kıta sahanlığı sınırlandırmasında BMDHS'nin 83. maddesine ilişkin eşit uzaklık-hakça ilkeler tartışmalarının zirvede olduğu dönemde verilmiş bir karar olması itibariyle ayrıca önemlidir. Ayrıca Mahkeme, İngiltere/Fransa Kanal tahkimi ile karşılaştırıldığında, eşit uzaklığı özel durumlara göre düzeltme konusunda, eşit uzaklık-hakça ilkeler ilişkisi bakımından daha somut açıklamalar yapmıştır³¹.

Kararın bir başka önemli yanı, sınırlamayı etkileyecek olan adalar üzerindeki devam eden egemenlik iddialarının sınırlama bakımından bir önemi olmaması sonucuna varılmasıdır. Diğer yandan Abu Musa adası hukuken kıta sahanlığı da sahibi olmakla birlikte, Dubai'nin deniz alanlarının hakça ilkelere aykırı şekilde kesen etkisinden (*cut off effect*) kaçınmak amacıyla kıta sahanlığına etki tanınmadığı görülmektedir³². Zira adalara tam, yarım etki vermek ya da hiç etki vermemek, her davada somut olaya özgü coğrafi ve diğer unsurların varlığına bağlı olarak hakça ilkelere uygun ya da aykırı sonuçlar doğurabilmektedir³³.

Bu davanın Bowett'in de vurguladığı belki de en önemli yanı, uluslararası hukuk kurallarının yalnızca gelişmiş Batı devletlerinin uygulamala-

yacaktı. Zira kararın verildiği tarihte de Dubai'nin liman faaliyetleri Sharjah tarafına girmiş, fakat bu durum kararı etkilememiştir. Fietta/Cleverly, 218.

³¹ Fietta/Cleverly, 218.

³² Dubai/Sharjah Arbitration, s. 543.

³³ Bowett, D. W.: "The Dubai/Sharjah Boundary Arbitration of 1981", British Yearbook of International Law, Volume 65, Issue 1, s. 178.

rına dayandığı ya da onların menfaatlerine hizmet ettiği önyargısını yıkmasıdır. İngiltere'nin himayesinde olduğu dönemdeki sınırlamanın reddedilerek tarafların güncel uluslararası hukuk kurallarına dayalı argümanlarının dikkate alınması Mahkeme'nin ve alternatif bir yargısal çözüm yolu olarak tahkimin başarısı olarak görülmelidir³⁴.

III. GUİNEA - GUİNEA BİSSAU TAHKİMİ

İki eski sömürge olan Gine devletleri arasındaki kara sınırı, Fransa ve Portekiz arasında imzalanmış 1886 Andlaşması ile belirlenmiş; Gine, Fransa'dan ayrılarak bağımsızlığını 1958'de, Gine Bissau ise Portekiz'den ayrılarak bağımsızlığını 1973'te ilan etmiştir. Gine'nin 1958'de bağımsızlığını kazanması ve Gine kıyısında petrol kaynağı olma ihtimalinin gündeme gelmesi üzerine 1960'da Fransa ve Portekiz arasında Bitişik Bölge Andlaşması yapılmış ve Gine Bissau'nun en kuzey kıyı noktasındaki deniz fenerinden 240 derece güneye doğru bir sınır belirlenmiştir. Bu arada 1963'ten 1974'e kadar Portekiz hidrografik deniz araçları uyuşmazlık konusu bölgede veri toplama çalışmalar yürütmüşler ve Gine buna itiraz etmemiştir³⁵.

1964'te Gine tek taraflı olarak 10°56'42" kuzey paralelinden Gine Bissau'ya ve 9°03'18" kuzey paralelinden Sierra Leone'a sınır olacak karasuları ilan etmiştir ki bu sınır, Gine'nin tam kuzeyinde ve tam güneyinde, düz hatlardan çizilmiş 130 deniz miline tekabül etmektedir. Bunu

³⁴ Bowett, D. W.: "The Dubai/Sharjah Boundary Arbitration of 1981", s. 133.

³⁵ McLlarky, K. A.: "Guinea/Guinea-Bissau: Dispute Concerning Delimitation of the Maritime Boundary, February 14, 1985", Maryland Journal of International Law, Volume 11, Issue 1, s. 94.

daha sonra 200 mile kadar uzatarak balıkçılık petrol arama çalışmaları izlemiştir. Gine bu sınırlamayı BM aracılığıyla da duyurmuştur. Bu süreçte Portekiz, Gine kıyısındaki petrol imtiyazlarını devam ettirmiş ve Gine'nin belirlediği bu sınırlar ile çakışacak şekilde balıkçılık bölgesi ilan etmiş, fakat Gine bunu protesto etmemiştir. Gine Bissau 1973'te Portekiz'den ayrılarak bağımsızlığını ilan ettiğinde, Gine ile çakışan balıkçılık bölgesini aynen benimsemiş ve ilerleyen yıllarda Gine kıyısındaki Portekiz petrol imtiyazları çerçevesinde çakışan bölgede sismik araştırmalar yapmaya başlamıştır. Taraflar arasındaki anlaşmazlık nedeniyle petrol şirketlerinin bölgede petrol arama yatırımına yanaşmaması üzerine taraflar arasında başlayan görüşmeler, 1983 tarihli Yetki Andlaşması ile sonuçlanmıştır. Kurulan Hakem Mahkemesinden, 1886 Andlaşması'nın Gine ve Gine Bissau devletleri arasındaki deniz sınırları bakımından hukuki etkisinin saptanması³⁶ ve bu çerçevede iki devlet arasındaki yan deniz sınırının belirlenmesi istenmiştir³⁷. Daimî Hakemlik Mahkemesi nezdinde *ad-hoc* Hakem Mahkemesi tarafından yürütülen yargılama sonunda, Afrika Atlantik kıyı şeridi açısından önemli genel ilkeleri saptayan bir karar alınmıştır.

Fransa ve Portekiz arasındaki 1886 Andlaşması'nın dava konusu I. maddesinin son fıkrası, taraflarca farklı yorumlanmakla birlikte, "Cape Roxo meridyeni aralığındaki bütün adalar Portekiz'e aittir, kıyı ve çizgiyle gösterilen güney sınırı, Cacheu Irmağı (Gine Bissau'nun Gambia ile sınırında) talveg hattını izlemeli, güney batı yönünde 10 derece kuzey paraleli ve 17 derece batı paraleli noktasını takip eder" hükmünü içermektedir. Madde metnindeki "güney sınırı" ifadesinin deniz sınırını içerip içermediği taraflar arasında tartışmalıdır. Andlaşma metni için bkz. The Franco-Portuguese Convention of 12 May 1886, McLlarky, Appendix A, s. 109.

³⁷ Affaire de la délimitation de la frontière maritime entre la Guinée et la Guinée-Bissau, Sentence du 14 février 1985, s. 149-196 (buradan sonra "Sentence du 14 février 1985").

Mahkemeye göre, 1886 Andlaşması, deniz alanı sınırlandırmasından ziyade adaların hakimiyetini ifade etmek için kullanıldığından ve taraflar arasındaki sonraki tarihli andlaşmalar bağlamında, 1958'e kadar konunun tarafların gündemde olmadığından bahisle, 1969 Viyana Andlaşmalar Hukuku Sözleşmesi'nin (VAHS) yorumuna ilişkin hükmü uyarınca³⁸. günümüz uluslararası hukuk ve uluslararası ilişkilerinde, üzerinden oldukça fazla zaman geçmiş bir andlaşmanın deniz sınırı çizdiğini iddia etmek çok mümkün görünmemektedir³⁹. Mahkeme'ye göre, Gine ve Gine Bissau arasındaki yan deniz sınırlarının belirlenmesinde başvurulacak hukuk, uluslararası teamül hukukudur. Bu çerçevede, taraflar arasında bir andlaşmanın yokluğunda, sahilleri bitişik devletler arasında kıta sahanlığının ve münhasır ekonomik bölgenin (MEB) belirlenmesinde

³⁸ VAHS'nin 31. maddesi andlaşmaların yorumlanmasına ilişkin genel kuralları belirtmektedir. Buna göre, "1. Bir andlaşma, hükümlerine andlaşmanın bütünü içinde ve konu ve amacının ışığında verilecek alelade manaya uygun şekilde iyi niyetle yorumlanır; 2. Bir andlaşmanın yorumu bakımından, (andlaşmanın) bütünü, girişini ve eklerini içine alan metne ilaveten, aşağıdakileri kapsar: a- andlaşmanın akdedilmesi ile bağlantılı olarak bütün taraflar arasında yapılmış olan andlaşmayla ilgili herhangi bir anlaşma; b- andlaşmanın akdedilmesi ile bağlantılı olarak bir veya daha fazla tarafça yapılan ve diğer taraflarca andlaşmayla ilgili bir belge olarak kabul edilen herhangi bir belge; 3. Andlaşmanın bütünü ile birlikte aşağıdakiler (de) dikkate alınır: a- Taraflar arasında andlaşmanın yorumu veya hükümlerinin uygulanması ile ilgili olarak yapılan daha sonraki (tarihli) herhangi bir anlaşma, b- Tarafların andlaşmanın yorumu konusundaki mutabakatını tespit eden andlaşmanın uygulanması ile ilgili daha sonraki herhangi bir uygulaması. c- Taraflar arasındaki ilişkilerde milletlerarası hukukun tatbiki kabil herhangi bir kuralı. 4. Tarafların bir terime özel bir mana vermek istedikleri tespit edilirse, o terime o mana verilir (Vienna Convention on the Law of Treaties, Vienna, 23 May 1969, 1155 U.N.T.S. 331). Andlaşmanın Türkçe metni için bkz. Kuran, 83.

³⁹ Mahkemeye göre, 1886 Andlaşması ve ek belgeleri sömürge sahibi devletlerin sömürgeleri üzerindeki imtiyaz sahibi oldukları kara sınırlarını belirleme amacı taşımaktadır. 1886 Sözleşmesindeki 17° batı meridyeninden geçen Cacheu ırmağı talveginden itibaren güney batı yönünde karasuları şekillendiren hükmü ise o tarihlerdeki deniz hukuku gelişmeleri çerçevesinde değerlendirilmelidir. Sentence du 14 février 1985, s. 174, para. 62-67.

hakça ilkelere uygun bir çözüme ulaşmak amacıyla, somut olayın fiziksel, matematiksel, tarihsel, siyasi, ekonomik ve diğer unsurları da dikkate alınmalıdır⁴⁰.

Hakça ilkelerinin uygulanmasına ilişkin taraf iddiaları, balıkçılık konusundaki ekonomik ihtiyaçları, petrol sanayilerindeki gelişimi ve ulusal güvenlik endişelerine dayanmaktadır. Mahkeme, her iki devletin de gelişmekte olan devlet statüsünde olduklarını, ekonomik problemler kalıcı olmadığından sınırlamada dikkate alınamayacağını, her devletin karşısındaki deniz alanlarını, kıyılarını ve bunun etrafını korumak sorumluluğunun kendisinde olduğunu hatırlatmış; görevinin hukuka ve hakça ilkelere uygun bir sınırlama yapmak ve her taraf devletin haklarını kullanırken, diğer tarafın gelişme ve güvenliğini sağlama haklarına hanel getirmemesini sağlamak olduğunu vurgulamıştır⁴¹.

Gine Bissau'nun adalara tam etki tanıyan eşit uzaklık iddiası karşısında Mahkeme, Gine Bissau'nun kıyı çizgisinin dış bükey biçimi nedeniyle buna tanınacak deniz alanının da yelpaze biçiminde olmasının, bu deniz alanının dış sınırının kıyı çizgisinden ciddi biçimde ileri uzanması sonucunu doğuracağını hatırlatarak, bu ihtimali hakça ilkelere aykırı bulmuştur. Mahkeme'ye göre, bu şekilde bir çözüm, Gine deniz alanının, karasuları dışındaki sular tarafından kuşatılmasına neden olacaktır ki Gine Bissau'nun kuzeyindeki Sierre Leone'un da yelpaze şeklinde kıyısı olduğu düşünülünce, bu yöntemin Afrika kıtasında benzer sorunları yaşa-

⁴⁰ Sentence du 14 février 1985, s. 182, para. 89.

⁴¹ Sentence du 14 février 1985, s. 193, para. 121-125.

yan devletler tarafından kullanılması halinde, Gine Bissau'nun da kendi deniz alanından yararlanamaması ile sonuçlanacaktır⁴².

Mahkeme'ye göre hakça ilkeler, kıyıya yakın adaların biçimini ve kıta sahanlığının doğasını da dikkate alan bütüncül bir yaklaşım izleyerek, eşit uzaklık ilkesine dayalı bir sınırlamayı gerektirmektedir. Bu çerçevede Mahkeme, 1886 Andlaşmasını da tamamen görmezden gelmemiş, Andlaşma'da bahsi geçen "güney sınırını" yani 10° 40' kuzey paralelini, yan sınırın tam önünde konuşlanan ve egemenliği Gine devletine ait oldukça küçük Alcatraz adasını takip edecek şekilde ve bu adaya kuzeyde 2,25 mil karasuları tanıyan bir sınır çizmiştir. Mahkeme temelde eşit uzaklık kuralını uygulamak niyetinde olduğundan, teamül hukuku çerçevesinde BMDHS'i dikkate almış ve bölgedeki resifleri gözardı ederek Alcatraz adasına batıya doğru 12 mil karasuları tanımıştır⁴³. Adaya kuzeye doğru 12 mil karasularının ötesinde kıta sahanlığı veya MEB tanımamıştır. Böylece iki ülkenin deniz alanı arasındaki yan sınır güneybatı yönünde ilerleyecek, Senegal'in Almadies burnu ile Sierre Leone'un Cape Shiling ucunu birleştiren çizgiye dik açı yapacaktır⁴⁴.

Halihazırda Gine-Bissau'nun kuzeyde Senegal ile deniz sınırı uyumsuzluğunun olması ve Gine ile Sierra Leone arasındaki deniz sınırlarının da belirsizliği, Mahkemeyi Batı Afrika kıyısında yelpaze şeklinde bir sınırlandırmanın muhtemel kesen etkisinden ve Gine'nin deniz alanının kuşa-

⁴² Sentence du 14 février 1985, s. 189, para. 108.

⁴³ Sentence du 14 février 1985, s. 190, para. 111.

⁴⁴ Sentence du 14 février 1985, s. 189, para. 109-110.

tilması ihtimalinden imtina etmeye itmiş görünmektedir⁴⁵. Üç yargıçlı Ad-hoc Hakem Mahkemesince yaklaşık iki yılda karara bağlanan bu davada izlenen yöntem, daha sonraki Senegal-Gine Bissau ve Gine-Sierre Leone sınırlamalarını da şekillendirmiştir.

Karar ayrıca çok amaçlı tek deniz sınırı saptamasını kabul etmek suretiyle metodolojik bakımdan esnek ve işlevsel özellik göstermektedir. Zira Mahkeme doğrudan eşit uzaklık yönteminin öncelikli uygulamasını benimsemek yerine, bu yöntemi seçmesini “fiziksel, matematiksel, tarihi, politik, ekonomik ve diğer faktörler” ile gerekçelendirmiştir.

Karar, kıyıya yakın adalar ve ada grupları ile daha uzak ve izole nitelikte kıyı unsurlarının sınırlandırmaya etkisinin farklı olacağını göstermesi bakımından da önem arz etmektedir. Bu yaklaşım daha sonra Eritre/Yemen davasında da teyit edilecektir⁴⁶.

⁴⁵ Alternatif sınırlandırmaların harita üzerindeki yansımaları ve değerlendirmeleri için bkz. Fietta/Celeverly, 279.

⁴⁶ Taraflar daha sonra 2009’da BM Genel Sekreterliği Kıta Sahanlığının Sınırları Komisyonu’na, kıta sahanlığının 200 milin ötesinde sınırlarına ilişkin ön bilgi sunmuşlardır. 25 Eylül 2014’te ise Cabo Verde, Gambia, Gine-Bissau, Gine, Mauritania, Senegal ve Sierra Leone, BMDHS’nin 76. maddesi ile Ek II’nin 4. maddesi doğrultusunda 200 milin ötesinde kıta sahanlığının dış sınırlarına ilişkin komisyona ortak bildiri sunmuşlardır. Eğer bu sınır Kıta Sahanlığının Sınırları Komisyonu tarafından uygun bulunursa, 1985 tarihli hakem mahkemesi kararındaki sınır, aynı güney açısı boyunca kıta sahanlığının dış sınırına doğru uzatılmış olacaktır. Devletlerin ortak bildiri metni için bkz. <<http://www.un.org/Depts/los/clcsnew/submissions/files/submissionwa7752014.htm>> (et. 10.10.2018).

IV. KANADA/FRANSA, ST PIERRE - MİQUELON ADALARI TAHKİMİ

Coğrafi olarak takımada olan St Pierre-Miquelon adaları, Fransa'ya ait ve bunlardan St. Pierre adası, Kanada'nın Newfoundland adasından yalnızca 10 mil ötede, Nova Scotia kıyısından 140 mil batıda ve pek çok balıkçılık bölgesine komşu, oldukça küçük iki adadır. Taraflar arasında 1972 tarihli balıkçılık haklarını düzenleyen sözleşmeye göre, takımada'nın doğusunda ve kuzeyinde Kanada'nın karasularının sınırı ve Fransa'ya verilen balıkçılık yetki alanının sınırı, dokuz noktada birleşen 54 millik bir hat ile belirlenmiş ve bunlardan beşi eşit uzaklık ilkesine göre konumlandırılmış, kalanların ise taraflar arasında görüşmeler ile belirlenmesi kararlaştırılmıştır.

Tarafların her ikisi de 1958 Cenevre Kıta Sahanlığı Sözleşmesi'ne taraf olmakla birlikte, Fransa karşılıklı kıyılarda kıta sahanlığının belirlenmesine ilişkin 6. maddesine çekince koymuş ve Kanada bu çekinceye itiraz etmiştir⁴⁷. Uyuşmazlığın çözümü için tahkime başvurmadan önce taraf-

⁴⁷ 1958 Cenevre Kıta Sahanlığı Sözleşmesi'nin 6. maddesine göre, aynı kıta sahanlığının kıyıları karşı karşıya olan iki ya da daha fazla devletin ülkesine bitişik olduğu yerlerde, bu devletlere ait kıta sahanlığı sınırı, anlaşma ile tespit edilecektir. Anlaşma yoksa ve özel şartlar başkaca bir sınırlandırmayı gerekli kılmıyorsa, sınır, her noktası her bir devletin karasularının ölçülmeye başlandığı esas hatların en yakın noktalarına eşit uzaklıkta olan hattır (Kuran, 337). Fransa'nın çekincesine göre, başkaca bir andlaşmanın yokluğunda, 29 Nisan 1958'den sonra belirlenmiş ana hatlardan itibaren hesaplanan; 200 metre izobatin ötesine uzanan; Fransız hükümetine göre 6. maddedeki "özel durumlar" içinde sayılan alanlarda bulunan -ki bu alanlar Biscay Körfezi, Granville Körfezi, Dover Boğazları bölgesi ve Fransız kıyısından Kuzey Atlas okyanusuna doğru deniz alanlarıdır- sınırlara dayanarak eşit uzaklık ilkesinin uygulanması suretiyle belirlenen hiçbir kıta sahanlığı sınırını kabul edilmeyecektir. Livingstone, E.: "Tale of Two Islands: An Analysis of the Court of Arbit-

lar takımadaya güney - güney doğu yönünde 12 mil karasuları kararlaştırmıştır. Bunun yanı sıra, 1977'de Kanada 200 mil balıkçılık bölgesi ilan etmiş; ancak ilgili yasada Fransa'ya imtiyaz tanımamıştır. Aynı yıl Fransa, takımadadan güney- güney doğu yönünde 188 mil MEB ilan etmiş ki bu iki alan çakışmış; ancak Fransa ilgili yasasında Kanada'nın mevcut saptamalarını tanımıştır. Böylece Fransız deniz alanı Kanada'ya ait deniz alanı ile kuşatılmış görülmektedir. Buna karşılık iki devlet de yine çakışma ihtimali nedeniyle kıta sahanlığı yasası çıkarmamıştır⁴⁸. Uyuşmazlık, diğer yanı sıra söz konusu deniz alanında balık ve adaların güney kıta sahanlığında potansiyel toprak altı hidrokarbon rezervlerinin varlığı nedeniyle taraflar arasındaki tansiyonu yükseltmiştir⁴⁹. 1989'da taraflar bir Yetki Andlaşması ile beş üyeli bir Hakem Mahkemesi kurmuşlar ve mahkemenin, uluslararası hukukun temel ilkeleri ve taraflar arasındaki 1972 tarihli balıkçılık haklarını düzenleyen sözleşmedeki 54 millik hattı dikkate alarak, taraflar arasındaki deniz alanları konusunda tek bir çizgi belirleyerek karar vermesini kararlaştırmışlardır. 10 ay süren yargılama, 1992'de sona ermiştir⁵⁰.

ration's Decision in the Canda-France Maritime Boundary Dispute", Dalhausie Journal of Legal Studies, Vol. 3, 1994, s. 14.

⁴⁸ Marston, G.: "St Pierre-Miquelon Arbitration: Canada-France Maritime Delimitation Award", Marine Policy, May 1993, s. 156-157; Jayewardene, H. W.: *The Regime of Islands in International Law*, Martinus Nijhoff Publishers, 1990, s. 378; Livingstone, 3-9.

⁴⁹ Blakeslee, M. R.: "The Distant Island Problem: The Arbitration on the Delimitation of the Maritime Zones Around The French Collectivite Territoriale of Saint Pierre and Miquelon", Georgia Journal of International and Comparative Law, Vol. 21, s. 363-365.

⁵⁰ Court of Arbitration for the Delimitation of Maritime Areas Between Canada and France (June 10, 1992), International Legal Materials, Vol. 31, No. 5 (September 1992), s. 1145-1219 (Buradan sonra "St. Pierre-Miquelon Arbitration").

Yargılama sürecinde Fransa hükümeti, Newfoundland'ın doğu ucundaki Avalon yarımadası MEB'inin, takımadaların güneyine doğru uzamasının hakça ilkelere aykırı şekilde eşit uzaklıktan sapma teşkil edeceğini, bunun eşit uzaklık çizgisinden sapmayacak şekilde düzeltilmesi gerektiğini ileri sürerken, aslında mahkemedен 200 mili aşan kıta sahanlığı sınırlanması talep etmiş, Kanada bu argümana karşı çıkarak, sınırlamanın 1982 BMDHS 76. maddesi çerçevesinde belirlenmesi gerektiğini savunmuştur⁵¹.

Mahkeme, tarafların uygulanacak hukuk bakımından fikir birliği içinde olmalarından yola çıkarak, sınırlamanın somut olayın bütün koşulları dikkate alınarak, hakça ilkelere uygun şekilde yapılması gerektiğini belirtmiştir. Ancak taraflar, hakça ilkelerin içeriği üzerinde anlaşamamıştır. Fransa'ya göre, bu ilkeler, devletlerin egemen eşitliği, adaların da deniz alanlarında ana karalar kadar uluslararası hukuk çerçevesinde hak sahibi olması olup, Fransız takımadasının küçüklüğü ya da ada niteliği nedeniyle ana karaya nazaran daha bağımlı ya da Kanada ana karası ile birleşik nitelikte görülmesi mümkün değildir⁵². Kanada'ya göre ise eşit uzaklık ilkesine dayalı bir sınırlandırma, Fransız adalarının güneyde Newfoundland ile karşılıklı olduğu alanda, Kanada'nın kendi doğal uzantısından koparılması anlamına gelecektir. Bu nedenle sınırlandırmanın başlangıç noktası olarak bile eşit uzaklık hakça ilkelere aykırıdır. Orantılılık ilkesi gereği, her devlete kıyı uzunluğu ile orantılı kıta sahanlığı tanınmalıdır⁵³.

⁵¹ St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 43-55.

⁵² St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 48.

⁵³ Blakeslee, 362.

Her iki devlet de argümanlarında 1977 tarihli İngiltere ve Fransa arasındaki Kanal tahkimine gönderme yapmıştır ki bu davada Hakem Mahkemesi, İngiliz Kanal adalarını 12 millik karasuları ile kuşatarak şu sonuca varmıştı: “... *Bu dava St Pierre -Miquelon adaları uyuşmazlığı ile benzerlikler taşımakla birlikte, önemli açılardan da ayrılır. Bir kere, St Pierre -Miquelon örneğinde adalar karşılıklı iki devletin kıyıdaş olduğu bir kanalda yer almadığından, taraflar arasında, kıyı çizgisinin, saptanması gereken kıta sahanlığı ile yaklaşık denk ilişkide (approximately equal relation) olup olmadığı konusunda uyuşmazlık bulunmamaktadır. İkincisi, St Pierre -Miquelon adalarının doğusunda Atlantik okyanusunun açık sularından başka bir şey yoktur. Dolayısıyla Kanal adalarına nazaran, eşitsizlikleri giderecek daha çok deniz alanı bulunmaktadır*”⁵⁴.

Sınır belirleme sürecinde coğrafi unsurlar meselenin kalbinde olmakla beraber, iş pratikte sınırı çizmeye geldiğinde Hakem Mahkemesi, sırf eşit uzaklık veya orantılılık değerlendirmeleri yerine, hakça ilkeler-İlgili durumlar dengesine dayalı bir değerlendirme yapmıştır. Mahkeme, Uluslararası Adalet Divanı'nın *Gulf of Maine* davasındaki gerekçesini takip ederek⁵⁵, 1958 Cenevre Kıta Sahanlığı Sözleşmesi'nin 6. maddesine başvurmayı reddetmiştir. Zira Mahkemeye göre bu dava, sırf kıta sahanlığı belirlemesinden ibaret değildir ve söz konusu 6. madde her zaman özel durumlar tarafından şekillendirilmelidir⁵⁶.

⁵⁴ Marston, 160; English Channel Arbitration, s. 80, para. 159 ve s. 95 para. 200.

⁵⁵ Delimitation of the Maritime Boundary in the Gulf of Maine Area, Judgment, I.C.J. Reports 1984, s. 246, <<https://www.icj-cij.org/en/case/67/judgments>>, (et. 11/10/2018).

⁵⁶ St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 38-41.

Mahkeme, Kanal tahkimindeki ada ile ada sahibi devletin ana karasının yakınlığının söz konusu olduğu durumdan farklılığı vurgulamış, iki devlete ait kıyıların uzunluğuna dayalı orantılılık argümanı karşısında, her kıyının, kıyı uzunluğu ne kadar kısa olsa da, deniz alanının kısa kesilmesini gerektiren bir menfaat yarışı yoksa, denize doğru 200 mil izdüşümü olması gerektiğini belirtmiştir⁵⁷. Mahkemeye göre, bağımsız bir devlet olup olmadığına bakılmaksızın Fransız adalarının, Kanada'nın diğer adaları ne kadar hak sahibiyse o kadar hak sahibi olması gerekmekte; zira takımadanın bir nüfusu ve bir ekonomisi bulunmakta, eski anlaşmalardaki koşulların, Fransa'nın günümüz deniz hukukundan kaynaklanan haklarına hanel getirmemesi gerekmektedir. Bu nedenle Kanada'nın Fransız adalarının kuşatılması talebini, hakça ilkelere aykırı olacağı gerekçesiyle reddedilmiştir⁵⁸.

Ancak Mahkeme, Newfoundland yarımadası söz konusu olduğunda, Fransa'nın egemen eşitlik ilkesine dayalı eşit uzaklık argümanını da reddetmekle birlikte, karasularının ötesindeki egemenlik taleplerinin kısmen karşılanması gerektiğini bildirmiştir⁵⁹. Böylece hakça ilkelere uygun çözüme varmak için Mahkeme, 1972 Sözleşmesi'nin belirlediği hattın kuzeydeki sonundan başlayan batı izdüşümü olarak adlandırılan bölge ve takımadanın güney-güneydoğu bölgesi olmak üzere iki bölge belirlemiştir. Mahkeme batı bölgesinde, Fransız adalarına karasuları dışında bir 12 mil daha MEB tanınması gerektiğine, bunun BMDHS'nin 33 maddesin-

⁵⁷ St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 68-70.

⁵⁸ St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 54.

⁵⁹ St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 43.

deki bitişik bölge oranında olacağına, iki devlet arasındaki mesafenin 48 milden az olduğu yerlerde ise sınırın eşit uzaklık olması gerektiğine karar vermiştir⁶⁰. Mahkemeye göre bu ilk bölge bakımından Fransız kıyısının karasularının ötesine uzanan her türlü izdüşüm, Newfoundland güney kıyısındaki noktalardan güneye doğru bir miktar “taşma” ve “kesme” etkisini doğuracaktır⁶¹.

Mahkeme, güney-güneydoğu olarak tanımladığı ikinci bölgede takımadanın, Kanada tarafından kesilmeyen bir güneye doğru bir açılışının olması gerektiğini, bu nedenle güney noktasından denize doğru 200 millik izdüşümü olacağını, ancak bunun Newfoundland’ın güney kıyısındaki paralel kıyı izdüşümünü işgal etmemesi gerektiğini bildirmiştir⁶². Bu amaçla, takımadanın esas hatlarından sonra hesaplanan 12 mil hattından itibaren 188 mil uzunluğunda ve takımadanın en doğu ve en batı noktalarından geçen meridyenler arasındaki mesafe (10,5 mil) tarafından ayrılan iki paralel çizgi arasındaki alan boyunca deniz alanı tanınmasına karar vermiştir. Mahkeme, son olarak çizdiği sınırın kuzey doğu ucu ile 1972 Sözleşmesi’nde gösterilen çizginin birinci noktasını en yakın noktalarından 12 millik hatla birbirine bağlamıştır⁶³.

Mahkeme, Novascotia tarafındaki deniz alanının nereye kadar uzatılacağı şimdilik belirsiz olduğundan, münhasıran Nova Scotia ve takımada arasında bir sınırlama yapılacaksa, bunun karşılıklı kıyıların olduğu yerde tadil edilmiş eşit uzaklık sınırı olabileceği ihtimalinden yola çıkarak,

⁶⁰ St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 69.

⁶¹ St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 67.

⁶² St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 70.

⁶³ St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 71.

Fransız adalarının MEB alanının, Nova Scotia'nın kuzey ucundan itibaren (Cape Breton adası) kıyı çizgisinin izdüşümüyle çakışacak şekilde uzatılmasını uygun görmemiştir⁶⁴. Aynı şekilde Fransa'nın, MEB'inin ötesinde kıta sahanlığı belirlenmesi talebini, bu konuda yetki andlaşmasında yer almadığı gerekçesiyle reddetmiştir.

Karar özetle, Fransa'nın "adaların da ana karalar gibi hakları olacağı" argümanını kabul etmekle beraber, pratikte sınırı çizerken adalara oldukça az hak tanımıştır. Diğer yandan Mahkemenin belirlemiş olduğu takımadaya ait 200 millik MEB alanı tamamen Kanada'nın balıkçılık bölgesi içine düşmektedir. Başka bir deyişle bölgenin coğrafi yapısı, eşitsiz bir sonuç doğurmuştur. Diğer yandan, burada eşit uzaklık ilkesine dayalı çizilebilecek bir hat da Kanada kıyılarının izdüşümü bakımından eşitsiz bir sonuç doğuracaktı⁶⁵. Bazı yazarlara göre, tarafların doğal uzantısının göz ardı edilmesi, ekonomik faktörlerin dikkate alınması gibi hususlar bakımından karar, deniz sınırlandırmalarında son eğilimlere oldukça uygun olmakla birlikte teorik yanı çok zayıf olup, Mahkemenin sert hukuk kurallarını uygulamama eğilimi çarpıcıdır⁶⁶. Yine bazı yazarlara göre Fransa'nın karasuları ötesinde egemenlik alanı taleplerini kısmen karşılanması gerektiği belirtilen kararda, adaları kuşatmanın hakça ilkelere aykırı olacağından başka hiçbir açıklamanın bulunmaması ve koridor şeklindeki deniz alanı sınırlandırması kararın *ex aequo et bono* da-

⁶⁴ St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 72.

⁶⁵ Marston, 166.

⁶⁶ Politakis, G. P.: "The French-Canadian Arbitration Around St. Pierre and Miquelon: Unmasked Opportunism and the Triumph of the Unexpected", International Journal of Marine and Coastal Law, Vol. 8, 1993, pp. 134

yanacağı olduğunu göstermektedir⁶⁷. Bazı yazarlara göre ise eğer Mahkeme bu adaların bağımsız bir devlete ait olduğu görüşünde olsaydı, adaları kuşatan bir çözüme gitmezdi. Zira Mahkemenin tadil edilmiş eşit uzaklık ilkesine başvurmasının nedeni, Kanada'nın orantılılık talebinin olumlu karşılanması nedeniyle adaların göreceği zararı, sınırı tadil ederken gidermek istemesidir⁶⁸.

Diğer yandan yargılama, Uluslararası Adalet Divanı yargılamalarına göre oldukça hızlı seyretmiş ve karar metni de oldukça kısa ve özdür. Ayrıca karar, büyük kara parçalarına komşu ve okyanusa açılan ama kalıcı nüfusu ve ekonomisi olan başka devlete ait küçük adalar bakımından önem teşkil etmekte ve BMDHS'nin 121. maddesinin teamül niteliğini yansıtmaktadır. Ancak 200 millik Fransız koridoru, oybirliği ile kabul edilmemiş ve sıkça da eleştirilmiştir⁶⁹.

V. ERİTRE/YEMEN TAHKİMİ

Daimi Hakemlik Mahkemesi nezdinde kurulan *ad-hoc* Hakem Mahkemesi tarafından 1999'da karara bağlanan dava, iki devlet arasında Kızıldeniz'de bulunan Mohabbakah adaları, Haycock adaları, Zuqaranish adaları, Jabal al-Tayr adası ile Zubayr ada grubu üzerindeki ülkesel egemenlik iddialarının çözüme kavuşturulması ve önemli bir ticaret rota-

⁶⁷ Marston, 166.

⁶⁸ Blakeslee, 378.

⁶⁹ Fietta/Cleverly, 378.

sı olan bölgede deniz sınırlarının belirlenmesinden oluşan iki aşamadan oluşmaktadır⁷⁰.

Kızıldeniz'in karşılıklı iki yakasında bulunan Eritre ve Yemen devletleri arasında kuzeyde 125 millik deniz alanı, güneyde 20 mile kadar daralmaktadır. Bu nedenle sınırlamada adaların ve ada gruplarının etkisi ayrıca önem teşkil etmektedir. 1996'da Eritre ve Yemen devletlerince kabul edilen Yetki Andlaşması ile ülkesel egemenlik ve deniz alanlarının sınırlandırılması konularında ileride ortaya çıkabilecek benzer sorunların önlenmesi amacıyla Hakem Mahkemesi kurulmuştur.

Davanın ilk aşamasında, her iki taraf da ülkesel egemenlik iddialarını desteklemekte kullandığı tarihsel hakların varlığını tam olarak ispatlayamamışlardır. Hakem Mahkemesi, ilgili tarihsel, olgusal ve hukuksal konuların incelenmesinden sonra, Eritre kıyısının 12 mil berisinde olan ve Yemen'in aksi duruma delil gösteremediği Mohabbakah adaları üzerinde Eritre'nin egemenliğine karar vermiştir⁷¹. Ayrıca Mahkeme aksi ispat edilemediği takdirde belirli bir açıklıktaki adaların en yakın kıyı devletine ait olması gerekliliğine ve Eritre'nin mevcut petrol andlaşmalarına dayanarak Haycock adaları üzerinde de Eritre'nin egemenliğini tanımıştır⁷². Zuqar Hanish grubu adalarına ilişkin olarak tarafların tarihi hak iddialarını ispatlayamamaları üzerine Hakem Mahkemesi, etkin

⁷⁰ Reports of International Arbitral Awards, Eritrea and Yemen, (Territorial Sovereignty and Scope of the Dispute), 9 October 1998, Vol. XXII, s. 209-332; Second stage of the proceedings between Eritrea and Yemen (Maritime Delimitation), 17 December 1999, Vol. XXII, s. 335-410.

⁷¹ Territorial Sovereignty and Scope of the Dispute, s. 318, para. 475.

⁷² Territorial Sovereignty and Scope of the Dispute, s. 318, para. 477-481.

kontrol ilkesi doğrultusunda, tarafların bölgedeki petrol arama, fener inşası gibi faaliyetlerini değerlendirmiş ve Yemen'in daha çok varlık gösterdiği kanısına vardığı Zuqar Hanish grubu adalarında Yemen'in egemenliğini tanımıştır⁷³. Jabal al-Tayr ve Zubayr grubu adalarına ilişkin olarak ise Mahkeme, her iki tarafın da adalar etrafındaki faaliyetlerinin azlığına dikkat çektikten sonra, Yemen'in deniz feneri inşasına ilişkin önceki tarihli taleplerini ve bölgedeki petrol andlaşmalarını, bölgedeki göreceli varlığına işaret olarak değerlendirmiş ve bu adalar üzerinde Yemen'in egemenliğini tanımıştır⁷⁴.

Davanın ikinci aşamasında Mahkeme, bu adaların deniz sınırlandırmasına etkisini 14 ay süren bir yargılama ile değerlendirmiştir. Yetki Andlaşması çerçevesinde deniz sınırlarının belirlenmesinde başvurulacak hukuk, Mahkemenin ülkesel egemenliğe ilişkin kararı, BMDHS ve diğer ilgili durumlar olarak kararlaştırılmıştır. Her ne kadar Eritre Sözleşme'nin tarafı olmasa da Mahkemeye göre pek çok hükmü teamül huku-ku kuralı haline gelmiştir. Mahkeme, oldukça geniş bir kavram olan “ilgili durumlar” unsurunu, orantılılık (*proportionality*), taşmama (*non-encroachment*), adaların varlığı ve hakça ilkelere uygun diğer unsurlar olarak yorumlamıştır⁷⁵.

⁷³ Territorial Sovereignty and Scope of the Dispute, s. 326, para. 507.

⁷⁴ Territorial Sovereignty and Scope of the Dispute, s. 329, para. 523-524. Davanın ülkesel egemenliğe ilişkin ilk aşamasında taraflar arasındaki uyuşmazlığın geçmiş ve ülkesel egemenlik iddialarına ilişkin olarak kararın değerlendirmesi için bkz. Serap Akipek, “Eritre-Yemen Hakem Kararı Işığında Kızıldeniz Adalarının Aidiyeti Sorunu”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2000, C. 49, s. 1-30.

⁷⁵ Maritime Delimitation, s. 365, para. 130.

Tarafların her ikisinin de çok farklı başlangıç noktaları olan eşit uzaklık hattı çizgilerini talep etmeleri üzerine Mahkeme, herhangi bir eşit uzaklık çizgisinin ancak hakça ilkelere uygun olması halinde kabul edilebilir olduğuna dikkat çekerek, adaların muhtemel etkilerini de dikkate alan bir “çok amaçlı tek sınırın”, karşılıklı kıyılar arasındaki sınırın belirlenmesinde orta hattın uygulanmasına olanak vereceğini belirtmiştir⁷⁶. Böylece Mahkeme, kuzey, orta ve güney olmak üzere üç bölgeye ayırdığı deniz alanını kuzeyden güneye 29 nokta üzerine kurulu bir orta hat belirlemiştir. Mahkemeye göre orta bölgede bulunan adalara tam etki verilmemesi gerekmektedir. Zira Mahkeme kuzey bölgesinde tarafların MEB ve kıta sahanlıklarının belirlenmesinde, BMDHS’nin 74 ve 83. maddeleri doğrultusunda hakça ilkelere uygun çözüme ulaşmak niyetindedir. Bu noktada Eritre’nin en fazla nüfusa sahip Dahlak adaları, Yemen’in orta hatta yakın adalarının aksine, Eritre ana karasının bir parçası görünümünde olduğundan, orta hattın çizilmesinde, yine BMDHS’nin 7(4). maddesi gereği, Dahlak adalarının en düşük su hattı Eritre’nin batıdaki temel noktaları olmalıdır⁷⁷.

Yemen’e ait orta hatta yakın adaları olan Jabar al-Tayr ve Zubayr grubu adalarına gelince, Yemen’in ana karasının bir parçası görünümünde olmamaları, çorak yapısı ve yaşanması zor iklim şartları, bu adalara orta hattın belirlenmesinde bir rol verilmemesini gerektirmektedir. Ancak Mahkeme, bu adaların 12 millik karasuları olduğunu da tanımıştır⁷⁸.

⁷⁶ Maritime Delimitation, s. 365, para. 132.

⁷⁷ Maritime Delimitation, s. 368, para. 146.

⁷⁸ Maritime Delimitation, s. 363, para. 119.

Ayrıca Yemen'in böyle bir talebi olmamakla birlikte Mahkeme, en batıdaki, üzerinde yerleşim olmayan ve nispeten büyük Kamaran adası ile onun civarındaki serpiştirilmiş adalar da dahil olmak üzere kuzeyde Yemen ana karası boyunca çok sayıda adayı BMDHS'nin 7. maddesi uyarınca Yemen için temel noktalar olarak belirlemiştir⁷⁹.

Orta bölgedeki orta hattın belirlenmesinde Mahkeme, BMDHS'nin 121(2). maddesi gereği, bir adanın karasularının, bitişik bölgesinin, MEB ve kıta sahanlığının sınırlandırılması, diğer kara parçalarına uygulanabilir hükümlerine uygun olarak yapılması gerekliliğini hatırlatmış ve önemli uluslararası ticaret rotalarının kuşatılmaması gerektiğini eklemiştir. Bu nedenle bu bölgede orta hattın düzeltilmesini gerektiren özel durum ya da tarihi hakların olmamasını gerekçe göstererek, tarafların karasuları ortasından sınırı geçirmiştir⁸⁰. Güney bölgesinde ise Mahkemeye göre, deniz alanının ortasında sınırlandırmayı zorlaştıracak şekilde ada bulunmadığından, iki ana kara arasından orta hat çizilmesi uygundur⁸¹.

Mahkeme ayrıca tarafların orantılılık ilkesinin uygulanmasına ilişkin ancak birbirinden çok farklı sonuçlar doğuracak şekilde sonuca vardıkları taleplerine ilişkin olarak, teknik hesaplamalar yapmak ve kıyı uzunlukları ile taraflara tahsis edilen deniz alanlarını karşılaştırmak suretiyle orantılılık ilkesini test etmiştir. Mahkemeye göre ölçümler orantısız bir sonuca işaret etmemektedir⁸².

⁷⁹ Maritime Delimitation, s. 365, para. 150-151.

⁸⁰ Maritime Delimitation, s. 370, para. 158.

⁸¹ Maritime Delimitation, s. 371, para. 163.

⁸² Maritime Delimitation, s. 372, para. 165-168.

Eritre Yemen davası, üçüncü devlet arabuluculuğunu takip eden ve taraflar arasında çatışmaya dönüşebilecek türden ciddi bir ülkesel uyuşmazlığı karara bağlayan özelliğiyle *ad-hoc* devletlerarası tahkimin başarılı bir örneğini teşkil etmektedir⁸³. Kararın ikinci aşaması, karşılıklı kısıtları olan devletler arasında deniz sınırlarının belirlenmesinde eşit uzaklık veya orta hat yönteminin uygun bir başlangıç olabileceğini göstermesi bakımından günümüz uluslararası hukuk eğilimine uymaktadır⁸⁴.

Adaların sınırlandırmaya etkisi bakımından da önem arz eden davada, Yemen'in kendi ana karasına yakın, Eritre karasuları dışında kalan küçük Eritre adalarının kuşatılması talebi Mahkemece reddedilmiş ve ne kadar küçük olsa da bu adaların BMDHS'nin 121. maddesi hükmünden faydalanacağı belirtilmiştir. Diğer yandan Mahkeme, tarafların ana kararlarının ayrılmaz parçası görünümündeki adaları eşit uzaklık çizgisinin belirlenmesinde esas nokta olarak kabul ederken ve bunlara tam etki verirken, iki devlet arasındaki deniz alanının orta bölgesine denk düşen adaların yaşamaya elverişli olmamasını dikkate alarak sınırlandırmaya etkisini reddetmiştir.

⁸³ Marian, C.: "A Revised Look at the Hanish-islands Arbitration: The Dual Role of Diplomacy and Inter-state Arbitration to Force Lasting Resolution of Military Conflicts", *Scandinavian Studies in Law*, Vol. 63 – Arbitration, 2017, s. 246-259.

⁸⁴ İki devletten yalnızca birinin doğal uzantısını oluşturan kıta sahanlığı alanının dış sınırının belirlenmesi gibi istisnai durumlarda, uluslararası hukuk karşılıklı kısıtlar arasındaki deniz sınırlarının belirlenmesinde eşit uzaklık yönteminin başlangıç noktası olmasına izin vermemektedir. Fietta, S. - Cleverly, R. 362.

VI. NOVA SCOTIA/NEWFOUNDLAND LABRADOR TAHKİMİ

Fransız St Pierre-Miquelon adaları ile Kanada arasındaki deniz sınırlarının belirlendiği karardan sonra hasıl olan uyuşmazlığın konusu, Newfoundland adası ve NovaScotia ana karasının güneydoğusunda bulunan Cape Breton kıyısı arasındaki deniz sınırlarının belirlenmesidir. Sınırlanacak bölge, tarafların kıyılarından 12 mil ötede, batıya doğru St. Lawrence Körfezinde başlamakta, doğuda Atlantik Okyanusuna doğru açılan Cabot Boğazına doğru devam etmektedir. Söz konusu alanda, pek çok koy, küçük ada ve adacık bulunmaktadır⁸⁵.

Hakem Mahkemesinin yargı yetkisi, Kanada hukukunun bir parçası olan, Kanada-Nova Scotia Açık Deniz Petrol Kaynakları Anlaşması Uygulama Yasası ile Kanada-Newfoundland Atlantik Anlaşması Uygulama Yasasına dayanmaktadır. Bu çerçevede, taraflar arasında sanki iki ayrı devletmiş gibi her biri Kanada devletinin sahip olduğu hak ve yetkiler çerçevesinde, açıktaki kıta sahanlığı sınırlarının belirlenmesi öngörülmüştür⁸⁶. Mahkeme, ilk aşamada, taraflar arasında daha önce bu sınırı çizen bir anlaşma olup olmadığını belirleyecek; ikinci aşamada bu anlaşmanın olmaması halinde deniz sınırını belirleyecektir.

Mahkeme'ye göre, her ne kadar Kanada 1958 Cenevre Kıta Sahanlığı Sözleşmesi'ne taraf olsa da, sınır konusunda açık ve bağlayıcı bir anlaşma olmadıkça, tarafların ne 1958 Sözleşmesi ne de BMDHS bağla-

⁸⁵ Arbitration between Newfoundland and Labrador and Nova Scotia Concerning Portions of the Limits of Their Offshore Areas, Award of the Tribunal (Second Phase), Ottawa, March 26, 2002, s. 64, para. 4.2 (Buradan sonra "Nova Scotia/Newfoundland Arbitration").

⁸⁶ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, s. 3, para. 1.1.

mında *ad idem* (mutabık) anlaşlıkları, 12 milin ötesini düzenleyen bir sınır bulunmamaktadır. Taraflar arası ortak beyanat, yazışma gibi unsurlar da yeterince açık bir bağlayıcılık arz etmediği için Mahkemece “anlaşma” olarak kabul edilmemiştir⁸⁷.

Davanın ikinci aşamasında taraflar, sınırlamada başvurulacak hukukun teamül hukuku olduğu konusunda hemfikirdirler. Bununla birlikte Nova Scotia’ya göre, özel durumlar dikkate alınarak hakça ilkelere başvurulmalıdır. Bu bakımdan bölgede petrol ruhsatı sahibi olması nedeniyle, bölgedeki hidrokarbon rezervlerinin sınırlamada dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir. Newfoundland’a göre ise tarafların bölgedeki faaliyetleri ya da doğal kaynakların varlığı sınırlamayı etkilememeli; coğrafi unsurlara önem verilerek, tarafların kıyıdaki egemenlik alanlarına dikkat edilmelidir⁸⁸.

Mahkeme öncelikle tarafların kıta sahanlığı konusunda 1958 Sözleşmesi’nin 6. maddesi ile BMDHS’nin 83. maddesini karşılaştırmış, bu iki kaynağın sonraki devlet uygulaması ve içtihatlarla yorumlanması gerektiğini belirtmiştir. Mahkeme’ye göre, 6. maddede geçen eşit uzaklık kuralı bir tarafa, daha önceki davalarda 83. maddeye ve teamül hukukuna başvuran uluslararası yargı organları, sınırlandırmaya bir eşit uzaklık çizgisi ile başlamışlar, daha sonra onu somut olayın koşullarına göre tadil etmişlerdir. Mahkeme’ye göre, karasularının ölçülmeye başlandığı esas hatlardan itibaren 200 milden daha geniş bir kıta sahanlığı, bu iki eyaletin açığa doğru deniz alanının neredeyse tamamına denk gelmekte-

⁸⁷ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, s. 57, para. 3.13.

⁸⁸ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, s. 19, para. 1.24-1.25.

dir. Kanada'nın mevcut kıta sahanlığı iddiası zaten 200 milin ötesine geçmektedir. Bu nedenle Mahkemeye göre yargı yetkisi, iki eyaletin açığa doğru deniz sınırlarını belirlemek ile sınırlı olup, bunu yaparken de uluslararası hukuk gereği, kıta sahanlığının dış sınırının kıta kenarını geçmemesini sağlaması gerekmektedir⁸⁹.

Uyuşmazlık konusu deniz alanında hidrokarbon kaynaklarının bulunmasına ilişkin olarak Mahkeme, deniz sınırlaması yaparken, bölgedeki zenginlikleri veya ilgili devletin ya da halkının doğal kaynaklarını dikkate alınabileceği “ilgili durumları”, söz konusu sınırlamanın yıkıcı etkilerinin olabileceği durumlar ile bölgedeki doğal kaynakların hali hazırda ve kesin olarak doğrulanabilir olduğu durumlar ile sınırlamıştır⁹⁰. Mahkemeye göre, bu davada taraflardan birinin doğal kaynaklara ilişkin haklarının diğerinden üstün tutulacağına ilişkin bir veri tespit edilmemiştir⁹¹.

Tüm bu saptamaları ışığında Mahkeme sınırlama alanını, St. Lawrence körfezi tarafı, Cabot boğazının son noktalarından çizilen ve boğazı kapatan çizgilerin içine tekabül eden “iç bölge” ve Cabot boğazını güneydoğuda kapatan çizgi ile kıta kenarının dış ucu arasındaki alana tekabül eden “dış bölge” olmak üzere üçe ayırarak karar vermiştir. Daha sonra Mahkeme bir eşit uzaklık çizgisi çizmekle sınırlamaya başlamış, daha sonra bu çizgiyi tarafların kıyılarının durumu, bölgenin mevcut yapısı ve

⁸⁹ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, s. 43, para. 2.29-2.32.

⁹⁰ Aynı yönde bkz. Lathrop, O. G.: “Newfoundland and Labrador-Nova Scotia: The Latest International Maritime Boundary”, *Ocean Development & International Law*, Vol. 34, No: 1, 2003, s. 93; Hughes, V.: “Nova Scotia-Newfoundland Dispute over Offshore Areas: The Delimitation Phase”, *Canadian Yearbook of International Law*, Vol. 40, 2003, s. 415.

⁹¹ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, s. 62, para. 3.22.

devletlerin kıyı çizgilerinin sınırlandırmaya etkisi doğrultusunda tadil etmiştir.

Bu çerçevede Mahkeme sınırlandırma yaparken, uyuşmazlık konusu deniz alanındaki adaların ve kayalıkların sınırlandırmaya etkisini de değerlendirmiştir. Newfoundland'a göre, St. Pierre Miquelon adalarının deniz sınırları 1992 tarihli hakem kararıyla belirlenmiş olup, bu kararda Fransa'ya tahsis edilen deniz alanı, kendisine ait olması gereken bir alanı içerdiğinden, bu durum kendisi açısından "ilgili durumlar" olarak değerlendirilmelidir. Aynı görüşte olmayan Mahkemeye göre ise Newfoundland ya da Nova Scotia'nın, daha önce uğradığı ya da ileride uğrama ihtimali olan kayıplarının bu davada giderilmesini gerektiren bir uluslararası hukuk kuralı bulunmamaktadır⁹². Yine Newfoundland'a göre, 5km kareden daha küçük bir yüzey alanı olan ve üzerinde hiç kimsenin yaşamadığı St. Paul adasının sınırlamada kullanılması orantısız sonuç doğuracaktır. Mahkemeye göre, karşı kıyıda çizilen geçici eşit uzaklık çizgisi bağlamında, bu adaya hiç etki verilmemesi uygun değildir. İlk sınır görüşmeleri zamanında, sınır çizmede esas nokta olarak tanınmasını Newfoundland kabul etmemiş olsa da Mahkeme, tarihsel hakları da dikkate alarak bu adaya temel nokta etkisi tanımak niyetindedir⁹³. Nova Scotia'nın bir parçası görünümünde olan, ana karadan 88 mil uzakta ve 33 km kare yüzey alanına sahip Sable adasına gelince, Newfoundland'a göre eşit uzaklık hattı belirlenirken bir unsur olarak bu adayı kullanmak, coğrafi yapının şeklini değiştirmek olacaktır. Ancak Mahkemeye göre

⁹² Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, s. 78, para. 4.28.

⁹³ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, s. 80, para. 4.31.

St. Paul adasından farklı olarak, komşu taraf sınırlarının belirlenmesinde, açık denize doğru sınırlandırma bakımından Sable adası, daha fazla etki sahibi olacak konumdadır. Bu nedenle Mahkemeye göre, bu ada kesinlikle dikkate alınması gereken özel veya ilgili durumlardan biridir⁹⁴.

Mahkeme tarafların iddialarını değerlendirdikten sonra, hakkaniyete uygun bir çözüme varmak maksadıyla ve tarafların 1958 Cenevre Sözleşmesi'nin 6. maddesi ile bağlı oldukları varsayımıyla çizeceği geçici eşit uzaklık çizgisini, özel durumlar ışığında tadil etmenin, teamül huku ve BMDHS'nin 83. maddesine uygun olacağı kanaatine varmıştır⁹⁵. Mahkeme üçe ayırdığı St. Lawrence körfezi iç bölgesinde bütün adaları ve kayalıkları düz esas hatların çizilmesinde temel nokta olarak kullanarak geçici eşit uzaklık çizgisini çizmiştir. Geçmişte orta hat önerisine itiraz etmemiş olmasına dayanarak Newfoundland'ın, tarafların kıyı uzunluklarının farklı olması nedeniyle eşit uzaklık çizgisinin kesme etkisi yaratacağı argümanını reddetmiştir. Mahkemeye göre çizdiği bu eşit uzaklık çizgisi hem coğrafi unsurları hem de tarafların iç bölgedeki faaliyetlerini yansıtmaktadır⁹⁶. Dış bölgede ise Mahkeme, kapsamı yeterince açık olmadığı, il bazında yetkilendirmeyi ispatlanmayan ulusal görünümlü petrol ruhsatı uygulamalarını dikkate almamıştır. Böylece dış sınır sadece kıyı coğrafyasını yansıtır şekilde çizilmiştir⁹⁷.

⁹⁴ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, s. 81, para. 4.32.

⁹⁵ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, s. 85, para. 5.2.

⁹⁶ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, s. 86, para. 5.4 - 5.8.

⁹⁷ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, s. 90, para. 5.11.

Mahkeme, eşit uzaklık çizgisini tadil ederken, hakça ilkeler çerçevesinde, her ne kadar Nova Scotia'ya 88 mil uzaklıkta açıkta olsa ve üzerinde nüfus olmasa da Sable adasına etki tanınmasının Newfoundland aleyhine yaratacağı kesme etkisinden sakınmak için bu adaya (tarafların kıyı uzunluklarını da kısmen dikkate alarak) hiç etki tanımamıştır⁹⁸.

Mahkeme, farklı kıyı uzunluklarının değerlendirilmesine dayalı orantılık değerlendirmesini, diğer uluslararası yargı organlarınca sıklıkla başvuru bir yöntem olmadığından ve taraflar arasındaki kıyı uzunlukları farkı çok fazla olmadığından bu davada uygulamamıştır.

Böylece Mahkemenin belirlediği üç bölgeye ayrılmış deniz alanında, iç bölge, Scatarie adası ve Lamaline Shag kayası arasında çizilen kapanma çizgisine uzanan iç bükeye karşılık gelmiştir. Dış bölge, kıta sahanlığının dış sınırına uzanmış, fakat nihai sınırı Mahkemece çizilmemiştir. Bununla ilgili olarak Mahkeme, bu sınırın mevcut eşit uzaklık çizgisine dayalı saptamalarından ileri uzatılması halinde, kıtanın bittiği yere kadar güney açısını takip edeceğini bildirmiştir. Son olarak St. Lawrence körfezi içinde kalan bölgede, iç bölgeyi kapatan eşit uzaklık çizgisi, Ramea adası ve Scatarie adasına eşit uzaklıkta olup ve kapanma noktasından Körfeze doğru 12 mil daha batıya uzanacak şekilde çizilmiştir⁹⁹.

Mahkemenin kararı, tarafların yargılama sırasında eşit uzaklığa karşı çıktığı durumda bile, eşit uzaklık/özel durumlar yaklaşımının benim-

⁹⁸ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, s. 91, para. 5.15.

⁹⁹ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, s. 95, para. 6.1- 6.5.

senmesi bakımından önemlidir. Zira Mahkemeye göre çoğu sınırlamada eşit uzaklık bir başlangıç adımıdır.

VII. GÜNEY ÇİN DENİZİ TAHKİMİ

22 Ocak 2013'te Filipinler'in, BMDHS'nin 287. maddesi ve Ek VII çerçevesinde gönderdiği bildirim ile Çin Halk Cumhuriyeti'ne karşı Daimî Hakemlik Mahkemesi nezdinde, zorunlu yargılama mekanizması çerçevesinde başlattığı tahkim sürecine Çin, tahkim sürecinin hiçbir aşamasına katılmayacağı bildirimini ile cevap vermiştir¹⁰⁰.

Güney Çin denizindeki durum, deniz ve kara uyuşmazlıklarını içeren ve bölgedeki diğer devletlerin de rol aldığı karmaşık bir görünüm arz etmektedir¹⁰¹. Ülkesel egemenlik iddiaları da uyuşmazlıkların önemli bir boyutunu oluşturmakla beraber BMDHS'nin uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin hükümleri kapsamı dışında kaldığından Filipinler'in iddiası, yargı yetkisinin reddi ihtimalinden sakınmak maksadıyla, şu üç konu etrafına toplanmıştır. Bunlardan ilki, BMDHS çerçevesinde Güney Çin denizinde, özellikle de Çin'in tarihsel nedenlere dayanarak hak iddia ettiği U şeklindeki "Dokuz Çizgi Hattı" (*nine dash line*) alanında deniz yetki

¹⁰⁰ Arbitration under Annex VII of United Nations Convention On The Law of The Sea, Republic of the Philippines v. People's Republic of China, Permanent Court of Arbitration, Award of 12 July 2016, para. 51 (Buradan sonra "South China Sea Arbitration").

¹⁰¹ Brunei, Çin Halk Cumhuriyeti, Tayvan, Malezya, Filipinler ve Vietnam'ın taraf olduğu ülkesel egemenlik iddiaları, adalar üzerinde egemenlik ve deniz sınırlarının belirlenmesini içermektedir. 2002 tarihli ASEAN- Güney Çin Denzinde Tarafların Tutumuna İlişkin Çin Deklarasyonu ile kıyıdaş devletler, bölgedeki uyuşmazlıkları artıracak türden faaliyetlerden kaçınmayı taahhüt etmişlerdir. Ancak Spratly adaları ve ona yakın unsurlar üzerinde bütün tarafların bu hükmü ihlal eden türden faaliyetlerde bulunmaya devam etmişlerdir.

alanlarının belirlenmesi; ikincisi, her iki tarafın da hak iddia ettiği adasal yapıların cezir yüksekliği olduğunun, kendine ait deniz alanlarının olmayacağı ve kayalık statüsündekilerin de 12 milden fazla karasuları olmayacağı saptanması; son olarak, Güney Çin denizinde Çin hükümetinin yapay ada inşası ve ıslah gibi faaliyetlerinin Filipinler'in MEB üzerindeki egemenlik haklarını ihlal ettiğinin tespiti¹⁰².

Tarafların egemenlik iddialarının da konusu olan Spratly adaları ve onun kuzeydeki uzantısı olan Paracel adaları 250,000 km kare alana yayılmakta ve bu alanda 200'e yakın adacık, resif ve yükseltiler bulunmaktadır. Bölgenin kıta sahanlığı, zengin petrol ve doğal gaz potansiyeline sahiptir. 1970'lerden itibaren Spratly üzerindeki MEB ilanına dayanan egemenlik iddiaları artmıştır. Ancak uyuşmazlığın keskinleşmesine neden olan Çin'in uyuşmazlık konusu deniz alanındaki resifler üzerindeki ıslah faaliyetleridir. Bu faaliyetler sonucu yeni yapay adasal yapı örnekleri ortaya çıkmıştır¹⁰³. Ortaya çıkan bu yapıların deniz sınırlandırılmasına hukuki etkisi yargılamamanın önemli konularından biridir. Zira Çin 200 mil kıta sahanlığı ve MEB ile birlikte adalar ve ona yakın sular ile deniz

¹⁰² South China Sea Arbitration, para. 112. Uyuşmazlığın tarihsel koşulları ile ilgili bkz. Wu, S.: "Competing Claims over the South China Sea and the Way Forward: A Chinese Perspective on the Philippine-China Arbitration Case", in Arbitration Concerning the South China Sea: Philippines versus China ve Anthony Carty, "The South China Sea Disputes are not Yet Justiciable", s. 23- 51 in Wu, S. – Ashgate, K. Z. (ed.): Contemporary Issues in the South China Sea, 2016.

¹⁰³ Watkins, D.: "What China Has Been Building in the South China Sea", New York Times, October 27, 2015, <https://www.nytimes.com/interactive/2015/07/30/world/asia/what-china-has-been-building-in-the-south-china-sea.html?_r=1>, (et. 10/10/2018).

dibinde egemenlik iddia etmekte ve Çin'in ıslah faaliyetleri Filipinler, ABD, Vietnam ve Endonezya'nın protestoları ile karşılaşmaktadır¹⁰⁴.

Öncelikle Mahkeme, Çin'in Dokuz Çizgi Hattı olarak isimlendirdiği sınırlandırmanın deniz hukukunda bir karşılığı olmadığını, Güney Çin Denzinde tarihi haklara dayalı bir iddiasının uluslararası hukuk çerçevesinde iddia edilemeyeceğine karar vermiştir¹⁰⁵. Bu kapsamda Mahkeme pek çok deniz unsurunun hukuki nitelemesini ve bunların deniz sınırlandırmasına muhtemel etkisini de değerlendirmiştir. Zira başvurulacak hukuk çerçevesinde, cezir yüksekliklerinin kendine ait deniz alanı olmayacak, ancak bu unsurlar, esas hatların çizilmesinde temel nokta olarak dikkate alınabilecektir. Diğer yandan med yüksekliği niteliğindeki kayalıklar 12 mil karasuları ile çevrilebilecek, ancak BMDHS'nin 121. maddesi doğrultusunda yalnızca adalar 200 mil kıta sahanlığı ve MEB sahibi olabilecektir. Dolayısıyla Mahkemenin somut olayda kayalık ve "insan yerleşimine elverişli veya kendine özgü ekonomik yaşamı bulunan" ada arasındaki farklılıklarını ortaya koyması gerekmektedir.

¹⁰⁴ Bu konuda ayrıca bkz. Bayılıoğlu, U.: "Güney Çin Denizi Tahkiminde Hakemlik Mahkemesi'nin İnsanlığın Ortak Mirası ve Diğer Devletlerin Deniz Alanlarına Sağladığı Koruma: Ada Statüsünün Sınırlanması", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 130, 2017, s. 420-456.

South China Sea Arbitration, para. 231-234. Kararın değerlendirmesine ilişkin olarak bkz. Oxman, B.H.: "The South China Sea Arbitration Award", *University of Miami International and Comparative Law Review*, Vol. 24, 2017. Çin'in tarihi haklara dayalı iddialarının reddedilmesine ilişkin kararın yeterince açık olmadığı konusundaki değerlendirmeler için bkz. Schoenbaum, T. J.: "The South China Sea Arbitration Decision: The Need for Clarification", *American Journal of International Law*, Vol. 110, 2016, s. 290-295; Stefan, T.: "The South China Sea Arbitration: Observations on the Award of 12 July 2016", *Bonn Research Papers on Public International Law*, No. 14, 2018, para. 194-198.

Mahkeme bu konudaki bulgularını, fotoğraf ve uydu görüntüleri aracılığı ile ulaşabildiği somut olaya ilişkin delillere dayandırmıştır. Ancak delil değerlendirmesinden önce ıslah faaliyetleri ve suni yapıların deniz unsurlarının orijinal doğasını değiştirmeyeceğini bildirmiştir. Mahkemeye göre, insan yapısı modifikasyonlar, deniz yatağını cezir yüksekliğine dönüştüremeyeceği gibi cezir yüksekliğini de adaya dönüştüremez¹⁰⁶. BMDHS, bir deniz unsurunun nitelemesini, insan yapısı modifikasyonlar öncesindeki doğal haline dayalı yapılmasını gerektirmektedir¹⁰⁷.

Mahkeme bu aşamada bir kayalığın hangi ölçütlere göre ada olarak nitelenebileceğini de değerlendirmiştir. BMDHS'nin 121(3). maddesi gerekliliklerine ilişkin olarak Mahkeme, ekonomik hayatın veya geçim kaynağının bulunmadığı yerlerde yerleşime çok nadir rastlanabileceğini hatırlatmıştır¹⁰⁸. Bu çerçevede, “insan yerleşimine elverişli” olmaktan anlaşılması gereken, yerleşimin geçici olmaması, daimî bir insan topluluğunun sürekli kalmasına müsait bir yapının varlığıdır. Madde hükmünün alternatif koşulu olan “kendine özgü ekonomik yaşamı bulunma” ise adada yaşayanların ekonomik hayatın devamlılığının olması ve söz konusu ekonomik hayatın tamamen dış kaynaklara bağlı olmaması şeklinde yorumlandığı görülmektedir¹⁰⁹. Başka bir deyişle Mahkeme, adadaki yerel nüfusun, tamamen dışarıya bağımlı olmaması gereken ekonomik faaliyetler ile doğal bir bağlantısının olması beklentisindedir. Zira Çin'in

¹⁰⁶ South China Sea Arbitration, para. 305.

¹⁰⁷ Mahkemenin bu noktada yarı kapalı bir deniz olan Güney Çin denizinde bilimsel bakımdan “med-cezir” tanımlamasını yapması gerekmiştir. Bu değerlendirmeler için bkz. South China Sea Arbitration, para. 320-326.

¹⁰⁸ South China Sea Arbitration, para. 497.

¹⁰⁹ South China Sea Arbitration, para. 413-414.

tarihsel kullanıma dayalı hak iddialarının dikkate değerlendirilmesinde, modifikasyon faaliyetlerinden önceki tarihlerde adada kendine yetecek bir ekonomik yaşamın bulunmaması sonucu, zor koşullar nedeniyle yerleşimin de sona ermesi ihtimalinin dikkate alınmasını gerektirmektedir. Mahkeme bu gerekliliklerin karşılanıp karşılanmadığını med yüksekliği özelliği taşıyan Spratly adalarında oldukça detaylı bir inceleme ile test etmiştir. İçme suyu ve tarıma dayalı üretim gibi unsurlar ile tarihsel haklara dayalı balıkçılık faaliyetlerinin varlığını inceleyen Mahkeme, uyuşmazlık konusu kayalıklardan hiçbirinin bu anlamda “ada olma” gerekliliklerini taşımadığına karar vermiştir¹¹⁰. Mahkeme, Çin’in iddia ettiği şekilde bazı balıkçıların uzunca bir dönem adada faaliyet gösterdiğini kabul etmekle birlikte, tarihsel özelliği olan balıkçılığın küçük gruplar tarafından yürütüldüğünü saptamıştır¹¹¹.

Bütün bu gerekçelere dayanarak Mahkeme, somut olayda Spratly adalarında bulunan med yüksekliklerinin hiçbirinin, insan yerleşimine uygunluk ya da kendine özgü ekonomik hayatı bulunma koşullarını karşılamadığından, MEB veya kıta sahanlıklarının bulunmadığına karar vermiştir¹¹².

¹¹⁰ South China Sea Arbitration, para. 615-626.

¹¹¹ Böyle bir yorumun Mahkemenin yargı yetkisini aştığına ilişkin değerlendirmeler için bkz. French, D.: “In the Matter of the South China Sea Arbitration: Republic of Philippines v People’s Republic of China, Arbitral Tribunal Constituted under Annex VII to the 1982 United Nations Law of the Sea Convention”, Case No. 2013-19, Award of 12 July 2016, Environmental Law Review, 2017, Vol. 19(1), s. 52.

¹¹² South China Sea Arbitration, para. 626. Mahkeme ayrıca Çin’in bütün Spratly grubu deniz unsurları üzerindeki egemenlik iddialarının, BMDHS’nin 121. maddesi çerçevesine oturtulmadığına dikkate çekerek, Spratly adaları etrafında esas hatlar çizilmesini kabul etmemiştir. BMDHS’nin takımda esas hatlarına ilişkin 47. maddesi sadece adalardan oluşan ve takımda özelliği taşıyan devletlerin açıkta takıma-

Mahkemenin kararı, ilk defa bir uluslararası yargı organının, muhtelif deniz unsurlarının ada veya kayalık olarak değerlendirilmesine ilişkin ölçütleri somut olayda değerlendirmiş olması ve BMDHS'nin 121(1). maddesindeki ada koşullarını taşıyan med yüksekliklerinin hangi koşullarda kara parçaları ile aynı deniz alanlarına hak kazanacağına ortaya konulması bakımından önem taşımaktadır.

VIII. HAKEM MAHKEMELERİNİN ADALARIN DENİZ SINIRLANDIRMASINA ETKİSİNE İLİŞKİN KARARLARINDAN ÇIKARILABİLECEK BAZI İLKELER

İncelenen yargı kararlarına bakıldığında çıkarılabilecek ilk sonuç, karşılıklı kıyıları olan devletler arasında deniz alanlarının sınırlandırılmasında hakem mahkemelerinin öncelikle yetki anlaşması doğrultusunda hareket ettikleri vakıasıdır. Dolayısıyla yetki anlaşmasında taraflar mahkemeye hangi hususların çözümü konusunda yetki vermişlerse, mahkeme bu sınırlar dahilinde hareket etmektedir.

Yargı yetkisi konusunda, uyuşmazlık konusu deniz alanında bulunan adasal yapılar üzerinde taraf devletlerin ya da üçüncü devletlerin egemenlik iddialarının bulunması ve hakem mahkemesinin yargı yetkisinin

da düz esas hatları çizmesine izin vermektedir. Spratly grubunun kara-deniz oranı madde hükmünün aradığı koşulları karşılamamaktadır. Yine Sözleşmenin 7. maddesi, sahilin derin bir şekilde girintili çıkıntılı olduğu veya sahil boyunca hemen yanında bir adalar dizisinin bulunduğu yerlerde, karasularının genişliğinin ölçülmeye başlandığı esas hattın çizimi için uygun noktaları birleştiren düz esas hatlar yönteminin kullanılmasına izin vermektedir. Mahkemeye göre bazı devletlerin aksi uygulamalarına rağmen, takımada özelliği olmadığı halde açıkta takımada düz esas hatlarının çizilmesine 7. ve 47. madde hükümleri müsaade etmemektedir. South China Sea Arbitration, para. 573-576.

bu iddiaları karara bağlamayı içermemesi, mahkemenin bu adaların deniz alanlarının sınırlandırılmasına etkisine ilişkin yargı yetkisine halel getirmemektedir. Dubai/Sharjah ve Eritre/Yemen yargılamalarında hakem mahkemeleri, adalar üzerindeki egemenlik iddialarının ve ülkesel ihtilafların, deniz sınırlarına ilişkin karara varmasına ya da ada, kayalık, cezir yüksekliği gibi saptamalar yapmalarına engel olmadığını göstermiştir.

Deniz alanlarının sınırlandırılmasında başvurulacak hukuk kurallarına ilişkin değerlendirmelere bakıldığında, taraflar aksini kararlaştırmadıkça teamül hukuku kurallarına başvurmayı uygun bulan hakem mahkemeleleri, her ne kadar BMDHS kıta sahanlığı ve MEB sınırlamalarında aynı ifadeyi kullanmasa da 1958 Cenevre Kıta Sahanlığı Sözleşmesi'ndeki "özel durumlar" ifadesinin, sınırlandırmanın hakça bir çözüme varmak maksadından ayrılamayacağı görüşündedir. Zira mahkemeler, karşılıklı kıyılar arasındaki sınırlandırmalarda eşit uzaklık hattını kullanarak sınırlandırmaya başlamalarını da karşılıklı kıyılar arasında hakça çözüme hizmet eden yöntem olmasına dayandırmaktadır.

Sınırlamayı etkileyen "özel ya da ilgili durum" olarak dikkate alınan adasal yapıların, BMDHS'nin 121(3). maddesi çerçevesinde etki sahibi olup olmayacağı da yakın zamanda Güney Çin Denizi tahkiminde Hakem Mahkemesince değerlendirilmiş ve "ada" olmayı niteleyen özellikleri, med yüksekliği olmak dışında, insan yaşamına uygunluğu ve kendine ait bir ekonomik yaşamı olması koşullarını somut olayda incelemiştir. Sınırlandırmada etki tanınacak adanın kendi kaynakları dışında, önemli miktarda yatırım gerektiren petrol ve doğalgaz sondajı faaliyetleri ile ada

halkı ile tarihsel olarak da bağlantısı olmayan büyük çaplı balıkçılık gibi ekonomik faaliyetleri 121/3. madde kapsamında görmeyen Mahkeme 12 mil karasuları dışında MEB ve kıta sahanlığı sahibi olamayacaklarına karar vermiştir. Aynı doğrultuda böyle adalara, uyuşmazlık konusu deniz alanının sınırlanmasında, konumlarını da dikkate alarak hiç etki verilmemesi ya da yarım etki verilmesi hakça ilkelere uygun bir çözüm olmaktadır.

Somut olayda sınırlandırmaya geçildiğinde, hakem mahkemeleri ağırlıklı olarak, karşılıklı ve yan yana kıyıları olan devletler arasında deniz sınırlarının belirlenmesinde üç aşamalı bir yöntem uygulamaktadırlar. Deniz sınırlarının saptanmasına ilişkin BMDHS'nin 15, 74 ve 83. maddelerinin özel bir yöntem zorunluluğu içermemesine de dikkate alarak uygulanan bu yöntemle göre mahkemeler, -uyuşmazlık konusu deniz alanında hangi sınırı belirlemek üzere yetkilendirilmişlerse- söz konusu sınırın belirlenmesi amacıyla, uyuşmazlık konusu deniz alanındaki ada veya adasal yapıları dikkate almadan geçici bir hat saptamaktadırlar. Karşılıklı kıyıları olan devletlerde, somut olayın bu yöntemi olanaksız kıldığı istisnai durumlar dışında, bu hat genellikle eşit uzaklık- orta hat olarak uygulanmaktadır¹¹³. İkinci aşamada, hakça ilkelere uygun bir çözüme varmak maksadıyla ilk aşamada çizilen geçici hattın tadil edilmesi ya da değiştirilmesini gerektiren unsurlar değerlendirilmektedir. Bu unsurlar, karasuları sınırlarının belirlenmesinde BMDHS'nin 15. maddesi çerçevesinde “ilgili durumlar” ve “özel durumlar” adı altında ve Sözleş-

¹¹³ Devlet uygulamalarında da aynı yöntem öne çıkmaktadır. Örnek devlet uygulamaları için bkz. Jayewardene, H. W.: *The Regime of Islands in International Law*, Martinus Nijhoff, 1990, s. 457-477.

me'nin 74 ve 83. maddeleri çerçevesinde kıta sahanlığı ve MEB sınırlarının belirlenmesinde “hakça çözüme varmak” amacıyla değerlendirilmektedir. Üçüncü aşamada, ilk iki aşamanın sonunda ortaya çıkan sınırlamanın, her bir devletin kıyı uzunlukları ile yetki sahibi oldukları deniz alanları arasında belirgin bir orantısızlığın neden olabileceği hakça ilkelere aykırı sonuçlar doğurmayacağına doğrulanması gerekmektedir¹¹⁴. Bu sınırlama yöntemine, MEB ve kıta sahanlığın sınırlamalarını da içeren çok amaçlı tek sınır uygulamalarında da başvurulmaktadır.

Öncelikle geçici eşit uzaklık hattının belirlenmesinde başvuru alan düz esas hatlar yönteminde, BMDHS'nin 7. maddesi çerçevesinde karasularının ölçülmeye başlandığı esas noktalar belirlenirken kıyıya yakın adalar kullanılmaktadır. Elbette 121. madde hükmü uyarınca adaların da kendi esas hatlarından ölçülmeye başlanan kara suları bulunmaktadır. Benzer şekilde takımada esas hatlarının çizilmesinde BMDHS'nin 47. maddesi hükmü uygulanmaktadır¹¹⁵. Ancak adaların karasularının ölçülmeye başlandığı esas hatların belirlenmesinde esas noktalar olarak kullanılması dışında, bitişik bölge, MEB ve kıta sahanlığının dış sınırlarının belirlenmesinde de etki sahibi olması, sınırlandırma sürecini biraz daha karmaşıklaştırmaktadır.

¹¹⁴ Practitioners Guide, s. 54.

¹¹⁵ Benzer şekilde körfez ağzılarında ağızı kapatan yarım daire çiziminin saptanmasında adaların varlığı halinde, BMDHS'nin 10(3). maddesi uygulama alanı bulacaktır. Buna göre, adaların varlığı sebebiyle, bir girintinin pek çok girişi olduğu taktirde, yarım dairenin çapı, geçitli girişleri birleştiren doğruların uzunluklarının toplamına eşit olacaktır. Bir girinti içerisinde bulunan adaların yüzölçümü, girintinin toplam yüzölçümüne dahil olacaktır.

Üç halde coğrafi yapının, sınırlamada geçici hattın düzeltilmesini gerektirdiği ve bu nedenle ikinci aşamada eşit uzaklık hattının değiştirildiği görülmektedir. Bunlar, geçici hattın devletlerden birinin deniz izdüşümünün, diğerininki üzerinde kesme etkisi yaratması, diğer devlet deniz alanına taşma etkisi yaratması ve geçici hattın devletlerin kıyı uzunlukları ile deniz alanları arasındaki belirgin bir uyumsuzluğa neden olmasıdır. Böylece adaların, geçici hattın tadilini gerektirecek “özel durum” ya da “ilgili durum” oluşturduğu durumlara ilişkin olarak hakem mahkemesi kararlarından bazı sonuçlar çıkarılabilmektedir¹¹⁶.

Örneğin konumları bakımından ana karaya yakın veya ana kara ile bütünleşmiş görünümdeki adalara, aynı ana kara devletine ait olmaları halinde sınırlamada tam etki tanınmakta ve geçici eşit uzaklık çizgisinin bir çıkıntı şeklinde tadili yoluna gidilmektedir. İki ana karaya aşağı yukarı aynı mesafede olmakla birlikte, taraflardan sadece birine ait olan adalara ise hakça ilkeler gözetilerek yarım etki tanınmakta ve eşit uzaklık çizgisinin hafifçe kaydırılması yeterli bulunmaktadır. Başka devlet ana karasına yakın olanlar ise kategorize etmeye çok müsait değildir. Bir kere kesme etkisi ya da başka devlet deniz alanına taşma yaratmaması için İngiltere/Fransa Kanal tahkiminde İngiliz adalarına yarım etki tanınması ve Eritre/Yemen davasında eşit uzaklık çizgisine yakın Jabal al-Tayr ve Zubayr adalarının sınırlamada ihmal edilmesi gibi çözümler tercih edilebilmektedir. Benzer şekilde Eritre/Yemen tahkiminde ve Gine/Gine Bis-

¹¹⁶ English Channel Arbitration, s. 194-195; Dubai/Sharjah Arbitration, s. 676-77; Sentence du 14 février 1985, s. 189, para. 109-110; St. Pierre - Miquelon Arbitration, para. 68-70; Maritime Delimitation, s. 365; Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, s. 85.

sau tahkiminde hakem mahkemeleri, kıyının “ayrılmaz bir parçası” niteliğindeki Eritre ana karası kıyısına yakın adalar grubu ile iki devletin karşılıklı kıyıları arasında açıkta bulunan “izole” nitelikteki küçük adaları birbirinden ayırmıştır. Mahkemeler bu davalarda, kıyı devletine yakın olanlara eşit uzaklık hattının tadili aşamasında tam etki verirken, izole nitelikte ve devletler arasındaki deniz alanında açıkta konuşlanana karasuları dışında hiç etki vermemiştir.

Diğer yandan Kanada/Fransa davasında Fransız adaları St. Pierre ve Miquelon’a, “önünde eşitsizlikleri giderecek alan olması” gerekçesiyle açık denize doğru tam etki tanınması, ana karadan uzakta başka devlete yakın adalara tam etki tanındığını göstermektedir¹¹⁷. Hatta eleştirilmekle birlikte, yargı organlarının deyimiyle “yanlış tarafta duran adaların” yarattığı hakça ilkelere aykırı sonuçlar, yargı organları tarafından giderilmeye çalışılmaktadır. Bununla birlikte, St. Pierre ve Miquelon tahkiminde Mahkemenin, bu tam etkinin adalara dar bir koridor ile açık denize doğru deniz alanı tanınması şeklinde uygulanmasının nedeni de Kanada’ya ait Newfoundland kıyısının güneye doğru izdüşümü olan deniz alanının önünde kesme etkisi yaratmalarını engellemek niyetidir¹¹⁸.

Özellikle bir devletin ana karasına yakın başka devlete ait adalara ilişkin diğer bir önemli bulgu, karşılıklı kıyıları arasındaki deniz sınırlarının belirlenmesinde, böyle adaların varlığının “özel durumlar” olarak değerlendirilmesi ve İngiltere/Fransa Kanal tahkiminde olduğu gibi karasuları ile kuşatılarak bırakılmasıdır. Kuşatma çözümüne, ana karalar arası eşit

¹¹⁷ English Channel Arbitration, s. 80, para. 159 ve s. 95 para. 200.

¹¹⁸ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, s. 91, para. 5.15.

uzaklık hattının “yanlış tarafında kalan” adalar söz konusu olduğunda sıklıkla başvurulmaktadır. Fransa ana karasına yakın İngiliz Kanal adaları, eşit uzaklık hattı çizilirken dikkate alınmamış ve Fransız kıta sahanlığı üzerinde 12 mil karasuları alanı ile kuşatılarak bırakılmıştır. Oysa Gine/Gine Bissau tahkiminde yan yana devletlerarasında deniz sınırlarının belirlenmesinde, adalara tam etki tanınması halinde kıyı çizgisinin dış bükey bir görünüme sahip olması ve diğer devlet deniz alanları üzerindeki kesme etkisi yaratması nedeniyle söz konusu adaları kuşatma yönteminden geri durulmuştur. Zira hakem mahkemeleri, tarafların deniz alanları arasındaki eşitsizlikleri giderecek deniz alanı bulunduğu, adaları kuşatmak ısrarında değildir¹¹⁹.

Eşit uzaklık çizgisinin tadilini gerektiren bir başka mesele, geçici hattın devletlerin kıyı uzunlukları ile deniz alanları arasındaki belirgin bir uyumsuzluğa neden olmasıdır. Kanal tahkiminde Mahkeme, karşılıklı iki devletin kıyı çizgisi bu devletlerin kıta sahanlığıyla ilişkisinde yaklaşık olarak denkse, her bir devletin orta hattın kenarında kalan sahanlık bölgelerinin de denk ya da en azından büyük ölçüde benzer olması gerektiği sonucuna varmıştır. Bir bakıma Mahkeme, İngiltere’nin adalarını dikkate almaksızın ana kara kıyısının Fransa’ninkinden daha uzun olmasını özel durum saymış; Fransa’nın daha kısa bir ana kara kıyı çizgisi olmasına dayalı adaletsizliği gidermeye çalışmıştır. Benzer şekilde Dubai/Sharjah tahkiminde Mahkeme, tarafların kıta sahanlığı alanlarındaki dengesizliği gidermek için açtıktaki adanın kıta sahanlığına hiçbir etki tanınmaması gerektiğine karar vermiştir. Keza Eritre/Yemen tahkiminde

¹¹⁹ Marston, 160.

de Mahkeme, teknik hesaplamalar yapmak ve kıyı uzunlukları ile taraflara tahsis edilen deniz alanlarını karşılaştırmak suretiyle orantılılık ilkesini test etmiştir. Böylece hakem mahkemelerinin devletlerin denk deniz alanları sahibi olması gayesine mümkün olduğu kadar hizmet etmeye çalıştığı sonucuna da varılabilecektir.

SONUÇ

Devletlerin deniz alanlarına ilişkin hak kazanımlarında adalar, karalar ile aynı statüde olmakla beraber, sınırlamaya etkileri aynı değildir. Deniz alanlarının sınırlandırılmasında uluslararası yargı organlarının ve devlet uygulamalarında sıklıkla başvuru edilen eşit uzaklık yöntemi uygulanırken adaların uyumsuzluk konusu bölgedeki varlıkları, oldukça uzun süreden beri probleme neden olmaktadır. Ancak adaların sınırlamadaki rolü BMDHS’de düzenlenmemiştir. Özellikle kıta sahanlığı ve MEB’in belirlenmesinde tarafların elinde “hakça bir çözüm bulmak” gerekliliğinden öte bir argüman bulunmamaktadır. Bu noktada yargı kararları hem başvurulabilir hukuk hem de bu konuya ilişkin teamül hukuku kurallarının oluşumu sürecinde *opinio juris* unsurunun ispatı bakımından önemli bir anahtar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu konudaki hakem mahkemesi kararlarına bakıldığında, adaların sınırlandırmaya etkisine ilişkin olarak, eşit uzaklık yönteminin uygulanması ile başlayan pek çok ihtimal gündeme gelmektedir. Dolayısıyla tek bir temel ve basit formülü bütün somut olaylara uygulamak hakça çözüme hizmet etmeyecektir. O nedenle soruna yaklaşımı belirleyecek hususlar her somut olayda adanın konumu ve karakteristik özelliklerine göre de-

ğışmelidir ki bu ön kabul *ad-hoc* çözüm yöntemlerinin daha isabetli bir tercih olacağı vakıasına işaret etmektedir.

Tahkim yöntemini tercih eden ya da BMDHS gereği zorunlu olarak hakem mahkemesine yönlendirilen taraflar, hakemlerin seçimi, başvurulacak hukuk kurallarının belirlenmesi, yargılamanın yeri, duruşmaların düzeni, seyri ve programlanması, delil ikamesinin kapsamı, bilirkişilerin görevlendirilmesi, üçüncü kişilerin müdahilliği gibi usule ilişkin hususlarda belirleyici rolü üstlenmektedirler. Böylece taraflar mahkemenin teşkilinde daha fazla söz sahibi olacak ve mahkeme üyelerini birlikte seçecektir ki bu husus, tarafların, özel uzmanlık gerektiren deniz hukukuna ilişkin uyuşmazlıkların çözümünde ayrıca önem kazanmaktadır. Gerçekten de incelenen davalarda, hakem mahkemeleri teknik alandaki uzmanlardan etkin şekilde faydalanmıştır. Benzer şekilde keşif işlemlerinde beş üyeli bir mahkemenin hareket kabiliyeti, Uluslararası Adalet Divanı veya Deniz Hukuku Mahkemesi'ne göre elbette daha fazladır. Yargılama sürecinin gizli tutulabilmesi de ancak tahkim yönteminde mümkündür. Tarafların talebi üzerine kapalı görülebilecek duruşmalarda, ancak üçüncü devletlerin başvuruları üzerine gözlemci olarak duruşmalara katılmalarına izin verilmektedir.

Ad-hoc çözüm yöntemleri arasında tahkim yönteminin taraf otonomisine her aşamada müsaade etmesi, hem -zorunlu yargı mekanizması dışında mahkemeye başvuru hem de kararın icrası aşamasında taraf devletlerin istekliliğini ve desteğini temin etmektedir. İncelenen yargılamalar neticesinde özellikle devletlerin yüksek menfaatlerine ilişkin gördükleri ya da yoğun siyasi unsurlar ihtiva eden veya çatışmaya dönüşme ihtimali

yüksek olan deniz alanlarının sınırlandırılmasına ilişkin uyuşmazlıkları bakımından tahkim, işlevsel bir yöntem olarak öne çıkmaktadır.

KAYNAKÇA

Jayewardene, H.W.: *The Regime of Islands in International Law*, Martinus Nijhoff Publishers, 1990.

Kuran, S.: *Uluslararası Hukuk Temel Metinleri*, II. Baskı, İstanbul 2011, s. 346.

Fietta, S. - Cleverly, R.: *A Practitioner's Guide to Maritime Boundary Delimitation*, Oxford, 2016.

Prescott, V. - Schofihet, C.: *Maritime Political Boundaries of the World*, 2. Edition, Brill – Nijhoff, 2004.

Carty, A.: “The South china Sea Disputes are not Yet Justiciable”, s. 23-51 in Wu, S. - Ashgate, K. Z. (ed.): *Contemporary Issues in the South China Sea*, 2016.

Oxman, B. H.: “The South China Sea Arbitration Award”, University of Miami International and Comparative Law Review, Vol. 24, 2017, s. 235.

Marian, C.: “A Revised Look at the Hanish-islands Arbitration: The Dual Role of Diplomacy and Inter-state Arbitration to Force Lasting Resolution of Military Conflicts”, Scandinavian Studies in Law, Vol. 63 – Arbitration, 2017, s. 245-259.

McRAE, D.M.: “Delimitation of the Continental Shelf between the United Kingdom and France: The Channel Arbitration”, *The Canadian Yearbook of International Law*, 1977, Vol. 15, s. 173-197.

Bowett, D. W.: “The Arbitration between the United Kingdom and France concerning the Continental Shelf Boundary in the English Channel and South-Western Approaches”, *British Yearbook of International Law*, Vol. 49, Issue 1, 1 January 1979, s. 1-29.

Bowett, D. W.: “The Dubai/Sharjah Boundary Arbitration of 1981”, *British Yearbook of International Law*, Vol. 65, Issue 1, 1979, s. 103-133.

French, D.: *In the Matter of the South China Sea Arbitration: Republic of Philippines v People’s Republic of China*, Arbitral Tribunal Constituted under Annex VII to the 1982 United Nations Law of the Sea Convention, Case No. 2013-19, Award of 12 July 2016, *Environmental Law Review*, 2017, Vol. 19(1), s. 52.

Livingstone, E.: “Tale of Two Islands: An Analysis of the Court of Arbitration’s Decision in the Canda-France Maritime Boundary Dispute”, *Dalhousie Journal of Legal Studies*, Vol. 3, 1994, s. 1-34.

Marston, G.: “St Pierre-Miquelon Arbitration: Canada-France Maritime Delimitation Award”, *Marine Policy*, May 1993, s. 155-170.

Politakis, G. P.: “The French-Canadian Arbitration Around St. Pierre and Miquelon: Unmasked Opportunism and the Triumph of the

Unexpected”, *International Journal of Marine and Coastal Law*, Vol. 8, 1993, s. 105.

McLarky, K. A.: “Guinea/Guinea-Bissau: Dispute Concerning Delimitation of the Maritime Boundary, February 14, 1985”, *Maryland Journal of International Law*, Volume 11, Issue 1, s. 93-109.

Briscoe, J. - Prows, P.: “The Role of Islands in the Generation of Boundaries at Sea”, in Schofield, C. H. – Lee, S. - Kwon, M. S. (ed.): *The Limits of Maritime Jurisdiction*, Brill Online, 2013, Chapter. 3.

Blakeslee, M. R.: “The Distant Island Problem: The Arbitration on the Delimitation of the Maritime Zones Around The French Collectivite Territoriale of Saint Pierre and Miquelon”, *Georgia Journal of International and Comparative Law*, Vol. 21, s. 359-387.

Lathrop, O. G.: “Newfoundland and Labrador-Nova Scotia: The Latest International Maritime Boundary”, *Ocean Development & International Law*, Vol. 34, No: 1, 2003, s. 83.

Gauiter, P.: “Access to International Courts and Tribunals in Law of Sea Disputes”, in *Liber Amicorum in Honour of a Modern Renaissance Man His Excellency Gudmundur Eiriksson*, 2017, s. 165-193.

Akipek, S.: “Eritre-Yemen Hakem Kararı Işığında Kızıldeniz Adalarının Aidiyeti Sorunu”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Yıl: 2000, Cilt: 49, s. 1-30.

Wu, S.: “Competing Claims over the South China Sea and the Way Forward: A Chinese Perspective on the Philippine-China Arbitration

Case”, in *Arbitration Concerning the South China Sea: Philippines versus China*.

Talmon - Stefan, “The South China Sea Arbitration: Observations on the Award of 12 July 2016”, Bonn Research Papers on Public International Law, No. 14, 2018, para. 194-198.

Schoenbaum, T. J.: “The South China Sea Arbitration Decision: The Need for Clarification”, *American Journal of International Law*, Vol. 110, 2016, s. 290–295.

Bayıllıoğlu, U.: “Güney Çin Denizi Tahkiminde Hakemlik Mahkemesi’nin İnsanlığın Ortak Mirası ve Diğer Devletlerin Deniz Alanlarına Sağladığı Koruma: Ada Statüsünün Sınırlanması”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Sayı: 130, 2017, s. 420-456

Hughes, V.: “Nova Scotia-Newfoundland Dispute over Offshore Areas: The Delimitation Phase”, *Canadian Yearbook of International Law*, Vol. 40, 2003, s. 373-417.

Acer, Y.: “Ege Kıta Sahanlığı Sorunu ve Uluslararası Yargı Kararları”, *Ege Kıta Sahanlığı ve İlişkili Sorunlar Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 14-15 Aralık, 2002, İstanbul, s. 60-77.

MAHKEME KARARLARI

Affaire de la délimitation de la frontière maritime entre la Guinée et la Guinée-Bissau, Sentence du 14 février 1985, s. 149-196.

Arbitration between the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the French Republic on the Delimitation of the Continental Shelf, Decisions of the Court of Arbitration dated 30 June 1977 and 14 March 1978), International Legal Materials, Vol. 18, No. 2 (March 1979), s. 397-494.

Arbitration between Newfoundland and Labrador and Nova Scotia Concerning Portions of the Limits of Their Offshore Areas, Award of the Tribunal (Second Phase), Ottawa, March 26, 2002.

Arbitration under Annex VII of United Nations Convention On The Law of The Sea, Republic of the Philippines v. People's Republic of China, Permanent Court of Arbitration, Award of 12 July 2016.

Court of Arbitration for the Delimitation of Maritime Areas Between Canada and France (June 10, 1992), International Legal Materials, Vol. 31, No. 5 (September 1992), s. 1145-1219.

Case Concerning the Continental Shelf (Tunisia/Libyan Arab Jamahiriya), Judgment of 24 February 1982, <<https://www.icj-cij.org/en/case/63/judgments> (et. 12/09/2018)>.

Delimitation of the Maritime Boundary in the Gulf of Maine Area, Judgment, I.C.J. Reports 1984, pp. 246, <<https://www.icj-cij.org/en/case/67/judgments> (et. 11/10/2018)>.

Dubai/Sharjah Border Arbitration, Award (19 Oct. 1981), International Law Reports, Vol. 91, s. 543.

North Sea Continental Shelf, Judgment, I.C.J. Reports 1969, pp. 3, <<https://www.icj-cij.org/en/case/51/judgments>> (et. 11/10/2018).

Reports of International Arbitral Awards, Eritrea and Yemen, (Territorial Sovereignty and Scope of the Dispute), 9 October 1998, Vol. XXII s. 209-332; Second stage of the proceedings between Eritrea and Yemen (Maritime Delimitation), 17 December 1999, Vol. XXII.

- ÇEVİRİ/TRANSLATION* -

**EVALUATION OF THE EFFECTS OF ISLANDS ON THE
DELIMITATION OF MARITIME AREAS UNDER THE
ARBITRAL TRIBUNAL DECISIONS**

Beyza ÖZTURANLI ŞANDA, PhD**

ABSTRACT

Law of sea is a primary ancient discipline of international law as the existence of States. The limits of the sovereignty of States on maritime areas is identified by international agreements and national laws. Besides, peaceful settlement of disputes on maritime delimitation is a complex process which include geographical, political, historical and economic factors between disputed States. In this process, the effect of maritime features to delimitation is as important as redefinition of sovereignty rights of States on maritime features.

Although 1982 United Nations Convention on Law of Sea has become a point being arrived at the end of the codification of customary rules of

* Dergide yer alan tüm çeviriler bir tercüme bürosu tarafından yapılmış olup, çevirilerden yazarlar sorumlu değildir.

This study is the updated version of the paper presented in the "Workshop on the Effect of Islands on Maritime Delimitation and the Eastern Mediterranean" organized by the Ankara University Research Center for the Sea and Maritime Law (DEHUKAM) and Koç University Maritime Forum (KUDENFOR) on 18 April 2018.

** PhD., Bartın University Faculty of Economics and Administrative Sciences Political Science and Public Administration Assisant Professor (bozturanli@bartin.edu.tr) (ORCID ID: 0000-0003-4184-5563).

law of sea, its basic provisions related to the delimitation of exclusive economic zone and continental shelf and the states practices are not very clear about the certain effects of islands located on disputed area. In the present study, the findings of arbitral tribunals related to the effects of islands to maritime delimitation which are claimed to be more functional in comparison with other international judicial practices of the courts will be appreciated. In this frame, it is purported that the decisions and findings of arbitral tribunals related to various disputes on law of sea contain significant principles for interpretation of international rule of law on effects of islands on maritime delimitation.

Keywords: Island, Maritime Delimitation, Arbitration, Arbitral Tribunal.

INTRODUCTION

In the event that a solution of a dispute, arising from the practice or interpretation by the States Parties to the United Nations Convention on the Law of the Sea (UNCLOS), could not be provided by agreement, the legal remedy mechanisms under chapter XV of the Convention, including the compulsory jurisdiction, provide the most effective solution¹. These mechanisms, of course, do not vitiate the rights of the parties to solve the dispute by a peaceful means they would choose². However, if the dispute between the State Parties was not solved with a peaceful

¹ United Nations Convention on the Law of Sea, 16 November 1994, 1833 U.N.T.S. 3 (“UNCLOS” henceforth). For the Turkish text of the Convention see Kuran, S.: *Uluslararası Hukuk Temel Metinleri*, II. Baskı, İstanbul 2011, pp. 346.

² UNCLOS, Article 280.

means other than the Convention, the dispute should be assigned to a competent international court or the arbitral tribunal under the Section 2 of Chapter XV of the Convention, upon the request of any of the parties to the dispute³. It is possible for the State Parties to declare that the relevant dispute opts for one of the forums under Article 287 when signing the UNCLOS or during the accession or anytime thereafter, and these forum options are the International Tribunal of the Law of the Sea, the International Court of Justice, any arbitral tribunal constituted in accordance with Annex VII, or a special arbitral tribunal constituted in accordance with Annex VIII. However, the progress that can be deemed a revolution in the peaceful solution of the disputes is the arbitration mechanism to become obligatory in the event that the parties did not opt under the provision of Article 287. All of these legal solution mechanisms have been used actively after the Convention entered into force and served to peaceful solutions⁴. It is possible for the states to constitute an *ad hoc* arbitral tribunal by agreement, apart from the liabilities arising from the Convention, before or after the dispute arises.

Certainly, it is possible for new maritime areas, new reference points to emerge in determining the maritime boundaries as well as it is possible for the definition of "island" to change⁵. The customary legal rules are

³ UNCLOS, Article 286. Chapter XV of the Convention not only includes compulsory jurisdiction or arbitration but it also anticipates the compulsory reconciliation under Annex V with regard to disputes referred to in Article 297.

⁴ For a detailed evaluation on this subject, see Gauiter, P.: *Access to International Courts and Tribunals in Law of Sea Disputes*, in *Liber Amicorum in Honour of a Modern Renaissance Man His Excellency Gudmundur Eiriksson*, 2017, pp. 165-193.

⁵ Prescott, V. - Schofihet, C.: *Maritime Political Boundaries of the World*, 2. Edition, Brill – Nijhoff, 2004, pp. 523-528.

thus important in the interpretation of the UNCLOS provisions that would fall behind times in the future⁶. Similar to the legal definitions of the maritime features which are doomed to resilience, the solution mechanisms for the disputes should maintain their flexibility and functionality in the course of this evolution. The arbitration method in the solution of the maritime law disputes between parties including the states, and sometimes non-state actors, with a final and binding decision, maintains its significance today as it did in the past whether it was applied by the provisions of the UNCLOS including the compulsory jurisdiction either by an arbitral tribunal authorized by the states that are not among State Parties.

The arbitral tribunal decisions which are thought to include important remarks with regard to the effect of islands on the delimitation of maritime areas are addressed below.

I. THE UK/FRANCE CHANNEL ARBITRATION

The subject of the trial, which is considered the most important continental shelf delimitation after the 1969 decision on the North Sea Continental Shelf⁷ by the International Court of Justice, determination of the continental shelf between two countries from the east of the English Channel to 200 miles eastwards in the English coast with a 1000 meters

⁶ Briscoe, J. - Prows, P.: “*The Role of Islands in the Generation of Boundaries at Sea*”, in *The Limits of Maritime Jurisdiction*, Edited by Schofield, C. H. – Lee, S. - Kwon, M. S.: Brill Online, 2013, pp. 108-109.

⁷ North Sea Continental Shelf, Judgment, I.C.J. Reports 1969, pp. 3, <<https://www.icj-cij.org/en/case/51/judgments>>, (et. 11/10/2018).

isobaths⁸. Among the Eddystone Rocks, the Channel Island, and the Isles of Scilly, which affect the delimitation in the channel, the Channel Islands are 10 miles off the French coast, despite being dependent to the UK⁹.

The five-member Arbitral Tribunal constituted upon an agreement by the parties in 1975 that referred the dispute to arbitration, made its decision in 1977 and determined a continental shelf based on the median line ignoring the Channel Islands. The Tribunal, after a detailed evaluation of the status of the Eddystone Rocks, the United Kingdom's position about this Rocks and French practice, decided that the rocks should be the *base point* in determining the median line in the Channel. The Tribunal, which considered the Northern Islands as an enclave, determined a 12-miles continental shelf to the north and northwest of the archipelago. Stating that it does not have the authority to determine the boundary between the Channel Islands region and the French coast, the Tribunal commented that the boundary in this region might affect future territorial sea claims by the parties¹⁰.

Determining the base point, the tribunal prepared a formula to minimize the effects of the Isles of Scilly on the calculation of the equidistance boundary on the ground that the effect of the Isles of Scilly, to the west end of England to deflect the equidistance boundary far south and thus

⁸ Arbitration between the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the French Republic on the Delimitation of the Continental Shelf, Decisions of the Court of Arbitration dated 30 June 1977 and 14 March 1978), International Legal Materials, Vol. 18, No. 2 (March 1979), pp. 397-494 (“English Channel Arbitration” henceforth).

⁹ English Channel Arbitration, pp. 494.

¹⁰ English Channel Arbitration pp. 23, para. 19.

cause unequal sharing of the Channel waters. While doing this, the tribunal considered the reservations to Article of the 1958 Geneva Convention on the Continental Shelf by France and the relation of this provision with the customary law, and the meaning of the expression "special circumstances" in this article¹¹. According to the tribunal the purpose of the special circumstances provision, with regard to the studies of the International Law Commission, to ensure that the equidistance rule is interpreted broadly in case the implementation of this rule causes situations against the equitable principles. Therefore, there is not any governing rule that requires the determination of the continental shelf according to the equidistance principle, when the geographical or other conditions posing special circumstances are considered¹². In that case, the boundary

¹¹ Both states are State Parties to the 1958 Convention, but France made a reservation to Article 6 of the Convention that she would not accept a boundary determined with regard to equidistance under the following circumstances: a) in the event of being a boundary to be determined after April 1958; b) in the event that this boundary surpasses 200 meters isobath; c) in the event that the relevant region is considered as "special circumstances" by the government. The Tribunal found this reservation unacceptable with regard to the case for the first two aforementioned circumstances. On the other hand, the United Kingdom found the reservation about the third circumstance unacceptable. According to the tribunal, although considering a geographical area as a "special circumstance" by a government is within the interpretation of Article 6, it is in accordance with the Vienna Convention on the Law of Treaties (VCLT) (English Channel Arbitration, pp. 418, para. 55). The Tribunal also rejected the claim by France that the legal effect of the UK's opposition to this reservation prevented the Convention to enter effect between the parties. On the other hand, the Tribunal rejected the claim by the UK that the reservation would become void between the parties due to the legal effect of the opposition and Article 6 of the Convention would be in force between the parties without any reservation. The Tribunal reached a common ground, and decided that the UK's opposition should be limited to the reservation only and thus should not affect the whole article pursuant to Article 21/3 of the VCLT, since the parties are also bound with customary international legal rules (pp. 420, para. 65).

¹² English Channel Arbitration, pp. 54, para. 84-85.

between neighbor states on the same continental shelf, which do not enforce the agreement provision, should be determined with regard to equitable principles unless there is any liability to enforce the mandatory equidistance rule.

According to the tribunal, that continental shelf is the natural prolongation of a state's land territory into and under the sea, and the basic rule is not to apportion this area but to divide the areas already belonging to the relevant states. Therefore, the natural prolongation of a state's territory into and under the sea should not create an *encroachment effect* on the prolongation of any other state. However, again according to the tribunal, the continental shelf as a legal concept and the scope of this concept should not be determined with regard to geographical criteria but rules of law. The tribunal also rearticulated that the geographical proximity and proportionality features should be evaluated in the light of each condition's own geographical and other circumstances¹³.

As for the concrete properties of the delimitation, after emphasizing that the distance between opposite coasts is 300 nautical miles, the tribunal determined that "each state has some *promontory* in their coast and the coastal lines of the mainlands at the channel are in *approximate equality relation*". According to the tribunal, if the coastal lines of two opposite states are approximately equal to the relation of these states with the continental shelf, the shelf areas of each state near the median line should be equal or at least similar to a great extent. However, at this point, when the effects of the Channel Islands "situated in the arms of a

¹³ English Channel Arbitration, pp. 52, para. 80.

gulf on the French side" are considered, the Tribunal's attitude sides with remaining faithful to the median line rule in the Channel and ignoring the existence of the islands, and "finding a common ground to balance the claims and interests of the parties more equitably and more appropriately" with regard to the islands. This solution would be encircling the islands by according them a continental shelf reaching out 12 miles from the main lines where the territorial sea is started to be measured. Thus, the existing 12 miles fishing zone of the islands would not be violated and the rights of the islands to determine 12 miles territorial sea in the future would not be vitiated¹⁴.

The tribunal implies, by considering the "special circumstances", that the continental shelf of the islands, which are subject to British sovereignty closer to the French coast, occupy an area that seems to belong to France. For the islands, in practice, are situated within a gulf on the French coast and "lie on the wrong side of the median line". In this respect, the Tribunal deliberately differentiated the aforementioned situation of the Channel Islands from the St. Pierre and Miquelon island, a French territory very close to the southeast coast of Canada, which "have more area to smooth out injustice compared to the narrow waters of the British Channel"¹⁵. The two points, considered critical by the Tribunal are "the lateral relation of the coasts" and "the distance, which the conti-

¹⁴ English Channel Arbitration, pp. 88, para. 180-187.

¹⁵ For the criticisms on the precedential quality of the decision see McRAE, D. M.: "Delimitation of the Continental Shelf between the United Kingdom and France: The Channel Arbitration", *The Canadian Yearbook of International Law*, 1977, Vol. 15, pp. 189.

mental shelf prolonged into the sea". Put it differently, the Tribunal, in a way, considered the British mainland coastal line being longer than the French one as a special circumstance, regardless of the British islands, and tried to remove any injustice due to France having a shorter mainland coastal line¹⁶.

After the special circumstance assessment, the Tribunal decided on a method that inflicts "half effect" for the Isles of Scilly which disrupts the equidistance principle. Accordingly, the half effect method depends on first ignoring the offshore island in determining the boundary between two coasts using the equidistance principle; and later drawing a median line between two equidistance lines, using this island as a basepoint, and giving half-effect to it. While this method was applied to the ocean region of the channel, an equidistance line was drawn using the Scillies and the French island Ushant as basepoints, then another equidistance line was drawn using the Cornish mainland and Ushant as basepoints. Thus, the boundary was drawn in the middle of these two equidistance lines¹⁷.

Although the decisions of the arbitral tribunal are binding for the parties only, with regard to the founding reason of the tribunal, it an important decision since it adopts the equidistance rule as a starting point in determining the continental shelf despite one of the parties requested a solution depending solely on the equidistance principle, and the other re-

¹⁶ McRAE, D. M., 194. According to the author, this result means giving the authority to the future judicial bodies which would solve continental shelf boundary disputes "to modify the geographical shape".

¹⁷ English Channel Arbitration, pp. 117, para. 251.

requested the delimitation be determined pursuant to the equitable principles. With regards to the procedure, the licensing agreement establishing the tribunal contains provisions that refer to the urgency of the situation, and the trial was terminated in less than two years¹⁸. The Arbitral Tribunal combined the customary law and the contract law without denying the opinions of the council, in the North Sea Continental Shelf Case. However, it was not clearly expressed how the "equitable principles" would be interpreted when the states have almost equal coastal lines and continental shelf. Therefore, this concept is left to the interpretation of each tribunal.

Continental shelf is a geographical phenomenon, and the judicial bodies follow the natural prolongation to a certain extent. However, the relationship between geography and law is mostly ambiguous and sometimes one is allowed to dominate the other. In this case, it was concluded that the natural prolongation is not determinant per se, and a natural prolongation of a state could only be allowed to be determinant by means of application of a rule of law¹⁹. According to the Tribunal, the geographical continuity in the disputed region legitimates a solution based on equidistance. Today, the insignificance of the geological features in the

¹⁸ The trial for the determination of the continental shelf between Tunisia and Libya International Court of Justice, Case Concerning the Continental Shelf (Tunisia/Libyan Arab Jamahiriya), Judgment of 24 February 1982, <<https://www.icj-cij.org/en/case/63/judgments>>, (et. 12/09/2018).

¹⁹ Bowett, D. W.: "The Arbitration between the United Kingdom and France concerning the Continental Shelf Boundary in the English Channel and South-Western Approaches", British Yearbook of International Law, Volume 49, Issue 1, 1 January 1979, pp. 8. See also Acer, Y.: "Ege Kıta Sahaneliği Sorunu ve Uluslararası Yargı Kararları", Ege Kıta Sahaneliği ve İlişkili Sorunlar Sempozyumu Bildiriler Kitabı, 14-15 December 2002, İstanbul, pp. 60-77.

delimitation of the continental shelf beyond 200 miles from the coast, has already straightened out.

The decision, by using the rocks and islands close to the mainland as basepoints in the boundary determination process but giving half-effect to the Isles of Scilly in determining the boundary in the ocean region, showed another outstanding situation in the case, that the concept of "special circumstances" had a great impact with regard to the disputes between the states and the situations in which using the equidistance principle created injustice²⁰. For instance, if an island or an archipelago is close to the mainland of its state, it has an effect that requires repairing the injustice brought by equidistance. Similarly, the island or the archipelago is "sufficiently" isolated from its mainland, if it is slightly separated from its mainland and approximated to another state's mainland (situated in the wrong side), the surrounding solution could be pursuant to equitable principles²¹.

II. DUBAI - SHARJAH ARBITRATION

Dubai and Sharjah, two federal emirates of the United Arab Emirates, have adjacent coasts of a total 41 miles. The Abu Musa Island, claimed by both Sharjah and Iran, is approximately 35 miles from the UAE and

²⁰ For an assessment of the decision and the course of the relations between the parties after the decision see Fietta, S. - Cleverly, R.: *A Practitioner's Guide to Maritime Boundary Delimitation*, Oxford, 2016, pp. 206-209.

²¹ Bowett, 18-19.

43 miles from Iran. Iran and the United Arab Emirates determined the continental shelf with an agreement in 1974²².

The sea boundary was not determined when the parties were under the United Kingdom protectorate between 1892 and 1971. The delimitations requested by the Emirs of Sharjah and Dubai in 1956 and 1957 to be determined by the UK, later were rejected by the emir of Dubai. When the similar attempts in the following years remained inconclusive the parties signed a Licensing Agreement in 1976 for the delimitation of the adjacent maritime areas²³. Although the Licensing Agreement did not contain any provisions for the law to be appealed, Dubai demanded the international rules of law to be applied and Sharjah demanded the law of the United Arab Emirates and the international rules of law to be applied.

When the arguments of the parties are examined, Sharjah demanded a delimitation based on equidistance, while Dubai demanded a re-delimitation since the adjacent Al Mamzar island is disputed between the parties. As for how the Abu Musa, offshore of both states, would be treated, Sharjah claimed that it should be given half-effect, as the Isles of Scilly in the Channel Arbitration, since it is economically important. Because, all the oil revenues were obtained from the seabed neighboring the island, and there were 800 inhabitants on the island. According to Dubai, Abu Musa Island should be ignored in delimitation since Iran has

²² Dubai/Sharjah Border Arbitration, Award (19 Oct. 1981), International Law Reports, Vol. 91, pp. 543 (“Dubai/Sharjah Arbitration” henceforth).

²³ Bowett, D. W.: “The Dubai/Sharjah Boundary Arbitration of 1981”, British Yearbook of International Law, Volume 65, Issue 1, 1979, pp. 107.

claims on it. The Tribunal, giving justification that the delimitations by the United Kingdom had not been accepted by the parties, made the delimitation again by using the active occupation rule and the fact that the parties had not protested each other's activities as proof²⁴.

In this respect, the Tribunal, which deemed suitable to apply the referable rules of international law (1958 Convention on Continental Shelf, 1982 UNCLOS draft, the applications of other Arab states in the gulf, customary law and equitable principles with regard to all special circumstances), determined, while assessing the arguments by the parties, that the equidistance principle was applicable in this case and concluded that the delimitation should be done pursuant to the equidistance principle in regions, which were not affected by the existence of the island. Because, the only special circumstance in the region disputed between the parties was the island, according to the Tribunal²⁵.

The Tribunal, after determining that the port activities of Dubai covered a projected area of 2 miles of coastline and 1.5 miles into the sea, and the activities of Sharjah covered a projected area of 2 miles of coastline and half a mile into the sea, formed its decision giving justification to Article 8 of the 1958 Geneva Convention on the Continental Shelf and Article

²⁴ About who has active control on a 5-mile radius around the disputed Al Mamzar island, the Tribunal concluded that although Sharjah had had control since the 19th century, it had lost this control as of 1940, and Dubai had active control of the region in the 20th century (via conducting activities such as police patrol, providing salvage to marine accidents, investigating dead bodies found on the beach, etc.), and Sharjah had not protested these activities until 1970s. Dubai/Sharjah Arbitration, s. 601-606.

²⁵ Dubai/Sharjah Arbitration, pp. 672-673.

11 of the UNCLOS, which was in its draft version at the moment²⁶. Because, according to the Tribunal, giving full-effect to port activities would not yield a result against equitable principles considering that the deviation from the equidistance line in the maritime area in dispute is very small²⁷.

The Tribunal declared, about the Abu Musa Island offshore of the neighboring emirates, that this island had its own territorial sea and beyond that its own continental shelf, and decided that it should be taken into consideration in delimitation as a part of state, dependent on one of the parties, although there was a dispute about its borders with Iran. Thus, the Tribunal stated, by reminding the unwritten law, that the island had a 12-mile territorial sea from the lowest line, and the virtual extension of the lateral equidistance line between the continental shelves of Dubai and Sharjah should overlap with the 12-mile outer limit of the territorial sea of Abu Musa Island²⁸.

²⁶ According to Article 8 of the 1958 Geneva Convention on the Continental Shelf, the outmost port facilities, which form an inseparable part of a port system, would be considered as forming a part of the coast in delimitation of the territorial sea (Convention on the Continental Shelf Geneva, 29 April 1958, 499 U.N.T.S 311). For the Turkish text of the Convention see Kuran, S.: *Uluslararası hukuk Temel Metinler*, II. Baskı, İstanbul 2011, pp. 330.

According to Article 11 on the 1982 United Nations Convention on the Law of the Sea, the outmost permanent facilities towards high seas, which form an inseparable part of a port system are considered as a part of the coast for the purpose of delimitation of the territorial sea. The offshore facilities and manmade islands will not be considered as permanent port facilities (United Nations Convention on the Law of the Sea Montego Bay, 10 December 1982, 1833 U.N.T.S 3). For the Turkish text of the Convention see Kuran, 3.

²⁷ Dubai/Sharjah Arbitration, pp. 662-3.

²⁸ Dubai/Sharjah Arbitration, pp. 673-74

According to the Tribunal, some islands have the capacity to create "special circumstances" and therefore it might be required to reduce the effect of the island on delimitation in the event that their existence would distort the equidistance line or be against equitable principles. In this case, granting a continental shelf to Abu Musa Island beyond its territorial sea would produce an effect that disrupts the balance of the continental shelves of the States Parties. According to the Tribunal, the application of equitable principles requires any effect not to be given to the continental shelf of the island²⁹.

In summary, the Tribunal decided that the lateral maritime boundary between the Dubai and Sharjah Emirates be based on the equidistance line which started from the endpoints of mainland boundaries of these emirates and advanced into the sea, considering the port activities of the two emirates, until the boundary surrounding the Abu Musa Island with the 12-mile territorial sea³⁰.

The decision comprises an important example of the internal delimitation between member states of a federation as it is in the Newfoundland and Labrador/Nova Scotia case concluded later. It is also important in that it was taken in a period, in which the equidistance-equitable principles debate, with regard to Article 83 of the UNCLOS, was popular in the delimitation of the territorial sea and the continental shelf. In addi-

²⁹ Dubai/Sharjah Arbitration, pp. 676-77.

³⁰ For some authors, if this delimitation had been done more recently, most probably the equidistance line should not have deviated since Dubai has substantially increased its port activities in the region and built many manmade islands. Because, on the date the decision was given, Dubai's port activities effused towards Sharjah side, however, this situation did not affect the decision. Fietta/Cleverly, 218.

tion, the Tribunal made more explicit statements about correction with regard to the equidistance-equitable principles relationship, when compared to the UK/France Channel Arbitration³¹.

Another important aspect of the decision is that it concluded that continuing sovereignty claims on islands that would affect the delimitation would not be significant with regard to delimitation. On the other hand, although the Abu Musa Island legally had a continental shelf, it is seen that it was not given any effect on the continental shelf due to its *cut off effect* on Dubai's maritime areas contrary to the equitable principles³². Since, giving full, half or zero effect to islands may yield results pursuant or contrary to the equitable principles depending on the existence of geographical or other features pertaining to the concrete events in each case³³.

Most probably, the most important aspect of this case, as Bowett emphasized, is the overcoming the prejudice that the international rules of law are only based on the application of the Western states or serve only to their interests. The rejection of the delimitation under the British protectorate and consideration of the arguments of the parties based on recent international rules of law should be acknowledged as the success of the Tribunal and arbitration as an alternative legal solution³⁴.

³¹ Fietta/Cleverly, 218.

³² Dubai/Sharjah Arbitration, pp. 543.

³³ Bowett, D. W.: "The Dubai/Sharjah Boundary Arbitration of 1981", British Yearbook of International Law, Volume 65, Issue 1, pp. 178.

³⁴ Bowett, D. W.: "The Dubai/Sharjah Boundary Arbitration of 1981", British Yearbook of International Law, Vol. 49, Issue 1, pp. 133.

III. GUINEA - GUINEA BISSAU ARBITRATION

The land border between the Guinea state, which were old dominions, was determined by the 1886 treaty signed by France and Portugal; Guinea declared her independence from France in 1958, and Guinea-Bissau declared her independence from Portugal in 1973. Upon Guinea's gaining her independence in 1958 and the possibility of the existence of an oil field on the Guinea coast, a Contiguous Zone Convention was signed in 1960 between France and Portugal, and a boundary was determined from the lighthouse at the northernmost coastline of Guinea-Bissau towards the south with a 240-degree angle. In the meantime, Portuguese hydrographic vessels had conducted data collection studies in the region in dispute from 1963 until 1974, and Guinea had not objected to this³⁵.

In 1964 Guinea declared, unilaterally, the limits of her territorial sea to be a boundary with Guinea-Bissau at the 10°56'42" North latitude and with Sierra Leone at the 9°03'18" North latitude, and these boundaries correspond to 130 nautical mile straight lines drawn from the exact north and south of Guinea. This boundary was increased to 200 miles and followed by fishing and petroleum exploration works. Guinea announced this delimitation via the UN. Within this period, Portugal had continued her petroleum privileges and declared a fishing zone that would overlap with the boundaries determined by Guinea; however, Guinea again did not protest this. When Guinea-Bissau declared her independence from

³⁵ McLlarky, K. A.: "Guinea/Guinea-Bissau: Dispute Concerning Delimitation of the Maritime Boundary, February 14, 1985", *Maryland Journal of International Law*, Vol. 11, Issue 1, pp. 94.

Portugal in 1973, she adopted the fishing zone overlapping with Guinea and started to conduct seismic studies in the region overlapping with Guinea with regard to Portugal's petroleum privileges. The negotiations, which started between the parties upon the petroleum companies' avoidance of the region for petroleum exploration investments due to the dispute between the parties, was concluded with the 1983 Licensing Agreement. The Arbitral Tribunal was requested to determine the legal effects of the 1886 Treaty on the maritime boundaries between Guinea and Guinea-Bissau³⁶, and to determine the delimitation of the lateral maritime boundary between the two states accordingly³⁷. At the end of the trial conducted by the *ad hoc* Arbitral Tribunal under the supervision of the Permanent Court of Arbitration, a decision was made to determine the significant basic principles with regard to Africa's Atlantic Coastline.

Considering that the issue had not been at stake until 1958 with regard to the subsequent treaties between the parties, and pursuant to the provisions of the 1969 Vienna Convention on the Law of Treaties about the

³⁶ The last paragraph of Article I of the 1886 treaty between France and Portugal includes the provision, although it has been interpreted differently by the parties, that "all the island in the range of the Cape Roxo meridian belongs to Portugal, the southern boundary marked with the coast and the line follows the Cacheu river (at the border of Guinea-Bissau and Gambia) thalweg line and follows the 10 degrees North latitude and 17 degrees west longitude point towards southwest. Whether the expression "southern border" in the article text contains a maritime boundary is disputed between the parties. For the text of the Convention see the Franco-Portuguese Convention of 12 May 1886, McLlarky, Appendix A, pp. 109.

³⁷ *Affaire de la délimitation de la frontière maritime entre la Guinée et la Guinée-Bissau*, Sentence du 14 février 1985, pp. 149-196 ("Sentence du 14 février 1985" henceforth).

interpretation³⁸, the Tribunal concluded that it did not seem possible, in today's law and international relations, to claim that the 1886 treaty made a delimitation as plenty of time had passed, since the Treaty was used to express the sovereignty of the islands rather than the delimitation of the maritime areas³⁹. According to the Tribunal, the law to be referred to in the delimitation of the lateral maritime boundaries between Guinea and Guinea-Bissau is the customary international law. In this respect, in the absence of an agreement between the parties, the physical, mathematical, historical, political, economic and other aspects of the concrete event should be taken into consideration to reach a solution pursuant to the equitable principles in the delimitation of continental shelves and exclusive economic zone (EEZ) between states with adjacent coasts⁴⁰.

³⁸ Article 31 of VCLT states the general rules for the interpretation of the treaties. Accordingly, "1. A treaty shall be interpreted in good faith, in accordance with the ordinary meaning to be given to the provisions of the treaty in the entirety of the treaty and in the light of its subject and purpose; 2. With regard to the interpretation of a treaty, the entirety of a treaty comprises of the following, in addition to its texts including the preamble and the annexes: a- any agreement related to the treaty, which was made by the parties for the conclusion of the treaty; b-any instrument, which was made by one or more parties for the conclusion of the treaty and accepted by other parties; 3. the following shall be taken into account together with the entirety of the treaty: a-any subsequent agreement between the parties regarding the interpretation of the treaty or the application of its provisions, b-any subsequent practice in the application of the treaty that establishes the agreement of the parties on the interpretation of the treaty. c- Any international rule of law applicable in the relations between the parties. 4. A special meaning shall be given to a provision if it is determined that the parties intended so (Vienna Convention on the Law of Treaties, Vienna, 23 May 1969, 1155 U.N.T.S. 331). For the Turkish text of the Convention see Kuran, 83.

³⁹ According to the Tribunal, the 1886 Treaty and its Annexes have the purpose to determine the land borders, in which the colonialist states were the concessionaires over their dominions. The provision of the 1886 Treaty which draws the territorial sea starting from the Cacheu river thalweg passing from the 17° West longitude, should be considered within the maritime law developments of that time. Sentence du 14 février 1985, pp. 174, para. 62-67.

⁴⁰ Sentence du 14 février 1985, pp. 182, para. 89.

The claims by the parties about the application of equitable principles depend on the economic needs regarding fishing, their development in petroleum industries and national security concerns. The Tribunal reminded that both states had the status of a developing country, the economic problems would not be taken into consideration in delimitation since they were not permanent, each state was liable to protect the maritime areas in front of them, the coasts and their surroundings; and emphasized that its duty was to make a delimitation pursuant to law and equitable principles, and to ensure that none of the parties vitiated the other's right to develop and protect when exercising their own rights⁴¹.

Against the claim of Guinea-Bissau giving full effect to the islands, the Tribunal concluded that this claim would be against equitable principles reminding that the convex shape of the coastline of Guinea-Bissau would require the maritime area to have fan-like shape and this would result in the outer limit of the maritime area to substantially protrude out from the coastline. According to the Tribunal, such a solution would result in the surrounding of Guinea's maritime area by waters out of her territorial sea, and when it is considered that Sierra Leone, to the north of Guinea-Bissau has a convex coastline, and thus inability of Guinea to benefit from her own maritime area, if this method is to be used by other states in the African continent, experiencing similar problems⁴².

According to the Tribunal, equitable principles require a solution based on the equidistance principle, pursuing a holistic approach considering

⁴¹ Sentence du 14 février 1985, pp. 193, para. 121-125.

⁴² Sentence du 14 février 1985, pp. 189, para. 108.

the shape of the littoral islands and the nature of the continental shelf. In this respect, the Tribunal did not wholly ignore the 1886 Treaty and made a delimitation that would acknowledge the "southern border" mentioned in the Treaty, i.e. the 10° 40' North latitude, following the Alcatraz Rock, a Guinea territory, giving a 2.25-mile territorial sea to the north. Since the Tribunal had the intention of applying the equidistance rule, it took the UNCLOS into consideration with regard to the customary law, and ignoring the reefs in the region, granted the Alcatraz Rock a 12-mile territorial sea to the west⁴³. It did not grant Alcatraz rock any continental shelf or exclusive economic zone to beyond the 12-mile territorial sea. Thus, the lateral boundary between the maritime areas of both states would only advance to the southwest and would form a right angle to the line connecting the Pointe des Almadies of Senegal and Cape Shilling of Sierra Leone⁴⁴.

It seems that the already present maritime boundary dispute between Guinea-Bissau and Senegal to the north and also the uncertainty of the maritime boundaries between Guinea and Sierra Leone forced the Tribunal to refrain from the possible cutting effect of a fan-like delimitation at the West-African coast and the possibility of Guinea's maritime area to be surrounded⁴⁵. The method followed in this case, which had been concluded in approximately two years by the three-member Ad Hoc Arbitral

⁴³ Sentence du 14 février 1985, pp. 190, para. 111.

⁴⁴ Sentence du 14 février 1985, pp. 189, para. 109-110.

⁴⁵ For the reflections and evaluations of alternative delimitations on the map, see Fietta/Cleverly, 279.

Tribunal, shaped the subsequent Senegal-Guinea-Bissau and Guinea-Sierra Leone delimitations.

Also, the decision exhibits flexible and functional characteristics, with regard to methodology, by accepting the single maritime boundary delimitation with multiple purposes. It is because, the Tribunal justified the selection of this method with "physical, mathematical, historical political, economic and other factors" instead of adopting the preferential application of the equidistance method.

The decision is significant in showing that the effects of littoral islands and archipelagos on delimitation would be different than the effect of offshore and isolated coastal features. This approach would subsequently be endorsed in the Eritrea/Yemen case⁴⁶.

IV. CANADA/FRANCE ST. PIERRE - MIQUELON ISLANDS ARBITRATION

St. Pierre-Miquelon islands, which are geographically an archipelago, belong to France and the St. Pierre comprises of two islands only 10 miles away from the Canadian Newfoundland island and 140 miles to

⁴⁶ The parties subsequently presented a briefing to the Commission on the Limits of the Continental Shelf of the UN Secretariat, about the limits of the continental shelf beyond 200 miles. On 25 September 2014, Cape Verde, Gambia, Guinea-Bissau, Guinea, Mauritania, Senegal and Sierra Leone submitted a joint-presentation to the Commission about the outer limits of the continental shelf beyond 200 miles pursuant to Article 2 of Annex II to Article 76 of the UNCLOS. If this limit was to be found acceptable by the Commission on the Limits of the Continental Shelf, the limit in the 1985 Arbitral Tribunal decision, would be extended towards the outer limits of the continental shelf with the same southward angle. For the text of the joint presentation by the states see <http://www.un.org/Depts/los/clcs_new/submissions_files/submission_wa7_75_2014.htm> (et. 10.10.2018).

the west of the Nova Scotia coast, neighboring numerous fishing zones. According to the convention regulating the fishing rights between the parties, the limits of the Canadian territorial sea and the limit of the fishing zone granted to France were delimited with a 54-mile line uniting in nine different points to the east and north of the archipelago, and five of these were positioned pursuant to the equidistance principle; the rest were decided to be delimited with negotiations between the parties.

Although both states are States Parties to the 1958 Geneva Convention on the Continental Shelf, France made a reservation to Article 6 about the determination of the continental shelf in opposite coasts and Canada objected to this reservation⁴⁷. Before appealing to arbitration for the solution of the dispute, the parties agreed upon a 12-mile territorial sea for the archipelago towards south-southeast. In addition, Canada declared a 200-mile fishing zone in 1977; however, France was not granted any privileges in the relevant law. The same year, France declared a 188-mile exclusive economic zone towards south-southeast of the archipela-

⁴⁷ According to Article 6 of the 1958 Geneva Convention on the Continental Shelf, in regions where the same continental shelf is adjacent to the territories of two or more states with opposite coasts, the boundary of the continental shelf appertaining to such states shall be determined by agreement. If there is not any agreement, and the special circumstances do not require another delimitation, the boundary is the line which is equidistant to the nearest points of the baselines from which the territorial sea of each state is measured (Kuran, 337). According to the reservation of France, in the absence of another agreement, any limits of continental shelf depending on the application of the equidistance principle would not be accepted, which are calculated from the baselines determined after 29 April 1958, which goes beyond 200 meters isobath, and which is present in the regions in the "special circumstances" defined by the French government, including the Bay of Biscay, Granville Gulf, Strait of Dover region and the maritime areas from the French coast towards North Atlantic Ocean. Edward Livingstone, "Tale of Two Islands: An Analysis of the Court of Arbitration's Decision in the Canda-France Maritime Boundary Dispute", *Dalhousie Journal of Legal Studies*, Vol. 3, 1994, pp. 14.

go, and these two regions overlapped; however, France recognized the present determinations of Canada in her relevant law. Thus, French maritime zone appeared to be surrounded by the Canadian maritime area. However, none of the states enacted a continental shelf law due to the possibility of overlap⁴⁸. The dispute, with its other aspect, heightened the tension between the parties due to the presence of fish in the relevant maritime areas and the presence of subsoil hydrocarbon reserves in the southern continental shelf of the islands⁴⁹. In 1989, the parties established a five-member Arbitral Tribunal with a Licensing Agreement and decided the Tribunal should conclude a single line about the maritime areas between the parties, considering the foundational principles of international law, and the 54-mile line in the 1972 treaty between the parties regulating the fishing rights⁵⁰.

In the trial process, the French government by stating that the extension of the EEZ of the Avalon peninsula at the eastern tip of Newfoundland towards the southeast of the archipelago would yield a deviation from the equidistance resulting in the violation of the equitable principles, and this should be corrected not to deviate from the equidistance line, in a

⁴⁸ Marston, G.: "St Pierre-Miquelon Arbitration: Canada-France Maritime Delimitation Award", *Marine Policy*, May 1993, pp. 156-157; Jayewardene, H. W.: *The Regime of Islands in International Law*, Martinus Nijhoff Publishers, 1990, pp. 378; Livingstone, 3-9.

⁴⁹ Blakeslee, M. R.: "The Distant Island Problem: The Arbitration on the Delimitation of the Maritime Zones Around The French Collectivite Territoriale of Saint Pierre and Miquelon", *Georgia Journal of International and Comparative Law*, Vol. 21, pp. 363-365.

⁵⁰ Court of Arbitration for the Delimitation of Maritime Areas Between Canada and France (June 10, 1992), *International Legal Materials*, Vol. 31, No. 5 (September 1992), pp. 1145-1219 ("St. Pierre-Miquelon Arbitration" henceforth).

way requested a delimitation of continental shelf surpassing 200 miles; Canada rejected this argument and claimed that the delimitation should be determined pursuant to Article 76 of the UNCLOS, 1982⁵¹.

The Tribunal, considering that both parties had a consensus about the law to be applied, stated that the delimitation should be made considering all the circumstances of the concrete event, and in accordance with the equitable principles. However, the parties could not agree upon the content of the equitable principles. These principles, according to France, were about the islands having as much right as mainlands in the maritime areas in the international law, and it was not possible to consider the French archipelago as more dependent than the mainland or as being adjunctive to the mainland due to its small size or its island characteristics⁵². For Canada, on the other hand, a delimitation based on equidistance principle would mean the severing of Canada from her own natural extension in regions where the French Islands were opposite to Newfoundland to the south. Therefore, equidistance even as the base-point of the delimitation is against equitable principles. Pursuant to the proportionality principle, each state should be granted a continental shelf proportionate to the length of its coastline⁵³.

Both states referred to the 1977 Channel Arbitration between the UK and France in their arguments and in this case the Arbitral Tribunal concluded the following, surrounding the British Channel Islands with a 12-

⁵¹ St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 43-55.

⁵² St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 48.

⁵³ Blakeslee, 362.

mile territorial sea: "...This case, despite having similarities with the *St. Pierre-Miquelon* islands dispute, is distinguished significantly. Begin with, since the islands in the *St. Pierre-Miquelon* examples are not situated in a channel in which there are riparian states, there is not any dispute about whether the coastline has an approximate equality relation with the continental shelf to be determined. Secondly, there is not anything other than the high waters of the Atlantic Oceans to the east of the *St. Pierre-Miquelon* islands. Therefore, there is a larger maritime area to compensate the inequalities compared to the Channel Islands"⁵⁴.

Although the geographical features are in the heart of the situation in the delimitation process, when it comes to actually make the delimitation, the Arbitral Tribunal made an evaluation based on the balance between equitable principles-relevant circumstances instead of a sole equidistance or proportionality evaluation. The Tribunal, following the justification of the International Court of Justice in the *Gulf of Maine* case⁵⁵, rejected to refer to Article 6 of the 1958 Geneva Convention on the Continental Shelf. Because, according to the Tribunal, the case was not only about delimiting the continental shelf and the relevant Article 6 should always be shaped by the special circumstances⁵⁶.

The Tribunal emphasized the difference of the proximity of the island and its sovereign state's mainland in the Channel Arbitration from the

⁵⁴ Marston, 160; *English Channel Arbitration*, pp. 80, para. 159 and pp. 95 para. 200.

⁵⁵ Delimitation of the Maritime Boundary in the Gulf of Maine Area, Judgment, I.C.J. Reports 1984, pp. 246, <<https://www.icj-cij.org/en/case/67/judgments>>, (et. 11/10/2018).

⁵⁶ *St. Pierre-Miquelon Arbitration*, para. 38-41.

situation in question and, against the proportionality argument based on the coastline length of both parties, stated that each coast should have a 200-mile projection into and under the sea if there was not any conflict of interest to cut short the maritime area, no matter how short the coastline was⁵⁷. According to the Tribunal, without considering whether it was an independent state, the French islands should have as many rights as other islands of Canada had; because the archipelago had its own population and economy, and the terms of previous treaties should not vitiate France's rights originating from the present-day maritime law. Therefore, the request of Canada about the French islands to be surrounded was rejected with the on ground that it would be against equitable principles⁵⁸.

However, the Tribunal stated that France's sovereignty claims beyond her territorial sea should be partially met while rejecting the French argument about equidistance principle based on sovereign equity principle when the Newfoundland peninsula was in question⁵⁹. Thus, the Tribunal to conclude a solution in accordance with equitable principles, delimited two regions, the western projection, starting from the northernmost end of the line determined in the 1972 treaty, and the south-southeast region of the archipelago. The Tribunal concluded that an extra 12-mile EEZ in addition to their territorial sea should be granted to French islands, and this would be in accordance to the adjacent area proportion mentioned in Article 33 of UNCLOS, and the limit should be equidistant in places

⁵⁷ St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 68-70.

⁵⁸ St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 54.

⁵⁹ St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 43.

where the distance between two states was smaller than 48 miles⁶⁰. According to the Tribunal, all projections extending beyond French territorial sea in this first region would yield in an "encroachment" and "cutting" effect from the points in the Newfoundland south coast towards the south⁶¹.

The Tribunal stated that the archipelago should have a second opening towards the south, which was not cut by Canada in the second region, defined as south-southeast, and therefore there would be 200-miles projection into the sea from the southern point; however, this would not occupy the parallel projection in the south coast of Newfoundland⁶². For this purpose, it was decided a maritime area to be granted in the region between two parallel lines separated by the distance (10.5 miles) between two meridians passing from the southernmost and the westernmost points of the archipelago with a length of 188 miles from the 12-mile line, calculated from the baseline of the archipelago. Lastly, the Tribunal connected the northern end of the limit it had determined and the first point of the line presented in the 1972 Convention to the 12-mile line from their nearest points⁶³.

The Tribunal did not deem suitable to extend the EEZ of the French island in a way to overlap with the projection of the (Cape Breton) coastline starting from the northern end of Nova Scotia, as how far the mari-

⁶⁰ St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 69.

⁶¹ St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 67.

⁶² St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 70.

⁶³ St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 71.

time area would be extended was uncertain at the moment, and if a delimitation was to be made between exclusively Nova Scotia and the archipelago, this would possibly be equidistance line modified in the regions with opposite coasts⁶⁴. Similarly, the Tribunal rejected France's request to delimit a continental shelf beyond the EEZ as it was not included in the Licensing Agreement.

The decision, in sum, granted very small rights to the islands in the actual making of the delimitation, while accepting the argument that "islands would have rights as the mainlands". On the other hand, the 200-mile EEZ belonging to the archipelago, determined by the Tribunal, fell completely in the Canadian fishing zone. In other words, the geographical structure of the region yielded an unequal result. On the other hand, a line to be drawn in accordance with the equidistance principle would create an unequal result with regard to the projection of the Canadian coasts⁶⁵. According to some authors, the decision, with regard to matters such as ignoring the natural extensions of the parties, considering economic factors, is theoretically weak despite being in accordance with the recent tendencies in maritime delimitations, and the tendency of the Tribunal not to apply the strict rules of the law is remarkable⁶⁶. Again according to some authors, the absence of any explanation other than surrounding of the islands would be against the equitable principles in the decision which states that France's sovereignty claims beyond her terri-

⁶⁴ St. Pierre-Miquelon Arbitration, para. 72.

⁶⁵ Marston, 166.

⁶⁶ Politakis, G. P.: "The French-Canadian Arbitration Around St. Pierre and Miquelon: Unmasked Opportunism and the Triumph of the Unexpected", *International Journal of Marine and Coastal Law*, Vol. 8, 1993, pp. 134.

torial sea should be partially met, and the corridor shaped delimitation of the maritime area indicate that the decision has an *ex aequo et bono* ground⁶⁷. According to some other authors, on the other hand, the Tribunal would not resort to a solution surrounding the islands, if it had the opinion that the islands belonged to an independent state. Because, the reason for the Tribunal to appeal to the modified equidistance principle was that it wished to indemnify the losses the island would suffer since Canada's proportionality claim had been favored while modifying the limit⁶⁸.

On the other hand, the trial had been conducted very quickly compared to the trials of the International Court of Justice, and the decision text is very brief and succinct. Also, the decision is of great importance with regard to small islands belonging to another state and which neighbor large mainlands and open to oceans but have a permanent population and economy, and it reflects the customary characteristic of Article 121 of the UNCLOS. However, the 200-mile French corridor was not accepted unanimously and has been frequently criticized⁶⁹.

V. ERITREA/YEMEN ARBITRATION

The trial, resolved in 1999 by the *ad-hoc* Arbitral Tribunal under the supervision of the Permanent Court of Arbitration, comprises of two phases as the settlement of the territorial sovereignty claims on the Mohabbakah Islands, Haycock Island, Zuqar-Hanish islands, Jabal al-Tair

⁶⁷ Marston, 166.

⁶⁸ Blakeslee, 378.

⁶⁹ Fietta/Cleverly, 378.

island and the Zubair Group in the Red Sea and the maritime delimitation in the region which is an important trade route⁷⁰.

The maritime area between Eritrea and Yemen states situated on the opposite sides of the Red Sea, which is 125 miles at the north narrows to 20 miles at the south. Therefore, the effect of islands and island groups on the delimitation have particular importance. With the Licensing Agreement adopted by Eritrea and Yemen in 1996, an Arbitral Tribunal was established to prevent similar disputes that could occur in the future about territorial sovereignty and delimitation of maritime areas.

In the first phase of the case, none of the parties could totally prove the existence of the historical rights they used to support their territorial sovereignty claims. The Arbitral Tribunal, after the examination of the relevant historical, factual and legal matters, concluded in the territorial sovereignty of Eritrea on the Mohabbakah Islands 12 miles offshore of Eritrea, to which Yemen could not provide counter-proof⁷¹. In addition, the Tribunal granted Eritrea's territorial sovereignty on the Haycock Islands based on the requirement that islands situated at some certain distance should belong to the nearest coastal state if it could not be proved otherwise, and on the present petroleum agreements of Eritrea⁷². As for Zuqar-Hanish group islands, after the parties failed to prove their historical right claims, the Arbitral Tribunal evaluated the activities of the par-

⁷⁰ Reports of International Arbitral Awards, Eritrea and Yemen, (Territorial Sovereignty and Scope of the Dispute), 9 October 1998, Vol. XXII pp. 209-332; Second phase of the proceedings between Eritrea and Yemen (Maritime Delimitation), 17 December 1999, Vol. XXII, pp. 335-410.

⁷¹ Territorial Sovereignty and Scope of the Dispute, pp. 318, para. 475.

⁷² Territorial Sovereignty and Scope of the Dispute, pp. 318, para. 477-481.

ties in the region such as petroleum exploration, lighthouse construction, etc. pursuant to the active control principle, and granted Yemen's territorial sovereignty on the Zuqar-Hanish group with the opinion that Yemen exhibited more presence in the region⁷³. The Tribunal evaluated Yemen's previous claims about the construction of a lighthouse and the petroleum exploration agreements as Yemen's relative presence in the region, after pointing out to the scarceness of the activities by both parties around the Jabal Al-Tair and Zubair Groups islands, and granted Yemen's territorial sovereignty on these islands⁷⁴.

In the second phase of the case, the Tribunal evaluated the effect of these islands on maritime delimitation with a trial that lasted 14 months. With regard to the Licensing Agreement, the law to be referred to was determined as the decision of the Tribunal on territorial sovereignty, the UNCLOS and other relevant situations. Even though Eritrea was not a States Party to the Convention, most of the provisions of the Convention have become customary rules of the law. The Tribunal interpreted the "relevant situations," which is quite a broad concept, as *proportionality*, *non-encroachment*, the presence of the islands and other features in accordance with equitable principles⁷⁵.

⁷³ Territorial Sovereignty and Scope of the Dispute, pp. 326, para. 507.

⁷⁴ Territorial Sovereignty and Scope of the Dispute, pp. 329, para. 523-524. For an evaluation of the history of the dispute between the parties and the territorial sovereignty claims in the first phase of the case, related to territorial sovereignty see Akipek, S.: "Eritre-Yemen Hakem Kararı Işığında Kızıldeniz Adalarının Aidiyeti Sorunu", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Year: 2000, Vol. 49, pp. 1-30.

⁷⁵ Maritime Delimitation, pp. 365, para. 130.

The tribunal pointed out that any equidistance line would be acceptable in the case that it is in accordance with equitable principles as both parties demanded different equidistance lines with different basepoints, and stated that a "single limit with multiple purposes" considering the possible effects of the islands would enable the application of the median line in the determination of the limit between the opposite coasts⁷⁶. Thusly, the Tribunal determined a median line based on 29 points from the north to the south in the maritime area that it had separated into three regions as northern, central and southern. According to the Tribunal, the islands in the central region should be given a full effect. Because the Tribunal had the intention of reaching a solution based on equitable principles pursuant to Articles 74 and 83 of the UNCLOS in the delimitation of the EEZ and continental shelves of the parties. At this point, the lowest water line of the Dahlak islands should be the westernmost basepoints of Eritrea in determining the median line, pursuant to Article 7/4 of the UCNLOS, since the Dahlak archipelago, the most populated islands of Eritrea, appeared as a part of the mainland contrary to the islands closer to the Yemen's median line⁷⁷.

As for Yemen's Jabal al-Tair and Zubair group islands, which are close to the median line, these islands should not be given an effect in determining the median line since they did not appear as a part of Yemen's mainland, they were barren and they had inhospitable climate conditions. However, the Tribunal recognized that these islands had a 12-mile

⁷⁶ Maritime Delimitation, pp. 365, para. 132.

⁷⁷ Maritime Delimitation, pp. 368, para. 146.

territorial sea⁷⁸. Also, although there was not any such demand from Yemen, the Tribunal determined numerous islands along Yemen's mainland to the north, including the relatively larger uninhabited and the westernmost island, the Kamaran island, and the islands scattered around it, as the basepoints for Yemen pursuant to Article 7 of UNCLOS⁷⁹.

In the determination of the median line in the central region, the Tribunal reminded that the delimitation of the territorial sea, the adjacent areas, the EEZs and the continental shelves of an island should be done in accordance with the terms applicable to other pieces of land pursuant to Article 121/2 of the UNCLOS and added that the significant trade routes should not be surrounded. Therefore, the Tribunal drew the limit to the middle of the territorial seas of the parties stating that there was not any special circumstance or historical right that require the correction of the median line⁸⁰. According to the Tribunal, it was appropriate to draw the median line in between the two mainlands as there was not an island to complicate the delimitation at the center of the maritime area in the southern region⁸¹.

The Tribunal also tested the proportionality principle by making technical calculations and comparing the coastline lengths and the maritime areas granted to the parties for the demands of parties, which were related to the application of the proportionality principle but which would

⁷⁸ Maritime Delimitation, pp. 363, para. 119.

⁷⁹ Maritime Delimitation, pp. 365, para. 150-151.

⁸⁰ Maritime Delimitation, pp. 370, para. 158.

⁸¹ Maritime Delimitation, pp. 371, para. 163.

yield results poles apart. According to the Tribunal, the measurements did not point out to a disproportionate result⁸².

The Eritrea-Yemen Case serves as a successful example of an *ad-hoc* interstate arbitration by concluding a serious territorial dispute, which follows the mediation of a third state and which would escalate into a conflict between the parties⁸³. The second phase of the decision is in accordance with the present-day international law tendency as it indicates that the equidistance method or median line method could be an appropriate start in maritime delimitation between states with opposite coasts⁸⁴.

In the case, which has particular importance with regard to the effect of islands on delimitation, Yemen's demand that the small Eritrean islands outside the Eritrean territorial sea and closer to Yemen mainland should be surrounded was rejected by the Tribunal and it was stated that no matter how small this island was, it would benefit from the terms of Article 121 of the UNCLOS. On the other hand, while the Tribunal recognized the islands which appeared as an inseparable part of the mainlands of the parties as basepoints in determining the equidistance line and gave full effect to these, rejected the effect of the islands in the middle of the

⁸² Maritime Delimitation, pp. 372, para. 165-168.

⁸³ Marian, C.: "A Revised Look at the Hanish-islands Arbitration: The Dual Role of Diplomacy and Inter-state Arbitration to Force Lasting Resolution of Military Conflicts", *Scandinavian Studies in Law*, Vol. 63 – Arbitration, 2017, pp. 246-259.

⁸⁴ In exceptional cases such as the determination of the outer limit of the continental shelf, forming the natural extension of only one of the states, the international law does not allow for the equidistance method to be the basepoint in determining the maritime boundaries. Stephen Fietta/Robin Cleverly, 362.

central region of the maritime area between the two states, as these were not habitable.

VI. NOVA SCOTIA/NEWFOUNDLAND LABRADOR ARBITRATION

The subject of the dispute, originated after the decision of maritime delimitation between the French St. Pierre-Miquelon and Canada was given, was the determination of the maritime boundaries between the Newfoundland island and the Cape Breton coast to the southeast of the Nova Scotia mainland. The area to be delimited starts 12 miles away from the coasts of the parties, in the Gulf of St. Lawrence towards the west, and continues towards the Cabot Strait to the east, opening to the Atlantic Ocean. Numerous bays, small islands and rocks are present in the region in question⁸⁵.

The jurisdiction of the Arbitral Tribunal is based on the Canada-Nova Scotia Offshore Petroleum Resources Accord Implementation Act, and the Canada - Newfoundland and Labrador Atlantic Accord Implementation Act, which are parts of the Canadian Law. In this respect, it was envisioned that the offshore limits of the continental shelves to be determined between the parties, with regard to the rights and authorities Canada had as if Canada were two separate states⁸⁶. The Tribunal would determine whether there were any previous treaties between the parties

⁸⁵ Arbitration between Newfoundland and Labrador and Nova Scotia Concerning Portions of the Limits of Their Offshore Areas, Award of the Tribunal (Second Phase), Ottawa, March 26, 2002, pp. 64, para. 4.2 (“Nova Scotia/Newfoundland Arbitration” henceforth).

⁸⁶ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, pp. 3, para. 1.1.

drawing this boundary in the first phase, and in the second phase, it would delimit the maritime boundary if such a treaty was not present.

According to the Tribunal, although Canada is a States Party to the 1958 Geneva Convention on the Continental Shelf, there were not any boundaries regulating beyond 12 miles the parties agreed upon *ad idem*, with regard to either the 1958 Convention or the UNCLOS, unless there was an open and binding treaty about the boundary. The "treaty" was not accepted by the Tribunal since the instruments such as joint declarations, correspondences, etc. between the parties did not present a clear bindingness⁸⁷.

In the second phase of the case, the parties agreed that the law to be referred to in delimitation would be the customary law. However, according to Nova Scotia, equitable principles should be referred to considering the special circumstances. In this respect, Nova Scotia stated that the hydrocarbon reserves in the region should be taken into consideration since she owned petroleum exploration licenses in the region. According to Newfoundland, the activities of the parties or the presence of natural resources in the region should not affect delimitation; the geographical should be given importance and the sovereignty areas of the parties should be paid attention⁸⁸.

The Tribunal first compared Article 6 of the 1958 Convention and Article 83 of the UNCLOS with regard to the continental shelf and stated

⁸⁷ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, pp. 57, para. 3.13.

⁸⁸ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, pp. 19, para. 1.24-1.25.

that these two references should be interpreted in the subsequent state practices and court practices. According to the Tribunal, the legal bodies referring to Article 83 and customary law in the previous cases, leaving aside the equidistance rule in Article 6, started the delimitation with the equidistance line and later they modified it according to the circumstances of the concrete event. According to the Tribunal, a continental shelf larger than 200 miles from the baselines, where the territorial sea is measured, almost correspond to the whole of the offshore maritime areas of these two states. Canada's present continental shelf claim already went beyond 200 miles. Therefore, the jurisdiction, according to the Tribunal, was limited to the determining the offshore maritime boundaries for these two states, and this should be done by ensuring that the outer limit of the continental shelf not to surpass the continental margin pursuant to international law⁸⁹.

About the presence of hydrocarbon resources in the maritime area in dispute, the Tribunal limited the "relevant situations", which could consider the richness in the region or the natural resources of the relevant state or people, to the situations on which such a delimitation would have devastating effects and to the situations in which the natural resources in the region had already been proved for certain⁹⁰. According to

⁸⁹ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, pp. 43, para. 2.29-2.32.

⁹⁰ Similarly see Lathrop, O. G.: "Newfoundland and Labrador-Nova Scotia: The Latest International Maritime Boundary", *Ocean Development & International Law*, Vol. 34, No: 1, 2003, pp. 93; Hughes, V.: "Nova Scotia-Newfoundland Dispute over Offshore Areas: The Delimitation Phase", *Canadian Yearbook of International Law*, Vol. 40, 2003, pp. 415.

the Tribunal, any data indicating that the rights of one party with regard to natural resources should be valued more, could not be found⁹¹.

In the light of all these findings, the Tribunal concluded by separating the delimitation area into three regions, as the Gulf of St. Lawrence, the "internal region" corresponding to the inner side of the lines drawn from the endpoints of Cabot Strait, closing the strait, and the "external region" corresponding the area between the line that closes Cabot Strait in the southeast and the external end of the continental margin. Later, the Tribunal started the delimitation by drawing an equidistance line, and then modified this line with regard to the coasts of the parties, the present structure of the region and the effect of the coastlines of the states on delimitation.

In this respect, the Tribunal considered the effect of the islands and the rocks in the maritime area in dispute on the delimitation while making the delimitation. According to Newfoundland, the maritime boundaries of St. Pierre-Miquelon islands were determined with the 1992 arbitration decision, and since the maritime area granted to France in this decision contains an area that should belong to Newfoundland, this should be considered as a "relevant situations" for Newfoundland. According to the Tribunal, which had a different opinion, there was not any international rule of law that required the indemnification of any losses Newfoundland or Nova Scotia had suffered in the past or would possibly suffer in the future⁹². Again, according to Newfoundland, the considera-

⁹¹ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, pp. 62, para. 3.22.

⁹² Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, pp. 78, para. 4.28.

tion of the St. Paul island, uninhabited and smaller than 5 km², in the delimitation would yield a disproportionate result. According to the Tribunal, it was not appropriate to give this island zero effect with regard to the provisional equidistance line, drawn from the opposite coast. Although Newfoundland had not accepted taking this island as basepoint in delimitation during the first boundary negotiations, the Tribunal had the intention to give the island the basepoint effect, considering the historical rights⁹³.

As for the Sable island, a 33 km² island 88 miles offshore of the mainland and appearing as a part of Nova Scotia, according to Newfoundland using this island as a feature in determining the equidistance line would mean modifying the shape of the geographical structure. However, according to the Tribunal, Sable Island seemed to have more effect, differently from St. Paul Island, with regard to delimitation towards high seas, in the determination of the boundaries of neighboring parties. Therefore, according to the Tribunal, this island was one of the special or relevant situations to be taken into consideration⁹⁴.

The Tribunal, after evaluating the claims by both parties, reached the conclusion that it would be in accordance with Article 83 of the UNCLOS and the customary law to modify the provisional equidistance line in the light of special circumstances upon the hypothesis that the parties were bound by Article 6 of the 1958 Geneva Convention and with the

⁹³ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, pp. 80, para. 4.31.

⁹⁴ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, pp. 81, para. 4.32.

purpose of obtaining an equitable solution⁹⁵. The Tribunal drew the provisional equidistance line, which used all the islands and rocks in the internal region of the Gulf of St. Lawrence, which it had divided into three regions. On the grounds that Newfoundland had not objected to the median line proposal in the past, the Tribunal rejected the argument that the equidistance line would cause a cutting effect since the coastline lengths of the parties were different. According to the Tribunal, the equidistance line drawn reflected both the geographical features and the activities of the parties in the internal region⁹⁶. In the external region, the Tribunal did not pay regard to the national-like petroleum exploration licenses, which did not prove state-based licensing. Thus, the outer limit was drawn only to reflect the coastal geography⁹⁷.

The Tribunal, while modifying the equidistance line, with regard to equitable principles, did not give any effect to Sable Island, although it was 88 miles off Nova Scotia and it was uninhabited, in order to avoid the cutting effect it would have against Newfoundland (considering the lengths of the coastlines of the parties)⁹⁸.

The Tribunal did not apply the proportionality consideration based on the consideration of the different coastline lengths since it was not a method frequently referred to by international legal bodies and since the difference in the coastline lengths was not big.

⁹⁵ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, pp. 85, para. 5.2.

⁹⁶ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, pp. 86, para. 5.4- 5.8.

⁹⁷ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, pp. 90, para. 5.11.

⁹⁸ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, pp. 91, para. 5.15.

Thusly, the internal region in the maritime area, divided into three by the Tribunal, corresponded to the concave extending to the closing line drawn between the Scatarie Island and the Shag Rocks. The external region extended to the outer limit of the continental shelf, but the final boundary was not drawn by the Tribunal. In relation to this, the Tribunal stated that if this boundary was to be extended beyond the determination based on the present equidistance line, it would follow the southern angle until the end of the continental margin. Lastly, the equidistance line closing the internal region inside the Gulf of St. Lawrence, is equidistant to the Ramea Island and the Scatarie Island, and it was drawn in a manner to extend 12 miles more to the west from the closing point⁹⁹.

The decision of the Tribunal is important with regard to adopting the equidistance/special circumstances approach, even when the parties rejected the equidistance during the trial. Because, according to the Tribunal, equidistance is the first step in many delimitations.

VII. SOUTH CHINA SEA ARBITRATION

China responded that she would not participate in any phases of the arbitration process, to the arbitration process, started with the declaration Philippines had sent on 23 January 2013 with reference to Article 287 of the UNCLOS, against the People's Republic of China with regard to

⁹⁹ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, pp. 95, para. 6.1- 6.5.

compulsory legal mechanism under the supervision of the Permanent Court of Arbitration¹⁰⁰.

The situation in the South China Sea presented a complex view including maritime and land disputes, in which other states in the region took part¹⁰¹. Although the territorial sovereignty claims formed an important aspect of the disputes, the claim by Philippines focused around the following three subjects in order to avoid the possibility of dismissal of jurisdiction since the territorial sovereignty claims fell outside the scope of the provisions of the UNCLOS about solving the disputes. The first one was the determination of the maritime jurisdiction areas in the U shaped *nine dash line* where China had claims due to historical reasons; the second was the determination that the insular features, on which both parties claimed sovereignty were low tide elevations, and the ones with the rocks status could not have territorial sea more than 12 miles; and lastly, the determination that the activities of the Chinese government in

¹⁰⁰ Arbitration under Annex VII of United Nations Convention on the Law of The Sea, Republic of the Philippines v. People's Republic of China, Permanent Court of Arbitration, Award of 12 July 2016, para. 51 ("South China Sea Arbitration" henceforth).

¹⁰¹ The territorial sovereignty claims to which Brunei, the People's Republic of China, Taiwan, Malaysia, Philippines and Vietnam were parties included the sovereignty over the islands and maritime delimitations. The riparian states undertook to avoid activities that would increase the disputes in the region via the 2002 ASEAN-China Declaration of Conduct of Parties in the South China Sea. However, all parties continued their activities violating this provision around the Spratly Islands and closer features.

the South China Sea, such as manmade islands and reclamations violated Philippines' sovereignty rights on the EEZ¹⁰².

The Spratly islands, subject to the sovereignty claims by the parties, and their northern extension, the Paracel islands are scattered to a 250.000 km² area and this area contains more than 200 isles, reefs, and elevations. The continental shelf of the region has rich petroleum and natural gas resource potential. The sovereignty claims based on the declaration of EEZ on the Spratly Islands had increased since 1970s. However, it was China's reclamation activities on the reefs in the relevant maritime area, which cause the dispute to grow serious. New insular feature examples emerged due to these activities¹⁰³. The legal effect of this newly emerged structure on maritime delimitation is one of the significant topics of the trial. Because, China claims a 200 mile continental shelf and EEZ together with the sovereignty over the island and over the waters near them and over the seabed, and the reclamation activities of China have been facing protests from the Philippines, the USA, Vietnam and Indonesia¹⁰⁴.

¹⁰² South China Sea Arbitration, para. 112. For the historical circumstances of the dispute see Wu, S.: "Competing Claims over the South China Sea and the Way Forward: A Chinese Perspective on the Philippine-China Arbitration Case", in Arbitration Concerning the South China Sea: Philippines versus China ve Anthony Carty, "The South China Sea Disputes are not Yet Justiciable", pp. 23- 51 in Wu, S. – Ashgate, K. Z. (ed.): *Contemporary Issues in the South China Sea*, 2016.

¹⁰³ Watkins, D.: "What China Has Been Building in the South China Sea", New York Times, October 27, 2015, <https://www.nytimes.com/interactive/2015/07/30/world/asia/what-china-has-been-building-in-the-south-china-sea.html?_r=1>, (et. 10/10/2018).

¹⁰⁴ See also Bayılloğlu, U.: "Güney Çin Denizi Tahkiminde Hakemlik Mahkemesi'nin İnsanlığın Ortak Mirası ve Diğer Devletlerin Deniz Alanlarına Sağladığı Koruma:

The Tribunal first decided that the delimitation China called the nine dash line did not have any correspondence in maritime law, and its claim in the South China Sea based on the historical right could not be demanded under international law¹⁰⁵. In this respect, the Tribunal considered the legal characteristics of many maritime features and the possible effect these have on the maritime delimitation. Since the low tide elevations would not have their own maritime areas with regard to the law to be referred to; however, these features could be taken into consideration as basepoints in drawing the main lines. On the other hand, the rocks with the characteristic of high tide elevations could be surrounded by a 12-mile territorial sea; however, only the islands could have a 200-mile continental shelf and EEZ pursuant to Article 121 of the UNCLOS. Therefore, the Tribunal is required to assert the differences between the rocks and an island "that is habitable or that have distinctive economic life" in the concrete event.

The Tribunal based its findings to the evidence, related to the concrete event, it could obtain via photographs and satellite images. However, before the evaluation of the evidence, the Tribunal declared that the rec-

Ada Statüsünün Sınırlanması”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, No. 130, 2017, pp. 420-456.

¹⁰⁵ South China Sea Arbitration, para. 231-234. For the evaluation of the decision see Oxman, B.H.: “The South China Sea Arbitration Award”, University of Miami International and Comparative Law Review, Vol. 24, 2017. For the appreciations that the decision about the rejection of Chinese claims based on historical rights was not clear, see Schoenbaum, T. J.: “The South China Sea Arbitration Decision: The Need for Clarification”, American Journal of International Law, Vol. 110, 2016, pp. 290–295; Stefan, T.: “The South China Sea Arbitration: Observations on the Award of 12 July 2016”, Bonn Research Papers on Public International Law, No. 14, 2018, para. 194-198.

lamation activities and manmade structures would not change the original nature of the maritime features. According to the Tribunal, as manmade modifications could not transform the seabed into a low tide elevation, they could not transform a high tide elevation into an island¹⁰⁶. The UNCLOS requires the definition of a maritime feature to be made with its natural condition before any manmade modifications¹⁰⁷.

The Tribunal, at this phase, considered on what criteria the rocks would be identified as an island. The Tribunal reminded that residence could rarely be found in places where economic life or means of living were not present, with regard to the requirements of Article 121/3 of the UNCLOS¹⁰⁸. In this respect, it should be understood from "uninhabitable" that a feature that allows the constant residence of a permanent community is present, and the residence is not temporary. It is seen that the alternative term "Having distinct economic life" of the article, was interpreted as the continuity of the economic lives of the inhabitants of the island and the said economic life not being totally dependent to external resources¹⁰⁹. In other words, the Tribunal had the expectation that the local population on the island had a natural relation with the economic activities that should not be totally dependent externally. Because the consideration of China's claims depending on historical use requires paying attention to the fact that the residence on the island had ended since there was not any self-contained economic life on the island before the

¹⁰⁶ South China Sea Arbitration, para. 305.

¹⁰⁷ The Tribunal is required to make the definition of "high tide-low tide" scientifically in the South China Sea, which is a semi-closed sea. For these evaluations see South China Sea Arbitration, para. 320-326.

¹⁰⁸ South China Sea Arbitration, para. 497.

¹⁰⁹ South China Sea Arbitration, para. 413-414.

modification activities. The tribunal tested whether these requirements were met with a very detailed investigation on the Spratly islands, which had the characteristic of a high tide elevation. The Tribunal, investigating the features such as potable water and agricultural production and the fishing activities based on historical rights, accordingly decided that none of the relevant rocks had the requirements of "being an island"¹¹⁰. The Tribunal, accepting that some fishermen had carried out business on the island for a very long time as China claimed, found that fishing with historical characteristic had been operated by small groups¹¹¹.

Based on all these justifications, the Tribunal decided that none of the high tide elevations in the Spratly Islands had EEZs or continental shelves since they did not meet the requirements of being habitable or having a distinctive economic life¹¹².

¹¹⁰ South China Sea Arbitration, para. 615-626.

¹¹¹ For evaluations that such an interpretation exceeded the jurisdiction of the Tribunal see French, D.: "In the Matter of the South China Sea Arbitration: Republic of Philippines v People's Republic of China, Arbitral Tribunal Constituted under Annex VII to the 1982 United Nations Law of the Sea Convention", Case No. 2013-19, Award of 12 July 2016, *Environmental Law Review*, 2017, Vol. 19(1), pp. 52.

¹¹² South China Sea Arbitration, para. 626. The Tribunal by pointing out that China's sovereignty claims on the Spratly group maritime features were not framed into Article 121 of the UNCLOS, did not accept drawing baselines around Spratly Islands. Article 47 of the UNCLOS related to the archipelago baselines allows the states comprising of only islands and having the characteristic of an archipelago to draw straight baselines offshore. The land-sea proportion of the Spratly group does not meet the requirements sought by the provision of the article. Again Article 7 of the Convention allows for the use of straight baselines method connecting the appropriate points for the drawing of the baseline from which the breadth of the territorial sea is measured in places where the coastline is deeply indented and cut into, or if there is a fringe of islands along the coast in its immediate vicinity. According to the Tribunal, despite the contrary applications of some states, Articles 7 and 47 do not allow the drawing of straight baselines in high seas although these states do not have the characteristic of an archipelago. South China Sea Arbitration, para. 573-576.

The decision of the Tribunal is significant that it considered the criteria, for evaluating certain maritime features as island or rocks, in the concrete event and it revealed in what conditions the high tide elevations having the characteristic of an island would have the right to be given the same maritime area with pieces of land.

VIII. SOME PRINCIPLES THAT COULD BE INFERRED FROM THE DECISION OF THE ARBITRAL TRIBUNALS ON THE EFFECT OF ISLANDS ON MARITIME DELIMITATION

When the rulings addressed in this study are examined, the first result that could be inferred is the fact that the arbitral tribunals primarily act pursuant to the licensing agreements in the delimitation of maritime areas between states with opposite coasts. Therefore, the tribunal acts within the limits of the subjects of the jurisdiction granted by the parties if the parties of the licensing agreement.

As for jurisdiction, the presence of sovereignty claims by the parties or the third state on the insular features in the maritime area in dispute and the jurisdiction's not including the settlement of these claims do not vitiate the tribunal's jurisdiction on the delimitation of maritime areas of these islands. In the Dubai/Sharjah and Eritrea/Yemen trials, the arbitral tribunals showed that the sovereignty claims on the islands or territorial disputes did not prevent it from making a decision about maritime boundaries or making definitions such as island, rocks or low tide elevation.

When the evaluations about the rules of law to be referred to in the delimitation of maritime areas are considered, the arbitral tribunals, which

had the tendency to refer to the customary law unless the parties decided otherwise, had the opinion that the expression "special circumstances" in the 1958 Geneva Convention on the Continental Shelf, although the UNCLOS did not use the same expression in the continental shelf and EEZ delimitations, could not deviate delimitation from its purpose of arriving an equitable solution. Also, the tribunals justify their practice of starting the procedure with equidistance line in the delimitation between opposite coasts as being a method that serve an equitable solution between opposite coasts.

The fact that whether the insular features considered as "special or relevant situation" affecting the delimitation, would have an effect with regard to Article 121/3 of the UNCLOS was evaluated by the Arbitral Tribunal in the South China Sea arbitration; and the tribunal investigated the criteria of being an "island" as being habitable and having a distinctive economic life, other than being a high tide elevation. The Tribunal decided that the island should not have an EEZ and continental shelf other than the 12-mile territorial sea, not considering the petroleum and natural gas drilling activities which required a substantial investment other than the island's own resources and the economic activities such as full-scale fishing, not related to the island historically, under the scope of Article 121/3 of the UNCLOS. In a similar fashion, not giving effect or giving half-effect to such islands in maritime delimitation considering their locations, is a solution in accordance with equitable principles.

When the delimitation in the concrete event is considered, the arbitral tribunals predominantly implement a three-phase method in maritime

delimitation between states with opposite or adjacent coasts. According to this method, which is applied considering that Articles 15, 74 and 83 of the UNCLOS do not contain a special method requirement in maritime delimitation, the tribunals -as to which delimitation they are authorized to determine in the maritime area in dispute- determine a provisional line to determine the boundary, without considering the islands or insular features in the maritime area in dispute. Between the states with opposite coasts, this line generally is applied as the equidistance-median line, other than exceptional cases which render this method impossible¹¹³. In the second phase, the features that require the provisional line drawn in the first phase to be modified are taken into consideration, to reach a solution pursuant to equitable principles. These features are considered with the expressions "relevant situations" and "special circumstances" in Article 15 of the UNCLOS and in Articles 74 and 83 of the Convention in the delimitation of the continental shelf and the EEZ with the purpose of reaching an equitable solution. In the third phase, it should be confirmed that the emerging delimitation would not yield results against equitable rights due to prominent disproportionality between the coast lengths of each state and the maritime areas under their jurisdiction¹¹⁴. This delimitation method is referred to in single boundary application with multiple purposes including the EEZ and continental shelf delimitations.

¹¹³ The same method is prominent also in the State practices. For model state practices see Jayewardene, H. W.: *The Regime of Islands in International Law*, Martinus Nijhoff, 1990, pp. 457-477.

¹¹⁴ Practitioners Guide, pp. 54.

Primarily, in the straight baselines method used in determining the provisional equidistance line, the littoral islands are used in determining the basepoints where the measurement of the territorial sea starts pursuant to Article 7 of the UNCLOS. Naturally, islands also have territorial sea, which is measured from their own baselines pursuant to the provisions of Article 121. Similarly, provisions of Article 47 of the UNCLOS are applied in drawing the archipelago baselines¹¹⁵. However, the fact that the islands have an effect in the determination of the contiguous zones, EEZs and outer limits of the continental shelf, other than functioning as basepoints for determining the baselines to measure the territorial sea, further complicates the delimitation process.

In three cases the geographical structure required the provisional line in the delimitation to be modified and therefore it is seen that the equidistance line was modified in the second phase. These occur when the maritime projection of one of the states creates a cutting effect on the other; when it creates an encroachment effect on the maritime area of the other state; and when the provisional line creates certain disproportionality between the coast lengths and the maritime areas of the states. Thusly, certain results could be inferred from the arbitral tribunal decisions in which the islands posed "special circumstance" or "relevant situation" that would require the modification of the provisional line¹¹⁶.

¹¹⁵ Similarly, in the event of the presence of islands in the determination of the semi-circle line closing the mouth of the gulfs, Article 10(3) of the UNCLOS is applied. Accordingly, if an indentation has more than one mouth due to the presence of islands, the diameter of the semi-circle shall be the sum total of the lengths of the lines uniting the mouths. The area of the islands in an indentation shall be included in the total area of the indentation.

¹¹⁶ English Channel Arbitration, pp. 194-195; Dubai/Sharjah Arbitration, pp. 676-77; Sentence du 14 février 1985, pp. 189, para. 109-110; St. Pierre-Miquelon Arbitra-

For instance, the islands, which are close to the mainlands or which seem integrated with the mainland, are given full effect in delimitation, on the condition that they belong to the same mainland state, and the equidistance line is modified as a protrusion. The islands, which are almost equidistant to both states but which belong to only one state, are given half effect and the slight deviation of the equidistance line is considered sufficient. The islands, which are close to the mainland of another state are not suitable for categorization. Solutions could be preferred, such as giving half effect to the British islands to prevent cutting effect or the encroachment to another state's maritime area as in the UK/France arbitration, and ignoring the Jabal al-Tair and Zubair islands in delimitation, which are close to the equidistance line as in the Eritrea/Yemen arbitration. Similarly, the arbitral Tribunals separated the island groups close to Eritrean mainland as "an inseparable part of the coast" and the "isolated" small islands offshore of the opposite coasts of two states. In these cases, while the tribunals gave full effect to the islands, which are close to the coastal state, in the modification of the equidistance line, they gave zero effect to the isolated islands situated in the high seas in the maritime area between the states.

On the other hand, giving full effect to the St. Pierre-Miquelon islands towards the high seas in the Canada/France case shows that islands distant to the mainland and close to another state are given full effect with

tion, para. 68-70; Maritime Delimitation, pp. 365; Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, pp. 85.

the justification that there is "an area to indemnify the inequalities"¹¹⁷. Despite being criticized, the results against equitable principles created by the "islands on the wrong side", with the words of the legal bodies, are tried to be eliminated. Accordingly, the reason for the Tribunal to grant a maritime area to the islands with a narrow corridor towards high seas in the St. Pierre and Miquelon arbitration, is to prevent the possible cutting effect to the maritime area, which is the projection of the Newfoundland coast of Canada towards the south¹¹⁸.

Another significant finding, especially about the islands close to the mainland of another state than the sovereign state, is that the presence of this kind of islands are considered as "special circumstances" and they are left by granting territorial sea as in the UK/France arbitration. The surrounding solution is frequently referred to when islands "in the wrong side" of the equidistance line are in question. The British Channel Islands closer to the French mainland were ignored while drawing the equidistance line and they were surrounded with a 12-mile territorial sea on the French continental shelf. However, in the determination of maritime boundaries between two adjacent states as in the Guinea/Guinea-Bissau arbitration, the surrounding method was avoided since giving full effect to the islands would create a convex coastline and for the reason that it would create a cutting effect on the maritime areas of other states. For the arbitral tribunals do not insist on surrounding the islands when there are maritime areas to indemnify the inequalities between the parties.

¹¹⁷ English Channel Arbitration, pp. 80, para. 159 ve pp. 95 para. 200.

¹¹⁸ Nova Scotia/Newfoundland Arbitration, pp. 91, para. 5.15.

Another issue that requires the modification of the equidistance line is that the provisional line causes certain disproportionality between the coast lengths and the maritime areas of the states. In the Channel arbitration, the Tribunal concluded that if the coastal lines of two opposite states were approximately equal to the relation of these states with the continental shelf, the shelf areas of each state near the median line should be equal or at least similar to a great extent. The Tribunal, in a way, considered the British mainland coast being longer than the French one as a special circumstance, regardless of the British Islands, and tried to remove any injustice due to France having a shorter mainland coastal line. Similarly, in the Dubai/Sharjah arbitration, the Tribunal decided that the continental shelf of the island in the high seas should not be given any effect, to remove the unbalance in the continental shelf areas of the parties. Also, in the Eritrea/Yemen arbitration, the Tribunal tested the proportionality principle by making technical calculations and comparing the coast lengths and the maritime areas granted. Thusly, it can be concluded that the arbitral tribunals tried to serve as much as possible to the purpose that the states to have equal maritime areas.

CONCLUSION

Although the islands have the same status with the mainland in gaining rights with regard to maritime areas, their effect on the delimitation is not the same. The presence of the islands in the disputed areas has been a problem for a very long time in the application of the equidistance method frequently referred to by legal bodies and state practices in the delimitation of maritime areas. However, the role of the islands in delimi-

tation is regulated in the UNCLOS. There is not any argument other than "finding an equitable solution" by the parties in the delimitation of the continental shelf and the EEZ. At this point, the judicial decisions appear as an important factor with regard to proving the *opinio juris* element in both the referable law and the formation of the customary rules of law about the issue.

When the arbitral tribunal decisions about this issue are considered, numerous possibilities come to the fore starting with the application of the equidistance method, with regard to the effect of islands on delimitation. Therefore, applying a single and simple formula to all concrete events would not serve to an equitable solution. For this reason, the elements that would determine the approach to the issue should change according to the position of the island and its characteristics in each concrete event that this presupposition indicates that the *ad-hoc* solution methods would be truer choice.

Parties which prefer the arbitration method or which are directed to arbitral tribunal compulsorily by the UNCLOS, bear the determining role in issues related to practice such as the selection of the arbitrators, determination of the rules of law to be appealed, the place of the trial, the organization, course and the scheduling of hearings, the scope of the introduction of evidence, assignment of experts and the intervention of third parties. Thusly, the parties would have more voice in the organization of the tribunal and would select the tribunal members together; this has particular importance in the solution of disputes related to maritime law, which requires expertise. So indeed, the arbitral tribunals had made active use

of experts in the technical fields in the cases examined. Similarly, the in the exploration procedure, the mobility of a five-member tribunal is higher than the International Court of Justice or the International Tribunal for the Law of the Sea. The confidentiality of the judgment process is only possible in the arbitration method. In the hearing that could be conducted as closed sessions, third parties are allowed to participate in the hearings as observers only upon their application.

As the arbitration method, among other *ad-hoc* solution methods, allows for the autonomy of the parties in all phases, it increases the willingness and support of the States Parties both in the process of applying to the court -except for compulsory legal mechanisms- and in the enforcement of the decision. As a result of the trials investigated, arbitration comes to the fore as a functional method especially with regard to the delimitation of maritime areas, which the states considered in favor of their high interests or which contain intense political elements or have the potential to turn into a conflict.

BIBLIOGRAPHY

Jayewardene, H.W.: *The Regime of Islands in International Law*, Martinus Nijhoff Publishers, 1990.

Kuran, S.: *Uluslararası Hukuk Temel Metinleri*, II. Baskı, İstanbul 2011, s. 346.

Fietta, S. - Cleverly, R.: *A Practitioner's Guide to Maritime Boundary Delimitation*, Oxford, 2016.

Prescott, V. - Schofihet, C.: *Maritime Political Boundaries of the World*, 2. Edition, Brill – Nijhoff, 2004.

Carty, A.: “The South china Sea Disputes are not Yet Justiciable”, s. 23-51 in Wu, S. - Ashgate, K. Z. (ed.): *Contemporary Issues in the South China Sea*, 2016.

Oxman, B. H.: “The South China Sea Arbitration Award”, University of Miami International and Comparative Law Review, Vol. 24, 2017, s. 235.

Marian, C.: “A Revised Look at the Hanish-islands Arbitration: The Dual Role of Diplomacy and Inter-state Arbitration to Force Lasting Resolution of Military Conflicts”, Scandinavian Studies in Law, Vol. 63 – Arbitration, 2017, s. 245-259.

McRAE, D.M.: “Delimitation of the Continental Shelf between the United Kingdom and France: The Channel Arbitration”, The Canadian Yearbook of International Law, 1977, Vol. 15, s. 173-197.

Bowett, D. W.: “The Arbitration between the United Kingdom and France concerning the Continental Shelf Boundary in the English Channel and South-Western Approaches”, British Yearbook of International Law, Vol. 49, Issue 1, 1 January 1979, s. 1-29.

Bowett, D. W.: “The Dubai/Sharjah Boundary Arbitration of 1981”, *British Yearbook of International Law*, Vol. 65, Issue 1, 1979, s. 103-133.

French, D.: In the Matter of the South China Sea Arbitration: Republic of Philippines v People’s Republic of China, Arbitral Tribunal Constituted under Annex VII to the 1982 United Nations Law of the Sea Convention, Case No. 2013-19, Award of 12 July 2016, *Environmental Law Review*, 2017, Vol. 19(1), s. 52.

Livingstone, E.: “Tale of Two Islands: An Analysis of the Court of Arbitration’s Decision in the Canda-France Maritime Boundary Dispute”, *Dalhousie Journal of Legal Studies*, Vol. 3, 1994, s. 1-34.

Marston, G.: “St Pierre-Miquelon Arbitration: Canada-France Maritime Delimitation Award”, *Marine Policy*, May 1993, s. 155-170.

Politakis, G. P.: “The French-Canadian Arbitration Around St. Pierre and Miquelon: Unmasked Opportunism and the Triumph of the Unexpected”, *International Journal of Marine and Coastal Law*, Vol. 8, 1993, s. 105.

McLlarky, K. A.: “Guinea/Guinea-Bissau: Dispute Concerning Delimitation of the Maritime Boundary, February 14, 1985”, *Maryland Journal of International Law*, Volume 11, Issue 1, s. 93-109.

Briscoe, J. - Prows, P.: “The Role of Islands in the Generation of Boundaries at Sea”, in Schofield, C. H. – Lee, S. - Kwon, M. S. (ed.): *The Limits of Maritime Jurisdiction*, Brill Online, 2013, Chapter. 3.

Blakeslee, M. R.: “The Distant Island Problem: The Arbitration on the Delimitation of the Maritime Zones Around The French Collectivite Territoriale of Saint Pierre and Miquelon”, *Georgia Journal of International and Comparative Law*, Vol. 21, s. 359-387.

Lathrop, O. G.: “Newfoundland and Labrador-Nova Scotia: The Latest International Maritime Boundary”, *Ocean Development & International Law*, Vol. 34, No: 1, 2003, s. 83.

Gauiter, P.: “Access to International Courts and Tribunals in Law of Sea Disputes”, in *Liber Amicorum in Honour of a Modern Renaissance Man His Excellency Gudmundur Eiriksson*, 2017, s. 165-193.

Akipek, S.: “Eritre-Yemen Hakem Kararı Işığında Kızıldeniz Adalarının Aidiyeti Sorunu”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Yıl: 2000, Cilt: 49, s. 1-30.

Wu, S.: “Competing Claims over the South China Sea and the Way Forward: A Chinese Perspective on the Philippine-China Arbitration Case”, in *Arbitration Concerning the South China Sea: Philippines versus China*.

Talmon - Stefan, “The South China Sea Arbitration: Observations on the Award of 12 July 2016”, *Bonn Research Papers on Public International Law*, No. 14, 2018, para. 194-198.

Schoenbaum, T. J.: “The South China Sea Arbitration Decision: The Need for Clarification”, *American Journal of International Law*, Vol. 110, 2016, s. 290–295.

Bayıllıoğlu, U.: “Güney Çin Denizi Tahkiminde Hakemlik Mahkemesi’nin İnsanlığın Ortak Mirası ve Diğer Devletlerin Deniz Alanlarına Sağladığı Koruma: Ada Statüsünün Sınırlanması”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı: 130, 2017, s. 420-456

Hughes, V.: “Nova Scotia-Newfoundland Dispute over Offshore Areas: The Delimitation Phase”, Canadian Yearbook of International Law, Vol. 40, 2003, s. 373-417.

Acer, Y.: “Ege Kıta Sahaneliği Sorunu ve Uluslararası Yargı Kararları”, Ege Kıta Sahaneliği ve İlişkili Sorunlar Sempozyumu Bildiriler Kitabı, 14-15 Aralık, 2002, İstanbul, s. 60-77.

COURT DECISIONS

Affaire de la délimitation de la frontière maritime entre la Guinée et la Guinée-Bissau, Sentence du 14 février 1985, s. 149-196.

Arbitration between the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the French Republic on the Delimitation of the Continental Shelf, Decisions of the Court of Arbitration dated 30 June 1977 and 14 March 1978), International Legal Materials, Vol. 18, No. 2 (March 1979), s. 397-494.

Arbitration between Newfoundland and Labrador and Nova Scotia Concerning Portions of the Limits of Their Offshore Areas, Award of the Tribunal (Second Phase), Ottawa, March 26, 2002.

Arbitration under Annex VII of United Nations Convention On The Law of The Sea, Republic of the Philippines v. People's Republic of China, Permanent Court of Arbitration, Award of 12 July 2016.

Court of Arbitration for the Delimitation of Maritime Areas Between Canada and France (June 10, 1992), International Legal Materials, Vol. 31, No. 5 (September 1992), s. 1145-1219.

Case Concerning the Continental Shelf (Tunisia/Libyan Arab Jamahiriya), Judgment of 24 February 1982, <<https://www.icj-cij.org/en/case/63/judgments>> (et. 12/09/2018).

Delimitation of the Maritime Boundary in the Gulf of Maine Area, Judgment, I.C.J. Reports 1984, pp. 246, <<https://www.icj-cij.org/en/case/67/judgments>> (et. 11/10/2018).

Dubai/Sharjah Border Arbitration, Award (19 Oct. 1981), International Law Reports, Vol. 91, s. 543.

North Sea Continental Shelf, Judgment, I.C.J. Reports 1969, pp. 3, <<https://www.icj-cij.org/en/case/51/judgments>> (et. 11/10/2018).

Reports of International Arbitral Awards, Eritrea and Yemen, (Territorial Sovereignty and Scope of the Dispute), 9 October 1998, Vol. XXII s. 209-332; Second stage of the proceedings between Eritrea and Yemen (Maritime Delimitation), 17 December 1999, Vol. XXII.